Sümbül-zāde Vehbi d. 1809

Dīvān

دیوان وهبی

بسم الله الرحمن الرحیم

كتاب مرقوم يشهده المقربون

الهی سنسن اول قاضی حاجات | که لایقدر سکا عرض مناجات
الهی سنسن اول معبود بالحق | وجود واجبک موجود مطلق
نقایصدن منزه نور ذاتک | او ذاتیله قدیمیدر صفاتک
الهی حی و قیوم ابدسن | شریکک یوقدر الله احدسن
تمانع ایله اولمشدر مبرهن | اله العالمین سنسن معین
ازل سنسن ابد سنسن الهی | چو سنسن پادشهلر پادشاهی
جهان حکمکده در یوقدر وزیرک | محال اندر محال اولمش نظیرک
الهی سنسن اول باقی و دائم | سنک امرکله عالم اولدی قائم
جهانی وار ایدوب کتم عدمدن | حدوث ایتدردک آثار قدمدن
ینه عالم فنا اندر فنادر | سنک غیرک سراپا بی بقادر
زمان جاری دکلکن ساکه اصلا | زمانی ایلدک تکوین و انشا
دکل اغراضله فعلک معلل | بو بر برهان قاطعدر مدلل

بزه نص کریم ایتدے افاده — که سنسن صاحب کل اراده
سکا محتاجدر عالم سراپا — سنک یوق احتیاجک غیره قطعا
مریدفاعلی مختار سنسن — حکیم مطلق جبار سنسن
الهی سنسن اول فعال صانع — سنک غیرک دکل معطی ومانع
عباده نعمتک بحد وپایان — سزا آنجق سکا حمد فراوان
الهی سنسن اول خلاق ورزاق — ایدرسن جمله مخلوقاتی ارزاق
عطاو لطفکه یوقدر نهایت — نیجه اولسون سپاس وشکره غایت
الهی ایلیوب تنزیل فرقان — بزه احسان قیلدک نور ایمان
رسولک مصطفایی قیلدک ارسال — کلوب تبلیغ امرین ایتدی اکمال
عباده ایلیوب یارب عنایت — طریق حقه ایتدردک هدایت
بحمد الله نه نعمتدر بو نعمت — که اولدق اویله بر سلطانه امت
آنی اذنک ایله روز جزاده — شفیع ایت روز محشرده عباده
خصوصا قورتاره بو ناتوانے — ایدنجه اوستنه جمله زبانے
بنم اول مذنب پرجرم وعاصی — گرفتار مناهی ومعاصی
ایدوب نقد حیاتی فسقه مصروف — بو خسران ایله قالدم زار وملهوف
نه ایتدم قوللغه لایق عبادت — نه قیلدم بر دقیقه حسن طاعت
دریغا ایلدم ضایع شبابی — تلف ایتدم او وقت مستطابی
اولوب افتادهٔ عشق مجازی — مثال طفل ایدردم خاکبازی
اولوردم که نظرباز سیهکار — خیال چشم خوبان ایله بیمار
گرافتاده قالوب چاه ذقنده — کهی دلتشنهٔ ذکر دهنده
باقوب کر گیسوان مشکنابه — دوچار اولدم هزاران پیچ وتابه
خط عنبرشمیم وخال دلبر — سویداده اولوب سودای مضمر
کهی سوی میان شوقی ایله نال — گسسته تار اولوردی سلک آمال

[illegible]

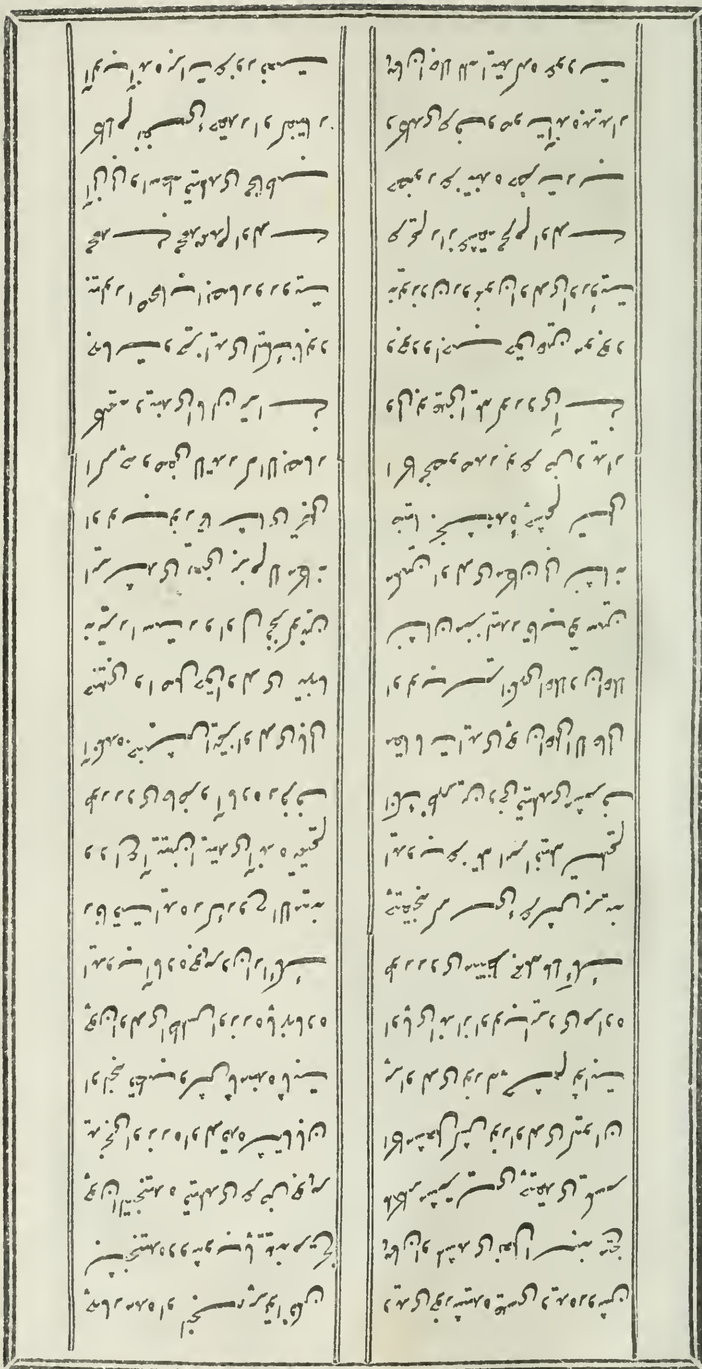
ختام سکیدر مهر نبوت — که ایندی انبیایه خاتمیت
مکرمدر اکرچه نسل آدم — مفضل جمله‌دن اول ذات اکرم
چون آدم چشمنی آچدی عدمدن — انک مهریله اولدی صبح روشن
اودور ایلردی بین الماء والطین — بو نور اولمشدی پرتو بخش تکوین
ره دریای جودی ایتدی مفتوح — کلوب جودی‌یه ایندی کشتیٔ نوح
طویلمامشدی داودک صداسی — سماع آور ایدی چرخ نواسی
وزان اولدی خلیل اوزره نسیمی — کلستان ایتدی آتشزادیمی
کلیمه لمعه افشان تاب رویی — که اولمش شعله‌ندن شعله جویی
مسیحا مقدمندن مژده رسدر — انکچون جانفزا صاحب نفسدر
مبارک ذاتی حقک رحمتیدر — نیازسه امیتدر امیتدر
سرای شرعنک اول چاریاری — معلا چار رکن استواری
نجوم اهتدا اصحاب و آلی — نه نجم اما فلکدن قدرسی عالی
یترا سه وهبی پامال ونومید — نه ممکن ذره‌دن تعریف خورشید
تأدب قیل بو طور نابجادر — آنی مدح ایلمین چونکیم خدادر
روان ایله او نور مجتبایه — صلاتیله سلام بی نهایه

چیقوب کرسیٔ تقریره بیانه
عیان ایت عرش معراجن جهانه

❀ در معراج حضرت فخر الانبیا علیه اکمل التسلیمات واجمل التحایا ❀

خوشا فرخنده شب وقت مبارک — که تبجیل ایتدی آنی حق تبارک
زهی شب مطلع صبح سعادت — نتیجه آور مهر مسرت
نه شب آبستن الطاف مولا — اوشبدر معنیٔ اللیل حبلی
نه شب کیم قدر بخش لیلهٔ قدر — برات روشنایی شب بدر
نه شب زلف بتان خطهٔ چین — شکنج طره‌سندن چین بر چین

اوشبدر

ینه کرم صفابولدی یتاغن — کرم اسی سوینه رمز چراغن
بونی کوش ایلینجه قیلدی تصدیق — که دینندی حضرت بوبکره صدیق

یتروهی خموش اولمقدر اسلم
اودر رأی صواب الله اعلم

❀ درستایش حضرت پادشاه اسلام خلدالله ملکه الی یوم القیام ❀

چو قیلدک ای دل فرخنده آثار — مناجاتیله بدأ نظم گفتار
یازوب هم نعت ومعراج رسولی — مقام رحمته بولدک وصولی
سرآغاز ایله وصف پادشاهه — ثنای حضرت ظل الهه
اودر تأیید ایدن احکام دینی — اودر تأسیس ایدن شرع مبینی
فروغ تاج وتخت کامرانی — سپهرک کوکب صاحبقرانی
مه برج شرف مهر خلافت — مدار ارتفاع دین ودولت
ضیابخشندهٔ اورنک شاهی — مجسم نور تأیید الهی
همای اوجگاه شوکت وشان — سعادت سایه ظل رب منان
خداوند جهاندار جوانبخت — دراکلیل شاهی زیور تخت
سکندر شوکت ودارای دوران — فریدون حشمت وجمشید عنوان
سرافرازان شاهان کهرتاج — ورنده سر برهنه عبد محتاج
جهانک سلطنت زاد قدیمی — کریم ابن الکریم ابن الکریمی

شهنشاه جهان سلطان سلیم خان
شهر فخشای نسل آل عثمان

سلیم ثالث عثمانیاندر — سلیم پادشاه کامراندر
دلنده سر الهامی هویدا — کرامت فیضی اطوارنده پیدا
آنی حامی ایدوب دین مبینه — خلیفه قیلدی حق روی زمینه
عدالت تختنک بالانشینی — سلیمان وش جهان زیرنکینی

[illegible]

اولوردی هر بریسی قیصنه طالب — کوروب آثار می اسلافه غالب
عجمده ایتدم اجرای بلاغت — سخن سنجانی ولدی غرق حیرت
نه حاجت کندمی مدح وثنایه — جهان شاهد ایکن بو مدعایه
ولی ذل ایتمیوب عرض سخنده — رذالت ویرمدم طبع بلنده
اسافلدن ایدوب امید احسان — کلام قیلمدم معیوب نقصان
سخن پرداز استغنا پسندم — بلاغت عرصه سنده شهلوندم
بلی جمع ایتمدم مال فراوان — غنای قلب ویردی رب منان
سخن کیم کوهر درج شرفدر — انی نااهله صرف ایتمک سرفدر
قصیده کزدروب باب رجاله — تنزل ایتمدم جر وسئواله
طلبسز یازمدم برفرده تاریخ — جهانده اولمدم شایان توبیخ
قصیده ویردیکم ارکان فخام — شهنشاه ووزیر وشیخ الاسلام
دخی وصف ایلدم برقاچ کباری — کبار اما کبارک نامداری
معارف قدرینی اکلر اهل پرور — کهر سنج هنر ذات سخنور
جوانمرداندن احسان و تحسین — عروس نظمه اولمش کرچه کابین
ولیکن دوشمز ارباب کماله — وسیله ایلمک شعری سئواله
دکلدر جائزه امیدی جائز — کدا چشمان صانورلر آنی فائز
یاقشمز شاعره وادی جرار — بودر ارباب طبعه پک بیوک عار
یازر بعض کدارسوای عامی — زفاف ومولد خاص وعوامی
یاپوب تاریخلر سور ختانه — کسر چوق ایشلر انکشت بیانه
بریسی صو آقتسه چشمه ساره — اولور اجراسی مدحه پاره پاره
ایدر ریزان اوسویه آب روین — صانور بیچاره کیم بولدردی صوین
برآدم ایلسه نیت بنایه — تمل وضع ایلر اوجه ثنایه
بهار اولسه اسوب باد مقالی — خزانه اوغره درباغ خیالی

[illegible]

قصورین عفو ایدرسه اول شهنشاه — مرادم ایتمه در تقدیم درگاه
اکر کیم اولمسه مشهور دوران — مآل قصۀ مور و سلیمان
انی تقدیمه ایتمزدم جسارت — ولی اول قصه دربادیٔ جرأت
عنایت ایله وهبی یه الهی — که دیوانی اوله مقبول شاهی
دخی شمد نکرو بو عبد ناچار — یازه وصفنده بیحد تازه آثار
او سلطان جهانک ایله یارب — نظام دولتی دائم مرتب
اولوب اطواری عالمده مسلم — مدیحه گویی اولسون جمله عالم
لواسن ایله منصور و مظفر — ایدوب اعداسنی یکسر مدمر

همیشه منتظم اولسون الهی
جهانده شوکت دیوان شاهی

❀ تاریخ ترتیب دیوان در زمان سلطان سلیم خان ❀

دیوان عبد احقر اولمازایدی مرتب — کر اولمسیدی یاور عون و عنایت رب
اول فیض بخش مطلق چون ایلدی موفق — ذاتنده اولدی الحق بو تحفۀ مهذب
سن ایله یا الهی مقبول پادشاهی — کاهی ایدوب نگاهی اولسون گشاده مشرب
تحسینله اواسن عفو ایلیه خطاسن — بو عبد بینواسن کویا ایدوب مخاطب

تاریخنی سلیم خان دیرسه دکلمی شایان
شاهانه اولدی وهبی دیوان نومرتب

من يصطبح بعتيق من سلافته … لم يبغ صافية شجت بذي شبم
ومن يصاحبه يعرف اذ يصاحبه … ما من نديم له اخرى من الندم
ومن يلاحظه لم يفرق لواحظه … من الاديم وخد ناعم الادم
ومن يغازله او يسمع تغزله … على مغازلة الغزلان لم يحم
ومن يجالسه يستحقر لحشمته … كل المحاسن الا الحسن في الشيم
ومن به ازداد نورا صبح غرته … لم يغترر بظلام الكحل والكتم
ومن به انفتحت اجفان همته … الى اغن غضيض الطرف لم يهم
فلا سعاد اذا ابانت تحزنني … ولا سليمى اذا اصدت عن الذمم
ولا طلول كبال الوشم بالية … ولا خيام خلت عن ساكني الخيم
ولا نسيم ربى نجد يفرحني … ولا حديث حكى عن ارض ذي سلم
ولا تعشق غزلان اقمن بها … ولا تغزل عشاق اولي همم
ما هاج دمعي لا رسم ولا طلل … ولا وميض سرى في الليل من اضم
ما زاد وجدي لا بان ولا علم … بل شوق خدمة اهل الوجد من امم
خدام روضة خير المرسلين الى … كل البرية من عرب ومن عجم
من اصطفاه حبيبا حيث انشاه … عن كل عيب بريئا بارئ النسم
لو لم تكن في نظام الكل خلقته … لم يودع النقش لوحا خالق القلم
او لم يحرك سما الفيض جوهره … لم يرتبط حادث في الدهر بالقدم
او لم تحدد محيط الكل همته … لم يقبل الكل الا صورة العدم
او لم يكن حبه يوم المعاد لما … تعود نفس ولو كرها الى الرحم
على ثبوت مسمى العقل بينة … سوى وجود رسول الله لم تقم
فاق الخليقة طرا في خلائقه … تم الكمال به كالمرء بالكرم
ما كاد يحوي علاه كاتب بيد … او مدرك بالنهى او ناطق بفم
اذا سالت ضياء الصبح في فلق … والشمس في ضحوة والبدر في عتم

والانجم الزهر في الاسحار لامعة ‏ ‏ واليوم والليل في نور وفي ظلم
من احسن الخلق في خلق وفي خلق ‏ ‏ واكرم الناس في ذات وفي شيم

يقول متفقا في الصدق كلهم
محمد افضل الاخيار كلهم

به النبيون قد تموا فجاء لهم ‏ ‏ كالروح للجسم والسلطان للحشم
لولم تظلل عليهم شمس رايته ‏ ‏ لاصبحوا ليس فيهم صاحب العلم
عيون حكمته ابدت منابعها ‏ ‏ درا يفوق لآلي اليم في القيم
هو الحكيم تتبع آي حكمته ‏ ‏ واحكم بباهر علم فيه واحتكم
قانون حكمته حاوي منافعه ‏ ‏ شفاء كل عضال غير منحسم
لا تجحد الشق ان تسمع في قمر ‏ ‏ من جاوز العرش ان يقسمه ينقسم
ولا تعجب اذا ما الروح يخدمه ‏ ‏ من يخلق الله ان يأمره يرتسم
قل للذي يبتغي في الله فلسفة ‏ ‏ تعطي اليقين وحبلا غير منفصم
اني خدمت من استوفي خزاينه ‏ ‏ من مستدل ومن خصم ومن حكم
فريدة الحق جلت عن مخازنهم ‏ ‏ وان حكى الدر ما ابدوه من كلم
تكفي لطالب محض الصدق حكمته ‏ ‏ في طلعة الصبح ما يغني عن النجم
فيا لها شيما اكرم بصاحبها ‏ ‏ وحبذا شيم ناهيك من شيم
منه الاكارم قد نالوا مكارمهم ‏ ‏ ولم يدانوه في الاخلاق والهمم
اصحابه العظماء الاولياء بهم ‏ ‏ ترجى النجاة غداة الحشر من نقم
يا خير من يرتجي العاصي شفاعته ‏ ‏ عند الكريم غدا في زلة القدم
ما استطيع مديحا استقيل به ‏ ‏ ذنوب نفس سعت في الشعر والحكم
وما صديق شفيق استعين به ‏ ‏ الا اعان على اثمي ومجترمي
وما صوالح اعمال الوذ بها ‏ ‏ لكن نظرت بلا عذر الى كرم
ومن يجي باب اهل العفو منتظرا ‏ ‏ صفح الذنوب بلا عذر فلم يلم

عليك من صلوات الله كلها ... ما بات يحكي العلي من جيرة العلم

و ما روى ناطق عن مجد هم خبرا
و ما تفصح عنه الطير بالنغم

❀ مما انشده ايضا في نعت النبي عليه السلام ❀

ابا بريد الحمى ان تأت عجلاني ... ارضا بها حل جيراني و خلاني
انشد لهم من لساني عند صحبتهم ... مقالة من رضي و هي بيتان
لو لا تذكر ايامي بذي سلم ... و عنده ذات اوطار و اوطان
لما قدحت بنار الوجد في كبد ... و لا بللت بدمع العين اجفاني
و لا اصابتهم عين الزمان و هل ... جاء الزمان باخوان كاخواني
و الله ما ذكرت يوما آثارهم ... الا استهلت بصوب الدمع اجفاني
يا حادي العيس مه رفقا بمضطرب ... يعدو اسير الهوى في اثر ركبان
في اثر خدام من قد كان يخدمه ال ... روح الامين بتنزيل الفرقان
و من تواتر في التوراة مدحته ... و في زبور و انجيل و قرآن
و من علا في العلى ادنى فضائله ... فضائل الخلق من جن و انسان

محمد افضل الرسل الكرام و من
يدعو العباد الى ازكى اديان

هو الرسول يد الله الكريمة في ... تخريب كفر و في تعمير ايمان
فالعز و من سيفه و الجود من يده ... يكاد يحكي لدى قهر و احسان
يا ظهر معشر اهل الحق كلهم ... لدى التعارض من حق و بطلان
انت الغياث لهم في كل داهية ... يوما تقابل للدعوى فريقان
الدين طالب معوان يعاضده ... و الكفر جالب ركبان و رجلان
فان بدا لا معا و الجو منكدر ... سنان رمحك في اجراء ميدان
كانهم هرباء و الحتف قائدهم ... افواج جن رأوا اضواء شهبان

ادعرة

سمعت بذكراها فصرت كانني | سقيت باقداح من الخمر خاويا
فسقيا العيش قد مضى في وصالها | وتبا لعمر كان في الهجر باقيا
حكت مقلتي يوم والسحائب كلما | تذكرت ايامامضت ولياليا
فوالله صارت ليلة في فراقها | لايام وصل قد مضين تلافيا
ايا ليت شعري هل يعود الذي مضى | وهل قدر الرحمن فينا تلاقيا
وهل لصريع الحب في الحي عودة | وهل لسليم الهجر من بات راقيا
وهل كان بالماضين مابي من الهوى | وهل في النوى باتوا بحال كحاليا
اقول وان كان الورى في مقالتي | تظنونني في مذهب الود غاليا
الى الله اشكو منك يا دهر ساكنا | كفى مابدا في علمه عن مقاليا
واستنصر المدعو في كل حاجة | ونور اسيد الخلق بالحق قاضيا
من اختاره الله حبيبا ومرسلا | ومن كان مهديا للدين وهاديا
ومن بالهدى للناس قد جاء حجة | ومن في الورى يدعى اميرا وناهيا
عن الحق بالسمر العوالي مدافعا | الى الله بالبيض القواطع داعيا
يجر على جرد الجياد كتائبا | بنصب العوالي يخفضون الادانيا
بصيدون ابطال الرجال كانهم | ليوث تصيد الشادنات الجواريا
ومن في الورى ادعوه جهرا او خفية | شفيعي لدى الديان بالعفو راجيا

حميد ومحمود رسول محمد
فارضاه مولاه وقد كان راضيا

بشير نذير صادق الوعد شافع | سنى على الآفاق كالنور ضاحيا

الا يا صبا بلغ بكل نسيمة
لروضة العلياء طيب سلاميا

❀ ومما ابدعه في نعته عليه السلام ❀

ان كنت في سنة من غفلة الزمن | فانظر لنفسك واستيقظ من الوسن

استغفر الله ما شكواي من احد — الا من النفس في عيبي و نقصاني
فانها من كمال الجهل قد كسبت — بقية العلم ر بحا فيه خسراني
يا لهف قلبي على سعي مضى عبثا — و يا حنيني الى تضييع ازماني
آنست في العقل نارا فالتجات به — لكشف ما بي من هم و هيمان
و قلت جئتك في امر لترشدني — فقال يا لك من سهو و نسيان
فهل يزيل عن الحيران حيرته — الا علي الرشد داعي كل حيران
مفتي الانام الذي من روض شيمته — شقايق الفضل قد لاحت كنعمان

من اسمه مجتبي من ذات اسعده
فاق الاكارم في فضل و عرفان

جميعهم اخذ و الالاء منه فهم — كقطرة اخذت من بحر عمان
فصار مستجمعا ادنى فضائله — فضائل الكل من اعلام ازمان
هو الذي شاع في الاقطار مدحته — بكل محمدة في كل ديوان
لا يدرك الوصف في نهج يليق به — من طول المدح في اعيان احيان
فقلت لما هدا ني العقل ممتسكا — بذيل مولاي مرجوي و معواني
يا من علا و به ازداد العلى شرفا — و من به افتخرت اشراف اكوان
يا ظهر اهل المنى انت الذي كرما — تحيي القلوب بتلطيف و احسان
البرق في المزن لو دامت صواعقها — و المزن لو كان هتانا لعقيان
انت الغياث انا في كل نائبة — انت المعين لمن يبقى بحرمان
ان لم تكن ترحم الو هبي يا اسفا — لدى شماتة حساد و اقران
و ان تكن مشفقا بنبذة هممها — بشرى له قد نجا من كل احزان
فانظر اليه بعين اللطف في زمن — القاه فرد ابلا ظهر و اعوان
بك الرجاء و فيك الجود منحصر — سواك ليس بمعط غير خسران

ادامك الله في الافاق ملتمعا

ما اشرق الصبح من اقطار اكوان

❀ ومما اعطاه الى شيخ الاسلام اسعد زاده شريف افندى ❀

ايا من يداوي الناس دعني ودائيا — علاج لذيع الحب ليس التداويا
دواؤك عن داء النوى ليس شافيا — ومالي غير الهجران كنت داريا
توقد نيران الهوى بين اضلعي — ومر عليها العمر وهي كما هيا
قد استغرب السالون طر اصاباتي — ووجدي ولهفي واضطرابي لمابيا
الى الله اشكو من زمان معاند — يعاوقني عن نيل اقصى مراديا
سقاني بكاس الهجر مامر طعمه — سقاه بها الرحمن ما قد سقانيا
ايا دهر مهلا بعض جدك في الاذى — فحتام ترمي بالسهام فؤاديا
ويا دهر ما بال بالظلم رميتني — الى ارض قفران يرى امانيا
وانسيتني في عيشة مشمازة — يرى المرء مايرجو مدى الدهر نائيا
واقصمت ظهري من هموم صغارها — تحاكي الجبال الشامخات الرواسيا
فايقنت ان الدهر لن يدع الاذى — بيأس وحرمان تسارعت شاكيا
الى باب من في الكون ما كان مثله — مغيثا لكل الناس بالخير ساعيا
من امتازه الرحمن للخلق مشفقا — كابائه اعلام دين عواليا
بدور الافلاك المعالي لوامعا — نجوما على اوج السعود دراريا
لرايات عز ارفعا بعد رافع — لاركان مجد بانيا ثم بانيا
فاباؤه الامجاد كانوا مقدما — وهذا بحق تلوهم جاء تاليا
هو الغيث مدرار ابعطف ورافة — هو البحر زخار اوفيه لاليا

كريم تجلى فيه كل مكارم
شريف على الاشراف قد فاق عاليا

مضى نور الفضل كالشمس في الضحى — وبدر الدجى من ضوئه متلاليا
ايا علم الاسلام والدين والتقى — كانك نعمان حنيفا وهاديا

وذاتك منسوب الى نسب اعلى ... بنسبته صار الزمان مباهيا
عيون نجوم الزهر في الكون مارأت ... بانوار افضال اليك مضاهيا
طلوعك مسعود ونجمك اسعد ... على افق الاسعاد اشرقت ضائيا
فانك قطب في سماء محامد ... تدير لاجرام العوالم ساميا
ثناؤك لا يحصى بارقام حاسب ... جمعت علوما ليس فيها تناهيا
فيالك من نثر يكاد سياقه ... يكون عن الالهام والوحي حاكيا
ويالك من نظم يصير بحسنه ... لنظم لبيد بل زهير مباديا
كفى نظم قيس عند ذي الطبع شاهدا ... فان له الدعوى ومنك القوافيا
علمت فما في الخلق مثلك مشفق ... كما ليس مثلي في الورى لك داعيا
بقيت بمجد في امان ودولة ... وفيض على ما اصبح الدهر باقيا

عليك عطاء الرب اني لناظر
اليك وراج منك نيل رجائيا

❀ ومما ارسله لبعض الاحبة ❀

تناءيت عني يا خليلي غاديا ... وغادرت نارا تلتظي في فؤاديا
اساة الهوى راموا علاجي وعالجوا ... بكل مداواة وماسب كافيا
دوائي ودائي منك يا صاح في الورى ... فراقك دائي والوصال دوائيا
من الله ارجو عود وصلك عاجلا ... واسئله ان لا يخيب رجائيا
اتاني كتاب منك والبين قد جفا ... على القلب حتى كاد يصبح فانيا
كتاب غدا في الفيض يحكي عن الحيا ... فاحيا فؤادا رسمه صار عافيا
فعظمته لما رأيت ختامه ... وقبلته ثم استعدت مباهيا
الا ليت شعري هل تجود بمثله ... على من غدا في الهجر يرجوه نائيا

او الدهر لا ينسي العداوة والاذى
وتجعلك الايام للعهد ناسيا

ومما

علينا قد ادارت كف ساق ... خضيب الكف جاما من رحيق
كان الراح فيه وهو فيها ... عقيق في عقيق في عقيق

❀ مما حرره في المعسكر السلطاني الى حضرة رئيس الكتاب ❀

يا لهف قلبي على لوم مع الالم ... ويا حنيني الى هم بلا تهم
العين في غرق والقلب في حرق ... والروح في قلق والجسم في السقم
هل من كريم يواسيني برأفته ... ويشفق العاجز المسكين في النقم
ام في الزمان ذووا الاشفاق قد فقدوا ... ام غاب في الغاب اسد من اولي الهمم

فلا الوذ الى من لم يواسيني
الا بمن مسني باللطف والنعم

❀ مما ضمنه على بيت الوصاف ❀

فذوقا من الايام ما مر طعمه ... لما خضت حلواها مذاقا وشربا

❀ بيت الوصاف ❀

وصبرا على خير الخمار وشره ... بما قلت اهلا للكؤوس ومرحبا

❀ وله ❀

من لي بلقاك يا حبيبي ... هيهات ودونه منازل
ام كيف وبيننا جبال ... في البيد وبينها جنادل
اني وشد آنذ المنون ... شدت قدمي بالسلاسل

❀ وله ❀

ان المداهن قد اخفى مفاسده ... في صورة المدح بين الجد والهزل

❀ وله ❀

ثديين قد ضاننتا بالصدر مشرقة ... كدرة وضعت في لوح بلور

❀ وله ❀

اترجة وضعت في لوح فضته ... ذا الثدي ناعمة بالصدر انجلتا

❀ مما قاله متممًا في هذا المقام ❀

عبدك الواهي ربي لو عصاك
ما له مأمول عفو من سواك

تم

فارسی

بسم الله الرحمن الرحیم	هست ازاو وایه فیض عمیم
الهی زبانرا بیانی بده	بیانرا بدیع ومعانی بده
معانی که باشد ز فیض ازل	بنظم ازان هم میانی بده

در ستایش کاری حضرت سلطان مصطفی خان علیه الرحمة والغفران

شهنشاهی که قدرش رفعتی تا آنچنان دارد	فلک خودرا بفرق شوکت او سایبان دارد
بعنقا جای او است زیر بال اجلالش	هما در طاق اقبالش امید آشیان دارد
فروغ الطاف او شد مردمانرا نور بینشها	که گرد آستانش جای بر چشم جهان دارد
سکندر میشود سیراب از سرچشمه جودش	که خضر از عین احسانش حیات جاودان دارد
نهد اسب جلالش پای خود را بر سر گردون	مه نو از سم نعل سمند او نشان دارد
مپندارید شیر از جوشش تب لرزه رنجور است	ز تاب هیبتش لرزد ز قهرش بیم جان دارد
کند دارا بدار آتش هزاران غبطه کز حشمت	شهان دهر را در آستانش پاسبان دارد

سریرآرای شوکت مصطفی خان عمر هیبت
که چون حیدر بقهر دشمن دین داستان دارد

سبکروحست چون باد صبا طبع همایونش	بتمکین در وقوری هیئت کوه گران دارد

گرفته هر گلی در هر کنارے ‌ ‌ بپای گلبنی دست نگاری

بگلشن شاخ گل پیمانه در دست ‌ ‌ تماشایی خراب و باغبان مست

مرا با آنکه وقت از من گذشتست ‌ ‌ چو شام هجر صبحم تیره گشتست

اگر پیرانه سر بودی دماغی ‌ ‌ دماغ از باده می‌شستم بباغی

ولی پیری چنانم برده از کار ‌ ‌ که نشناسم مل از خون و گل از خار

ترا امروز روز نوجوانیست ‌ ‌ زمان عیش و وقت شادمانیست

که گفتت در چنین فصلی حزین باش ‌ ‌ چو من تنها نشین خلوت گزین باش

به پیران کهن غم سازگار است ‌ ‌ تو شادی کن ترا با غم چه کار است

زمان خوشدلی تنگست دریاب ‌ ‌ شتاب عمر بین در عیش بشتاب

بساط از خانه بیرون ده که وقتست ‌ ‌ قدم در طرف هامون نه که وقتست

چمن پیرائیٔ دست صبا بین ‌ ‌ صبا را در چمن صنعت نما بین

گزین هم صحبتی روشن روانی ‌ ‌ خردمندے ظریفی نکته دانی

جهان پیمودهٔ آگه ز کارے ‌ ‌ قدم فرسودهٔ در راه یارے

ز درس آشنایی نکته خوانی ‌ ‌ رموز عشق را روشن بیانی

چو من در دوستی صاحب وفایی ‌ ‌ زکین بیگانه با هر آشنایی

که در پای دلش در کوی یاری ‌ ‌ بود خاری و دامنگیر خارے

غم هجرش جگر خون کرده باشد ‌ ‌ سرشکش چهره گلگون کرده باشد

ز خود رایی جفایی دیده باشد ‌ ‌ جفا از بیوفایی دیده باشد

دلش را خورده باشد شیشه بر سنگ ‌ ‌ رخ از غم کرده باشد کهربا رنگ

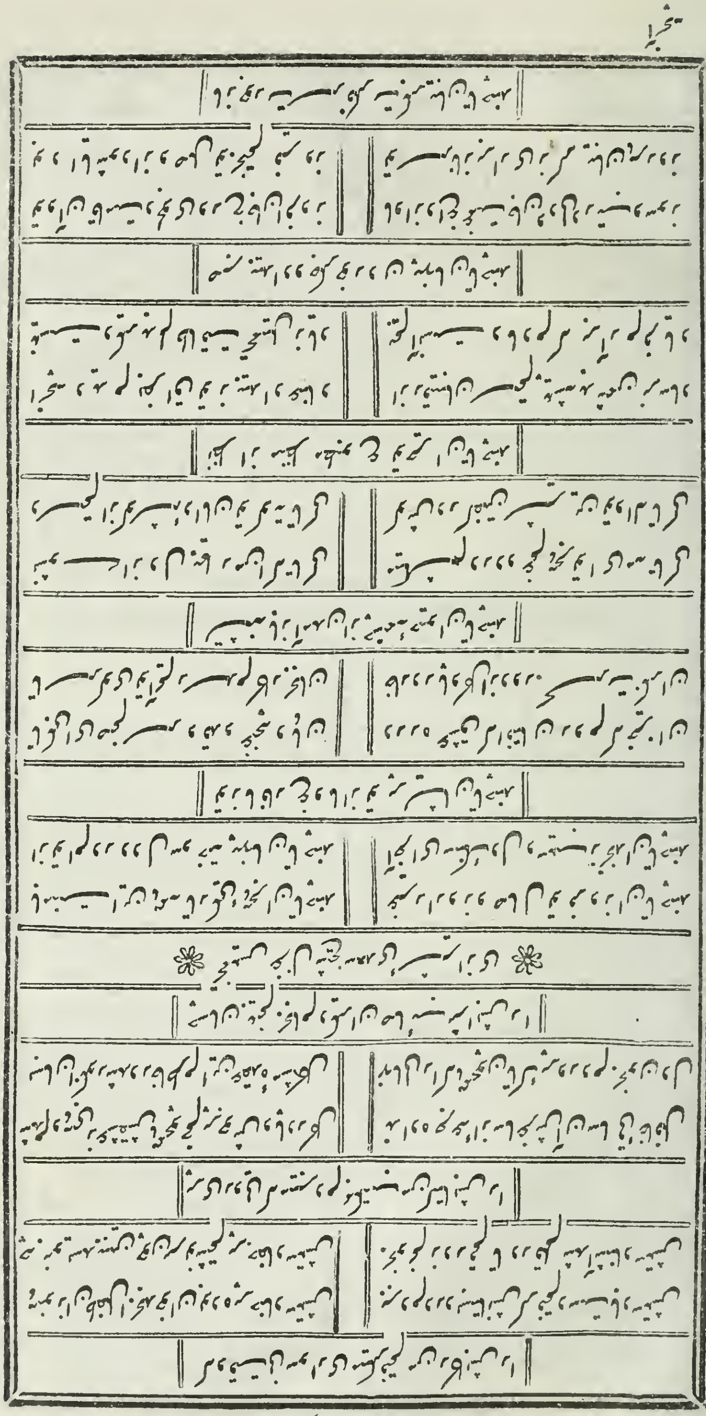
ره کوے بتی پیموده باشد ‌ ‌ جبین بر خاکپایی سوده باشد

گهی صحرانورد وادیٔ عشق ‌ ‌ درین وادی دلیلش هادیٔ عشق

برخساری نگاهی کرده باشد ‌ ‌ بدل از دیده آهی کرده باشد

ز همرازیش جان را بهره ور کن ‌ ‌ بهمراهیش بر هر سو گذر کن

وفارا اسم و رسمی درمیان نیست　　زیاری نام و از یاران نشان نیست
دل خوش در قفای رفتگان رفت　　بغم ماندیم و ما و کاروان رفت
کنون از هیچ سو بانگ جرس نیست　　درین وادی کسی فریادرس نیست
بگفتش پیر کای فرزانه فرزند　　دل از دور فلک میدار خرسند
که این گردندهٔ دیرینه بنیاد　　چه دهقانیست چابکدست و استاد
درین بستان کند هر لحظه کاری　　بیارد از پس هر دی بهاری
جوان گفتش که ای پیر خردمند　　سخن خوش گفتی اما لب فروبند
که من خوی زمانرا می شناسم　　سرشت آسمانرا می شناسم
فلکرا عادت دیرینه اینست　　که با آزادگان در بند کینست
بجامے پرورد بیحاصلی را　　کزان دل بشکند صاحبدلی را
فکم اعلی بلیدا فوق رأس　　واخلی صدره من هم بأس
وکم اعطی لبیبا کأس یأس　　سقاه الله من یأس بکأس
نه امروزش چنین رفتار بودست　　فلک تا بوده اینش کار بودست
مگر نشنیدی ای فرزانه استاد　　مثالی دلکش از شیرین و فرهاد
که وقتی مرغکی در بوستانی　　بشاخی ریخت طرح آشیانی
بخواری خار و خاشاکی کشیدی　　بران شاخش بصد امید چیدی
خس سعیش چو از خاری فزودی　　نمودی از شعف دلکش سرودی
چو طرفی زان خراب آباد کردی　　ز شادی نغمهٔ بنیاد کردی
چو وقت آمد که بختش یاور آید　　گل امیدش از گلبن برآید
دران فرخنده جا منزل گزیند　　دران حرمسرا خوشدل نشیند
شراری ریخت بر کاشانهٔ او　　که در هم سوخت عشرتخانهٔ او
بجا نگذاشت در اندک زمانی　　ازان جز مشت خاکستر نشانی
که ابر ناگهان دامن کشان شد　　وزان برقی عجب آتش فشان شد

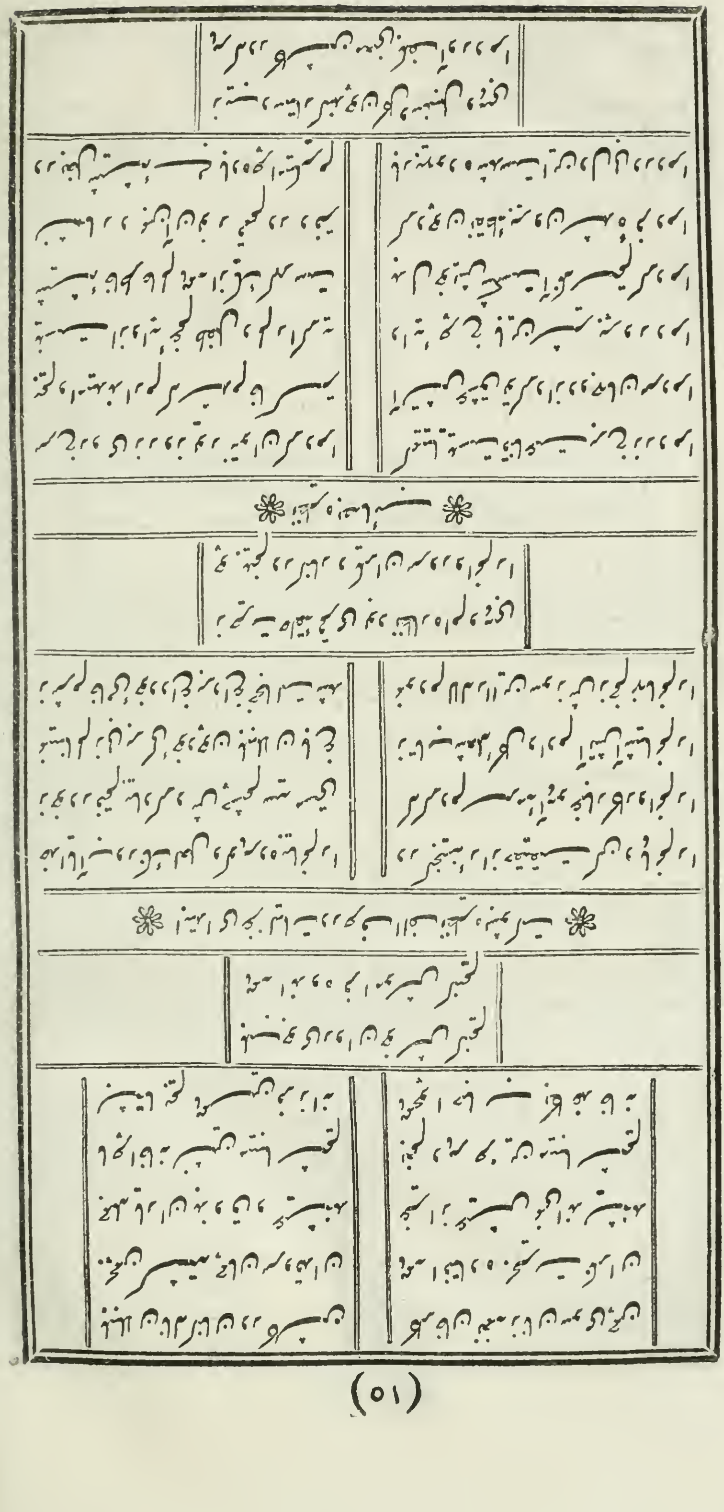

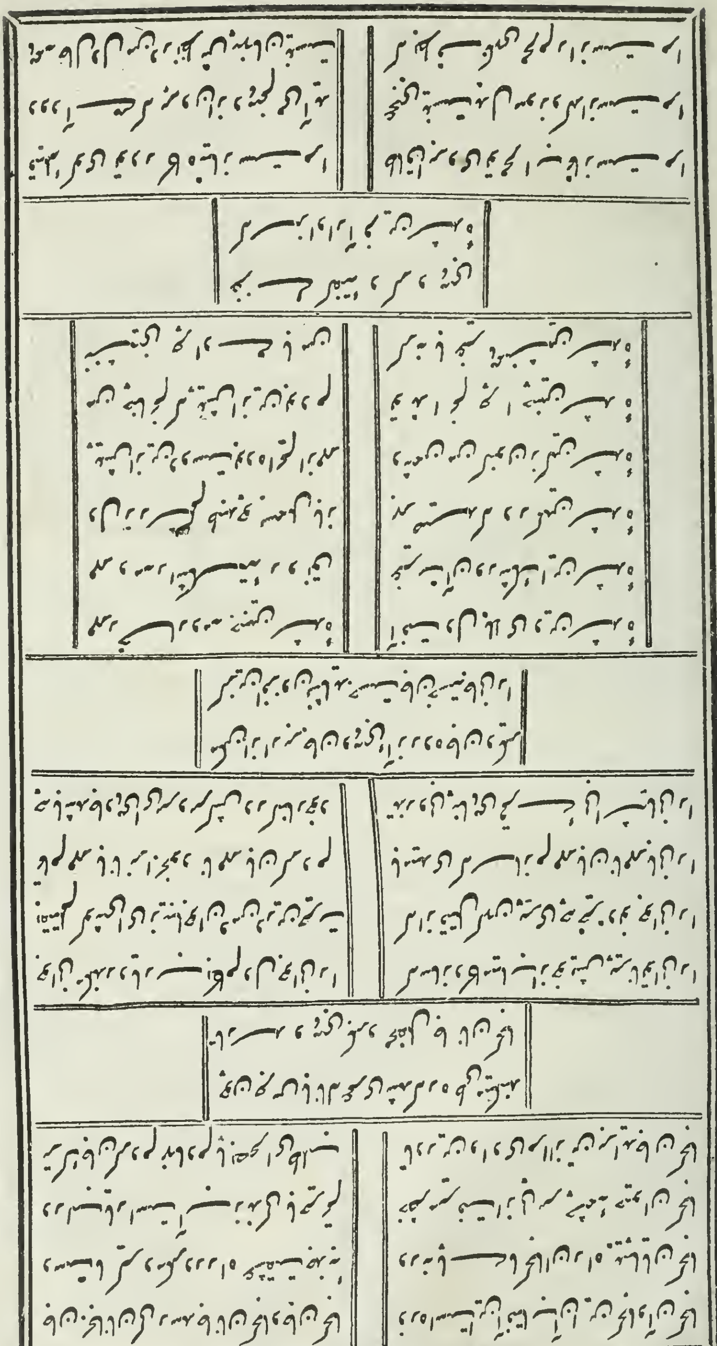
[illegible]

[illegible]

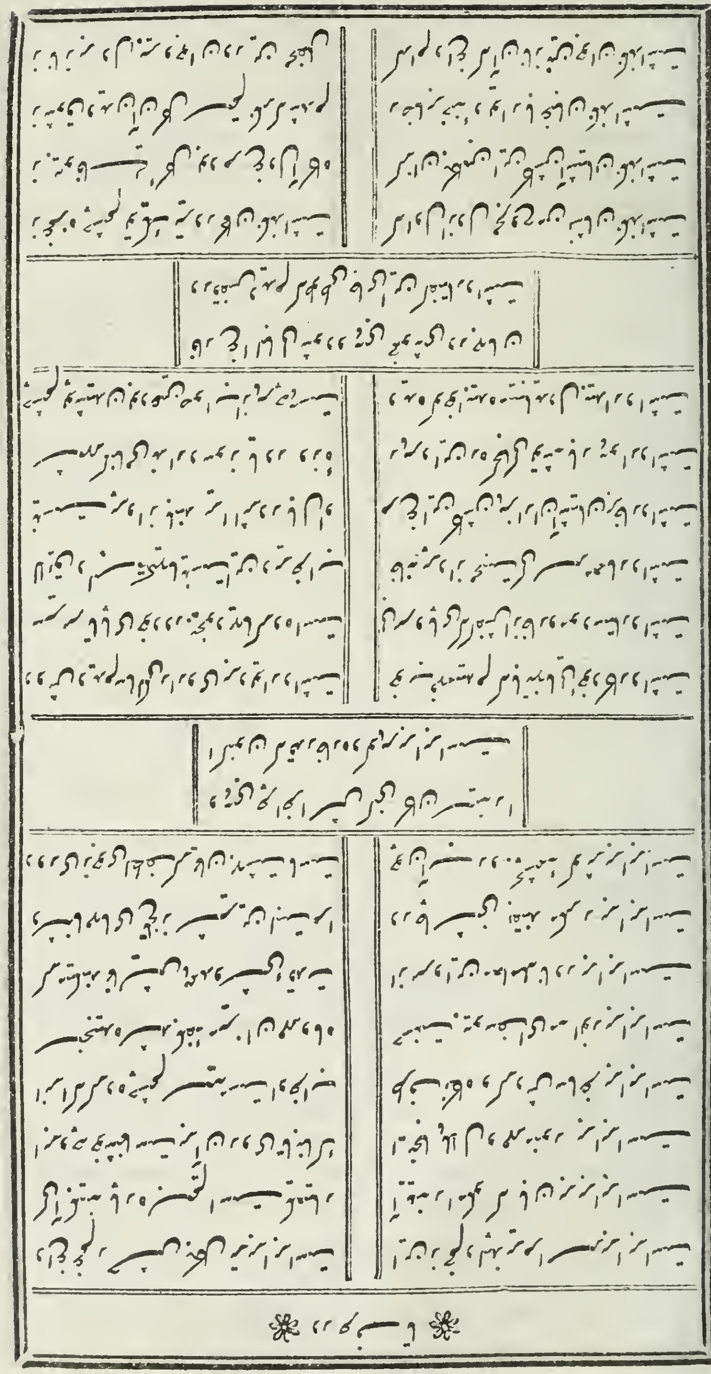
[illegible]

[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]

❀ [illegible] ❀

[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]

❀ [illegible] ❀

[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]

❀ [illegible] ❀

[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]

❀ [illegible] ❀

[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]

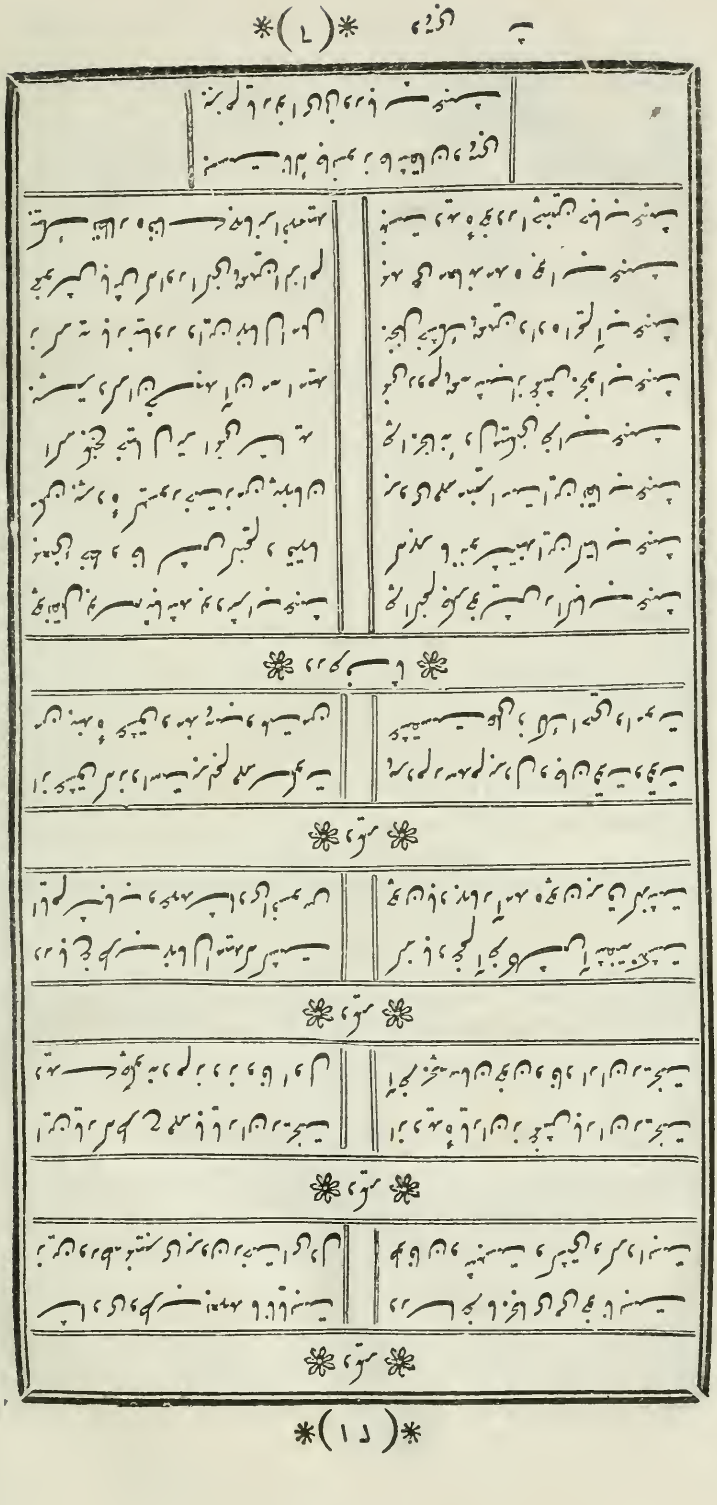
❀ [illegible] ❀

[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]

❀ [illegible] ❀

[illegible]

[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]

وهبی ز فیضهای ابد میکند سنوح

مطر با بزم مرادور روانست قدح — که بود راحت ارواح چه جانست قدح
باکدایان دهد جوش نشاط شاهی — دستخوش جم وپرویز جهانست قدح
غنچهٔ تازه چه خوبست بشاخ کلها — در کف ساقیٔ کلچهره چنانست قدح
حیف باشد اکر آن زاهد بدخو شکند — که دعاکردهٔ صد پیرمغانست قدح
خبر بوسهٔ لعل لب دلدار دهد — بسلام از دهنش مژده رسانست قدح
نیست بیهوده حبابش که بصد چشم مدام — برخ ساقیٔ کلرو نکرانست قدح
کلشن میکده راهست بهار جاوید — که کل فصل زمستان وخزانست قدح
انجمنها ز سبکروحیٔ او خوشحالند — کرچه باهمسریٔ رطل کرانست قدح

پا یمالم ز خمار غم دوران وهبی
که درین بزم بدست دکرانست قدح

در حرف خا

کرد بزم عیش ما را شورش ایام تلخ — جامها نوشیم از غم صبح تلخ وشام تلخ
سینه راپرشور میسازد که غم هردم چنین — میچکد از دیدهٔ ما کریهٔ آلام تلخ
در مذاق عاشقان با چاشنیٔ دیکراست — ازلب شیرین جانان کر بود دشنام تلخ
بوسهٔ آن نونهالم لذت نوباوه داد — کرچه میکویند باشد میوهای خام تلخ
زهرهای چشم شوخش را اشکرخوابش برد — باشکر کردد کوارا اکرشود بادام تلخ
بکذر از من آن لب شیرین را جان میدهم — زاهدا آید بدل این پند بهنکام تلخ

شکوه از غم نیست اهل درد را وهبی چو من
می نباشد در مذاق رند دردآشام تلخ

در حرف دال نظیره بصائب

کی دل آکه زسوی دیده روشن میشود — این شمالی خانه مستغنی ز روزن میشود
مهر روشندل ندارد از نم شبنم کزند — در چراغ سینه صافان آب روغن میشود

هر که چون موری بخرمنی کزیند گوشهٔ — نیمهٔ ارزن بچشمش به ز خرمن میشود
حاجت زخم دگر نبود ستم کیشانرا — نیش آه پایمالان خار دامن میشود
رهروی کواز سبکباران بود در کاروان — در شبستانها چراغش چشم رهزن میشود
گر دهن چون غنچه تصویر داری بسته لب — نوبهار بیخزانت رشک گلشن میشود
پیشهٔ گردون شکست شیشههای طبع ماست — زنگی خود بین چنین آیینه دشمن میشود
همچو عنبر نعل در آتش بود اهل هنر — سوزها در سینه ام از دانش من میشود

گرچنین صائب بود افکار وهبی دور نیست
پیرو اناد لان استاد هر فن میشود

❀ این هم نظیره با اوست ❀

برزم امشب مگر آن آفت خونخوار می آید — که بوی خون ز چاک هر در و دیوار می آید
سپند شعلهٔ جواله شد از بسکه دلسوزان — نمیدانم کدامین آتشین رخسار می آید
بیاد حلقهٔ زلفش اگر از خود روم یکدم — برون از هر سر مویم هزاران مار می آید
چرا نا ز مسیحا میکشد دلخستهٔ عشقش — علاج درد ما زان دیدهٔ بیمار می آید
صبا از طره اش بویی که ملک چین را آورد — هنوز از عقدهای نافهٔ تاتار می آید
بده همچون گل تر رنگ و بویی برگ هستی را — که در گلزار عالم آدمی یکبار می آید

چو خورشید آنکه هر شب یکدو ساغر میکشد وهبی
ز جیب صبح با پیمانهٔ سرشار می آید

بتان نخست چو در دلبری میان بستند — میان بکشتن عشاق ناتوان بستند
دعا اثر نکند گر ز درم تو چون رانده — بروی من همه درهای آسمان بستند
فغان که مدعیان از جفا برون کردند — مرا ز شهر تو و راه کاروان بستند
مگر میان بتان روی آن صنم دیدند — که اهل صومعه زنار بر میان بستند
باشیانه نبستند عندلیبان دل — اگر دو روز درین گلشن آشیان بستند
در آمدند ز هر سو چنانکه گلچینان — در چمن همه بر روی باغبان بستند

[illegible]

[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]

❀ [illegible] ❀

[illegible]
[illegible]

[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]

❀ [illegible] ❀

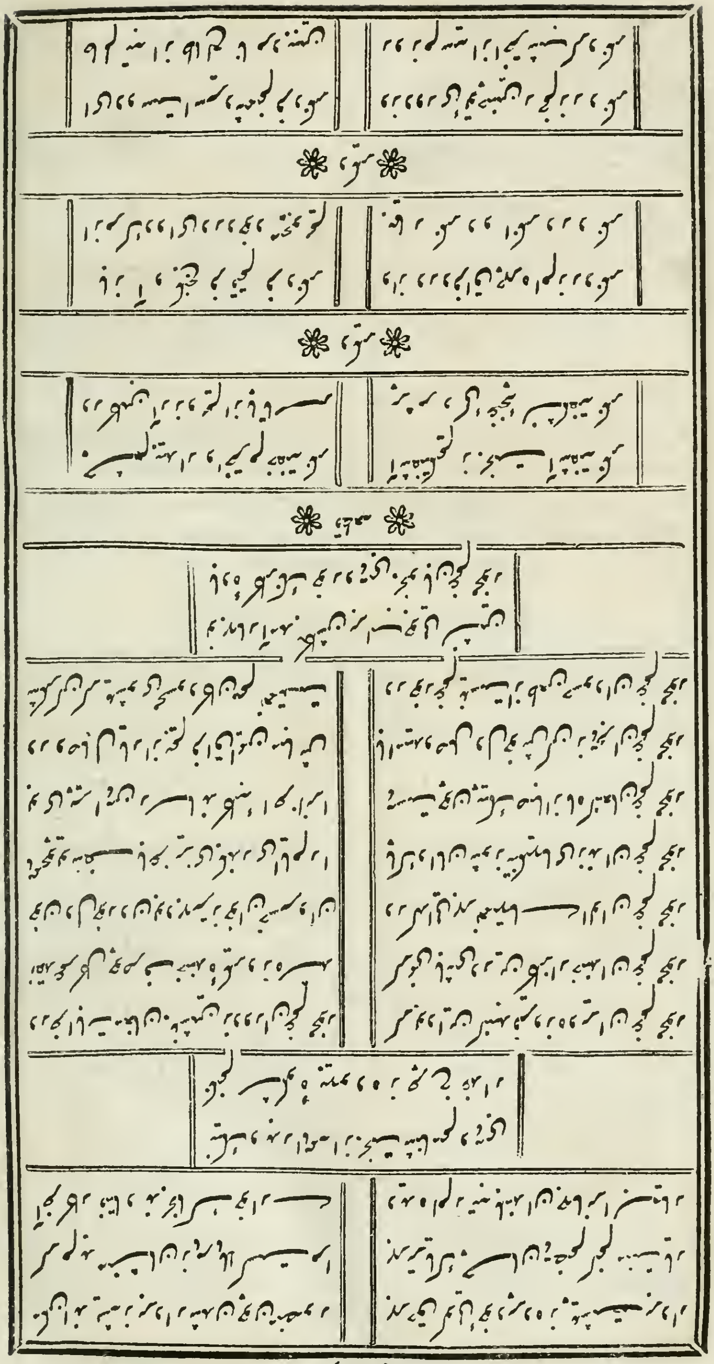
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]

❀ [illegible] ❀

[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]

❀ [illegible] ❀

[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]

[illegible]

در حرف شین

در جهان با سینهٔ صدچاک همچون شانه باش | سر بهم پیوستهٔ گیسوی هر جانانه باش
سایه ات گردد بفرق پادشاهان سایبان | بال همت باز کن همچون همایی لانه باش
سینهٔ بی عشق را بنیاد آبادی کجاست | بهر گنج شایگانی با دل ویرانه باش
تا نمیسازد ترا اندوه دوران پایمال | بوریای صفهٔ آسایش میخانه باش
جو بها جوشیده هر سو از خروش نوبهار | در چنین وقتی تو هم با نعرهٔ مستانه باش
راز عشق خویش را بلبل ز نالش فاش کرد | با دل پرسوز بی آواز چون پروانه باش
جوهر خود را چو مرجان رنگ دلجویی بده | گر نباشی ساغر می سبحهٔ صددانه باش
خویش را بر تشنهٔ سرشار کن مانند می | که بمینا زیور و که رونق پیمانه باش
بیوهٔ دنیای دون پسماندهٔ صدشوهر است | دست شوی از مهر او با همت مردانه باش
از پی خویش و تبارت خویش را رسوا مکن | آشنای خلق شو از قوم خود بیگانه باش

این جواب آن غزل وهبی که صائب گفته است
هر کجا دام تماشایی که بینی دانه باش

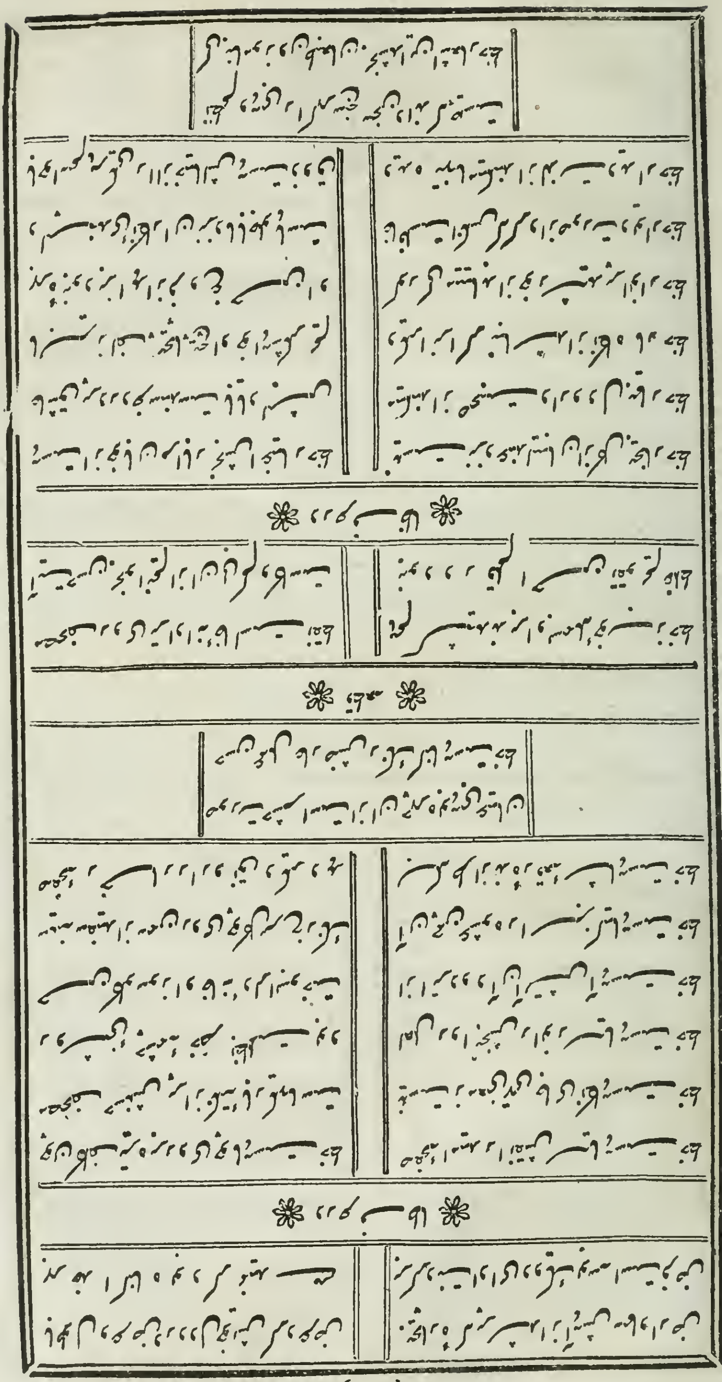
کمند کرد ستگیری تار گیسوی پریشانش | دل افتاده بیرون آید از چاه زنخدانش
بیاد چشم آن لیلی نگه رفتم بصحرایی | که از مجنون گریزانند با وحشت غزالانش
نمیدانم چسان خود را رهاند آن مه کنعان | رسد روزی اگر این دست کوتاهم بدامانش
بگلشن بشنویم امروز نالشها فزونتر شد | مگر دیدند تا که عندلیبان روی خندانش
ندیدم میزبانی همچو این چرخ سیه کاسه | همه از خوردنی منتش سیر است مهمانش
چو راغب هست در عالم بکالای سخن وهبی | چرا اکنون فروشی پیش نادانان ارزانش

فروغ مهر و مه هر روز و شب از عالم بالا
بخاک درگهش افتد ز بهر بوس دامانش

قطعه

بهر سے ز غمها شوی گر بهوش | زمن آزموده دوا سے بکوش

[illegible]

کی رهاند اهل دانش خویش را از نیش غم ‖ در کف خار است دامان گل خندان دریغ

بود و هبی را بکنج دلبران بهتر ز گنج
باد ل ویران بیرون آمد از ایران دریغ

قطعه

اهل دل باشد ملول از سیر باغ ‖ بلبلان نالان همه در خنده زاغ
گل گریبان چاک همچون عاشقان ‖ مینماید درد دل هر لاله داغ

در حرف فا

عشاق در گذر که جانان طرف طرف ‖ بر راه خسروان چو گدایان طرف طرف
بهر سلام آن شه خوبان فتادگان ‖ صف بسته اند واله و حیران طرف طرف
استاده اند بر لب جوی چو سروها ‖ اکنون بباغ عشوه نمایان طرف طرف
ما هم رویم با تو بسوی برای عیش ‖ رفتند عاشقان چو بخوبان طرف طرف
مشکی چو کاکل تو بچین و ختا نیافت ‖ باد صبا که گشت شتابان طرف طرف
از چشم زخم گشته نگهدار دیده اش ‖ با تیر و نیزه آن صف مژگان طرف طرف

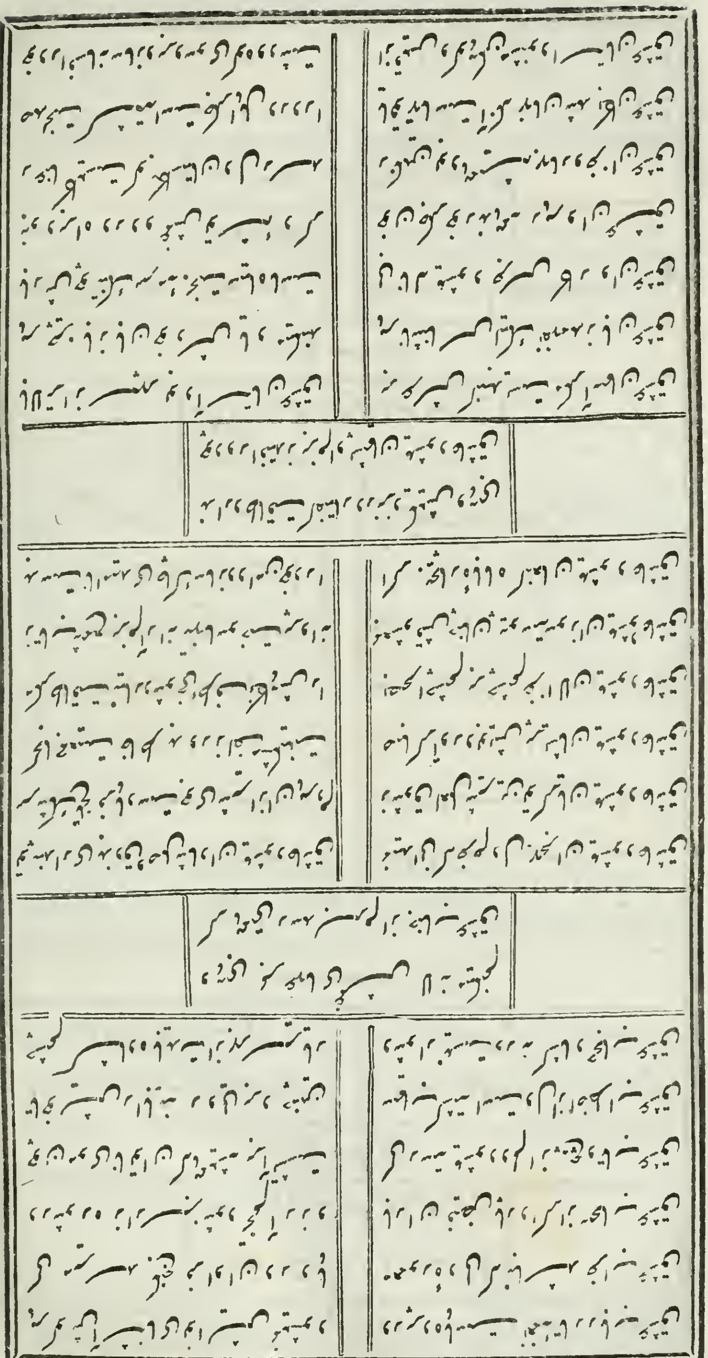
و هبی. نو قماش سخنهای من روند
سوداگران کالهٔ عرفان طرف طرف

قطعه

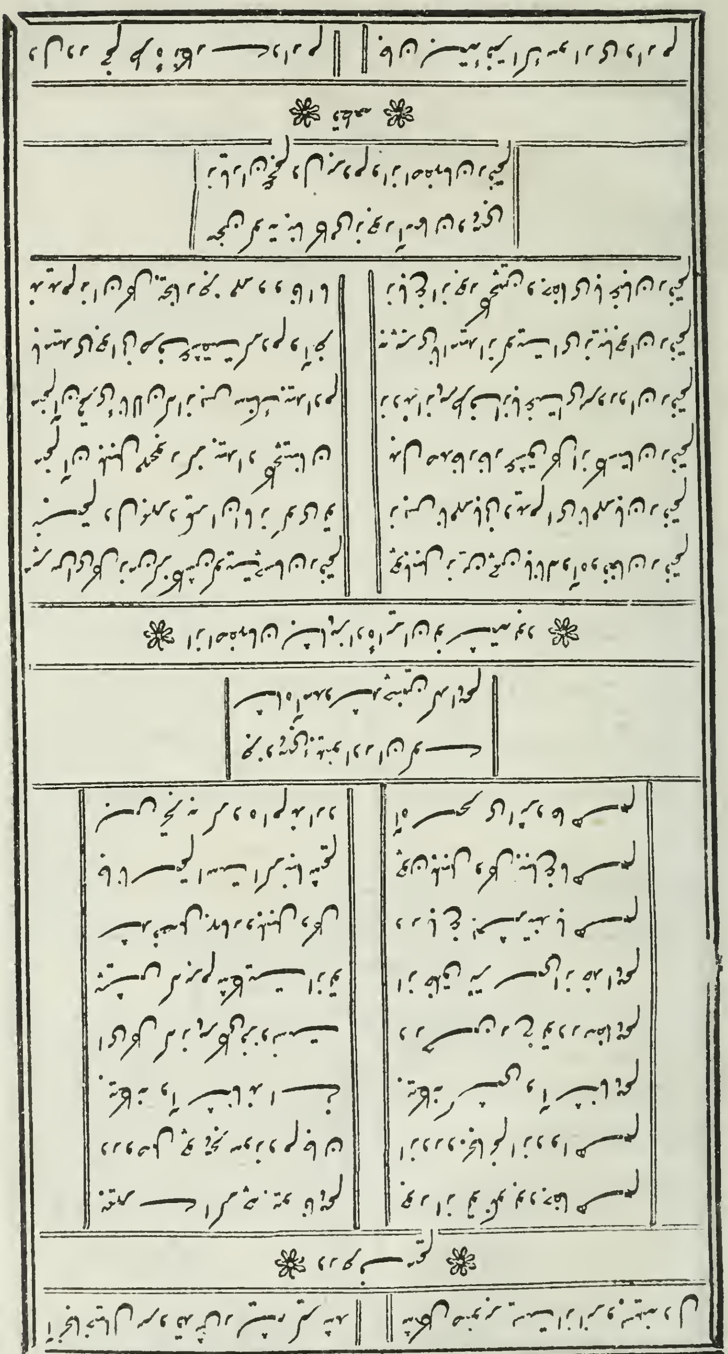
آنکه را هست دل چو آینه صاف ‖ نگر د هم بدیدهٔ انصاف
بهر انشا و شعر من گوید ‖ به ز آثار صائب و وصاف

در حرف قاف

شد لوح سینه ام همه فصل خطاب عشق ‖ از خط و خال یار نوشتم کتاب عشق
بوسه دگر دهد بسر خوان درد و غم ‖ باشد ز لخت لخت جگر ها کباب عشق
شبگیر شور شوق رخ تابناک او ‖ گاید برون ز مشرق دل آفتاب عشق
بیمار هست همنفسان همچو من دلی ‖ ناید ز ناله ام همه بوی شراب عشق

[illegible]

[illegible]

مکر بجانب شیراز رفتهٔ وهبی
که در خیال چنین شیوهٔ عجم داری

روز و شب خون جکر میخورم از درد جدایی — ناکوار است بمن زندگی ای مرگ کجایی
چون بپایان نرسد محنت هجر از شب وصلم — کاش از مرگ بپایان رسدم روز جدایی
هر شبم وعده دهی کایم و من بر سر راهت — تا سحر چشم بره مانم و دانم که نیایی
که گذارد که بخلوتکه آن شاه در آیم — من که در کوچهٔ او ره نه نهندم بگدایی

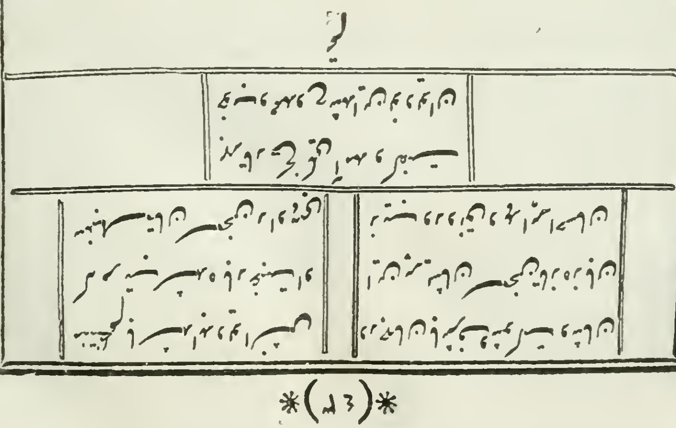
بستهٔ کاکل و زلف تو بود وهبی و خواهد
نه از ان قید خلاصی نه از ان دام رهایی

قطعه

آمد سپه بهار و شد لشکر دی — بر شاخ نگر شکوفه چون افسر کی
زان پیش رسد خیل دی بر سر وی — در پای گل از دست مده ساغر می

تاریخ ختام این دیوانچهٔ فارسی

میکنم شکر و سپاس یزدان — بازبانی که بگوید سه زبان
که دلم را بشکر گفتاری — کرد چون طوطی شیرین بیان
نظم تازی و دری و ترکی — گویم از لطف خدای منان
عربی هر سخن رنگینم — شد چو آثار لبید و حسان
فارسی شعر پسندیدهٔ من — شده رشک شعرای ایران
سخن ترکی اعجاز اثرم — غبطهٔ نادره گویان جهان
لیک از جور سپهر ناساز — بودم آزرده و زار و حیران
همه آثار پریشان اوراق — سالها بود بطاق نسیان
حمد لله که بجمع و ترتیب — فرصتی یافته ام از دوران
شده ام دست رس آسایش — بعطا بخشی شاه دوران
کرم حضرت سلطان سلیم — کرد این طبع حزین را شادان

[illegible]

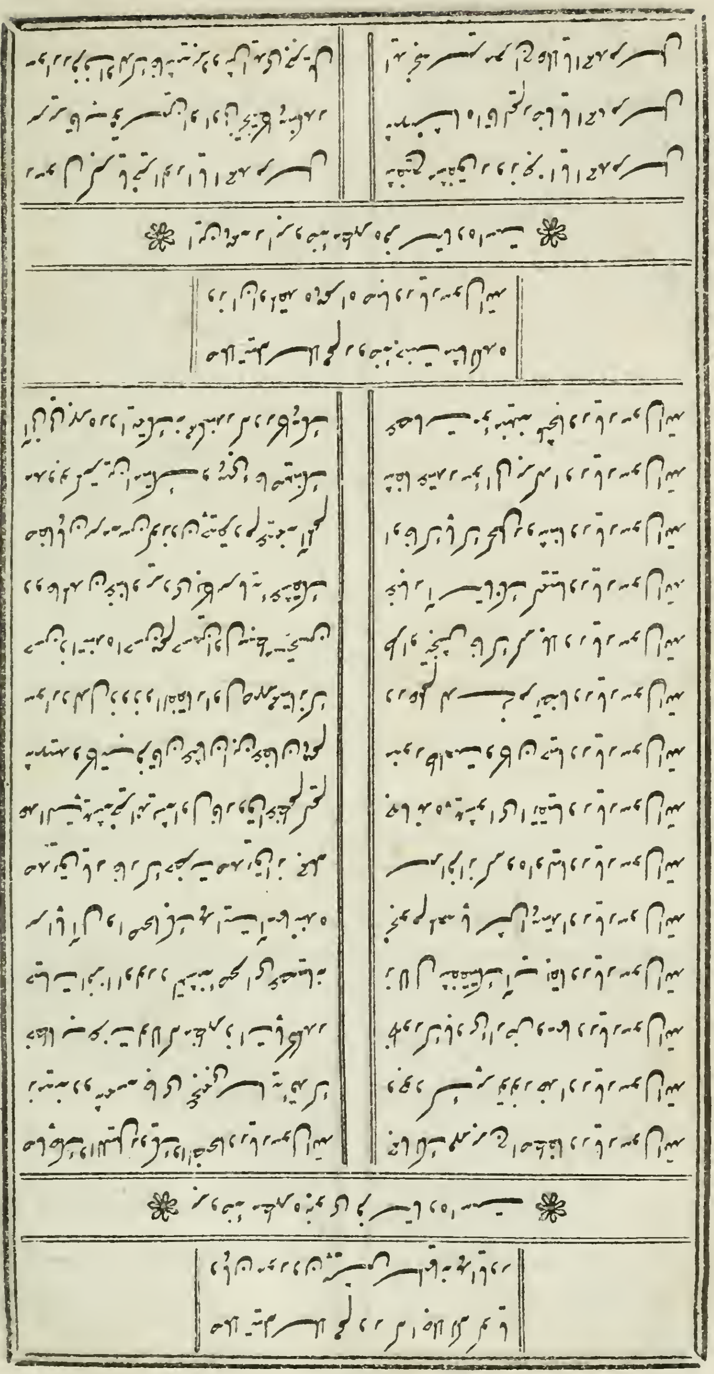
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ولی آفرینش سرلولاکه ایدوب مظهر وجودک منشأ ارض وسما یا احمد مرسل
کل خویکرده رخسارهٔ پرآب وتابکله بولور باغ جهان نشو ونما یا احمد مرسل
مؤید اولدی تبلیغک ظهور معجزاتکله دکلدر منطق وحیک هوا یا احمد مرسل
سنی حق رحمة للعالمین ایتدی نبیلرهم ایدرلر سندن امید عطا یا احمد مرسل
حریم کعبهٔ کویکده سعی ایتکابولر بحق مروه عشاقه صفا یا احمد مرسل
نه حکمتدرکه برء الساعه تأثیر احسانک اولور رنجور آنامه دوا یا احمد مرسل
همان اول حقهٔ لطف فرا انکده درانجق دل بیماره امید شفا یا احمد مرسل

صلاتیله سلامن شرمسارانه ایدر وهبی
مطهر روضه که هردم هدا یا احمد مرسل

❀ قطعهٔ معراجیه ❀

اول مفخر کونینه ایدوب راهنما اق جبریل ایدی بر پیک شتابان محمد
قدر شب معراجی ایچون عید ایدوب چرخ جدی فلکی ایلدی قربان محمد

بطغرای محمد سید الکونین والثقلین نوشته شد

رسالت تختنک سلطانیدر اول مفخر عالم محمد نامنه چکمش قلم لوح اوزره طغرایی
کشیده ابروانی نورله دیوان باریده شفاعت امرنه بویله چکر توقیع غرایی

❀ وصف شهر یار آیین وتاریخ ولادت حضرت سلطان سلیم ❀

بحمد الله بشاشتلر کورندی روی دنیاده بو وجه ایله کورن حیران اولور حسنک تماشاده
جهان مسرور وخرم تا عدم آباده کیتمش غم فلک جور وجفادن هم پشیمان در بو اثناده
کوکل آیینه‌سی کردکدردن اویله صافی کیم اوکونه صفوت اولماز روی مرآت مجلاده
صفالر اول قدر کیم عید بربالای عید اولدی شب وروزی مرجحدر بو عصرک قدر واعیاده
بو هوای هوایله بو نعرهٔ مستانه‌لر شیمدی صفا کیفیتندر دکلدر نشئهٔ باده
فلک عالمده بر عالی ضیافت ایلدی ترتیب توانکر بذل نعماده گدا الوان یغماده
سخایه مایل اولدی طبع دونی بلکه کردونک همان حاتملنور هر بینوا بذل عطایاده

[illegible]

سلیمان زمانک درکه اجلالنه بنده کتوردم برقصیده موروش طرز هداباده
جسارت ایلدم بربویله دستاویز ناچیزه همان بریادکار اولسون بو وصف دوتماده
بلی امثال واقرانم کبی یوق جاه وسامانم ینه ممتاز اقرانم فنون شعر وانشاده
دعا آوازه‌سن چرخه ایتشدر وهیباشمدی ملکلر جمله آمینه مهیا عرش اعلاده
خدا اولاد وانسابیله اول شاه جهانبانی ایده رونقفزای سلطنت بو تخت علیاده
مرصع ایکی تاریخ مسلم ایلدم انشاد جواهرلر کبی تابنده بربیت دلاراده

سلیمی مصطفی خانه مبارک تاجدر کویا
نمایان جوهر آسا درج شوکتدن بو شهزاده

بحضرت سلطان مصطفی خان بس از چراغ کردن بخواجکانی در ضمن طلب ثمن روباه سیاه از رجب پاشا

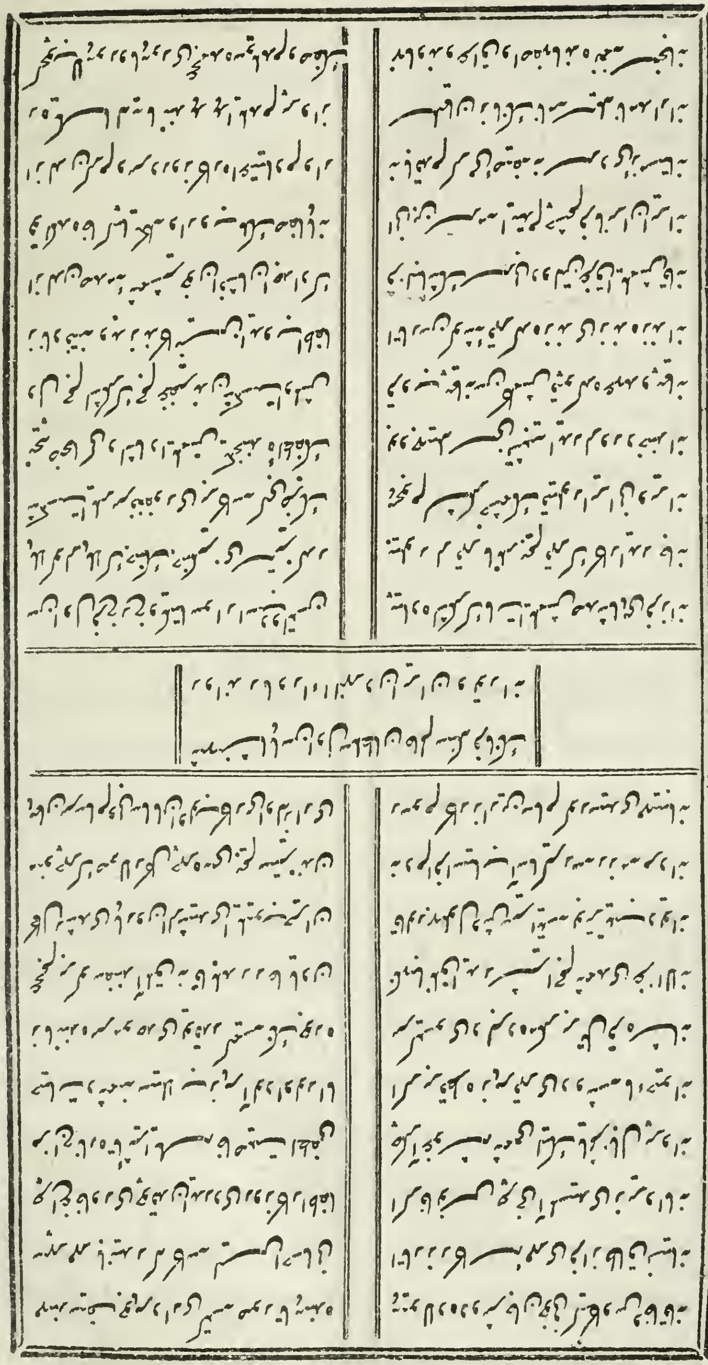
قلم احیا ایدر هر لحظه ده بیک لفظ بی جانی دواتم ظلمتندن نوش ایدنجه اب حیوانی
شکسته بسته بر نی پاره بی دست وپا اما ینه بردمده سیر ایلر نهاوند وصفاهانی
اوشوخ واسطه‌یدر واسطهٔ م تعبیر ومعناده ضمیر مدر اکرچه مهبط الهام ربانی
عجب گنجینهٔ یاد آور اعجاز در نطقم طلسم ایلمآنک ثعبان خامه‌م اولدی دربانی
بیان سحر ایدر بر مار روتی ایمش کویا اکا توأمدر انجق اژدر موسای عمرانی
قیلور موی میان وصفنده تا اول رتبه دقتکم چالشسه قیل قلمله یازه مز بر حرفنی مانی
بولور هب یاقه‌سی آچلمدق نوجامه مضمونی نوله اهل قلم رشکیله چاک ایتسه کریبانی
عطارد مشتریسی چیقدی صاجدی نقدنی پروین براعه‌م عرض ایدنجه کالهٔ زردوز عرفانی
معارف مشق ایدرلر نوبنو جس کلکمدن سپهرک پیر بهرامی ایلمه استاد کیوانی
هنر دعوالرنده والقلم دیر ایلسم تحلیف نه حاجتدر کواهه کیمسه انکار ایده مزانی
شناورلک ایدر دریای کوهر خیز طبعمده انکچون پر اولوردر وکهرله جیب ودامانی
دونیم نال اولور عجزندن بیلوب جف القلم اما یازرکن لوح نظمه وصف سلطان جهانبانی
خدیو مهر طلعت پادشاه آسمان رفعت کهبر جسمه مباهات اوزره درکتاب دیوانی

شه صاحبقران خاقان دوران مصطفی خان کیم
اودر سیف وقلمله مظهر الطاف سبحانی

ثریا قبضهٔ تیغنده زرین مهره در گویا   مه نو در قلمده کاکلنک سیمین قلمدانی
جهانه جویبار معدلتدر آب شمشیری   قلمدر گلشن احسانڭ سرو خرامانی
ایدوب تبدیل جامه بیم تیغ خونفشانندن   فساد اتاهلنڭ اولدی لباسی احمر قانی
فتن اربابی گوزلردن نهاندر شمدی گورمش یوق   مگر عاشق گوره رؤیاده چشم شوخ جانانی
اسد بام سماده بیم شمشیرله لرزاندر   نوله جدی فلک بیک جانله اولورسه قربانی
آلوردی انتقام قیسی بکسر زلف لیلادن   حواله ایتسه خاکه نیزهٔ سرتیز و برانی
صدفلر داغ بردلدر گهر پاشی دستندن   بو خجلتدر جگر خون ایلمین لعل بدخشانی
نمایان اولسه گلنار آب گوهرتاب لطفندن   اولور هر دانه سی بر بیبدل یاقوت رمانی
هماڭ سایه بخش وایهٔ اقبال اولان بالی   سرای شوکت واجلالنڭ جاروب میدانی
قضا اول خسروڭ محکومی قیلمش ربع مسکونی   نگیننده مربع وفق ایدوب مهر سلیمانی
اودر تنظیم ایدن منظومهٔ آسایش ملکی   اولور شهنامه بیت القصیده وصف دیوانی
دکلدر توسن گردوددون اصطبلنه لایق   بکمز شهسوار همتی صحرای امکانی
مگر زرمیخدر مهر تحکیم دوشمشدی نعلندن   با صنجه فرق مهره پاین اسب چرخ جولانی
رکاب رخشنه برگره تقلید ایلمش مهتاب   نمایاندر درونده هنوز داغ پشیمانی

خداوندا مراعی اولدیغیچون شرع و قانونه
خدا ایتمش سنی بو دولت و دینڭ نگهبانی

منور جهکی هیچ وجهی یوقدر مهره تشبیهڭ   اودر نور آیینه ایلدسه آفاقی نورانی
غنوده امن و آسایشله عالم دور عدلکده   صانور شمع شب آرا گورسه آهو چشم شیرانی
کبوتر بازایله بازیچه دن هیچ احترازایتمز   ایدر کبک دری شاهینه انسانس اخوانی
اراده ایلسهڭ تحویل ماهیت قیلور ماوی   سمندر جویی ماهیلر درون نار سوزانی
تعلق ایتسه جزئیاته جزئی نسبت حکمڭ   ویرر هر جزئنه کلیت کبرایی برهانی

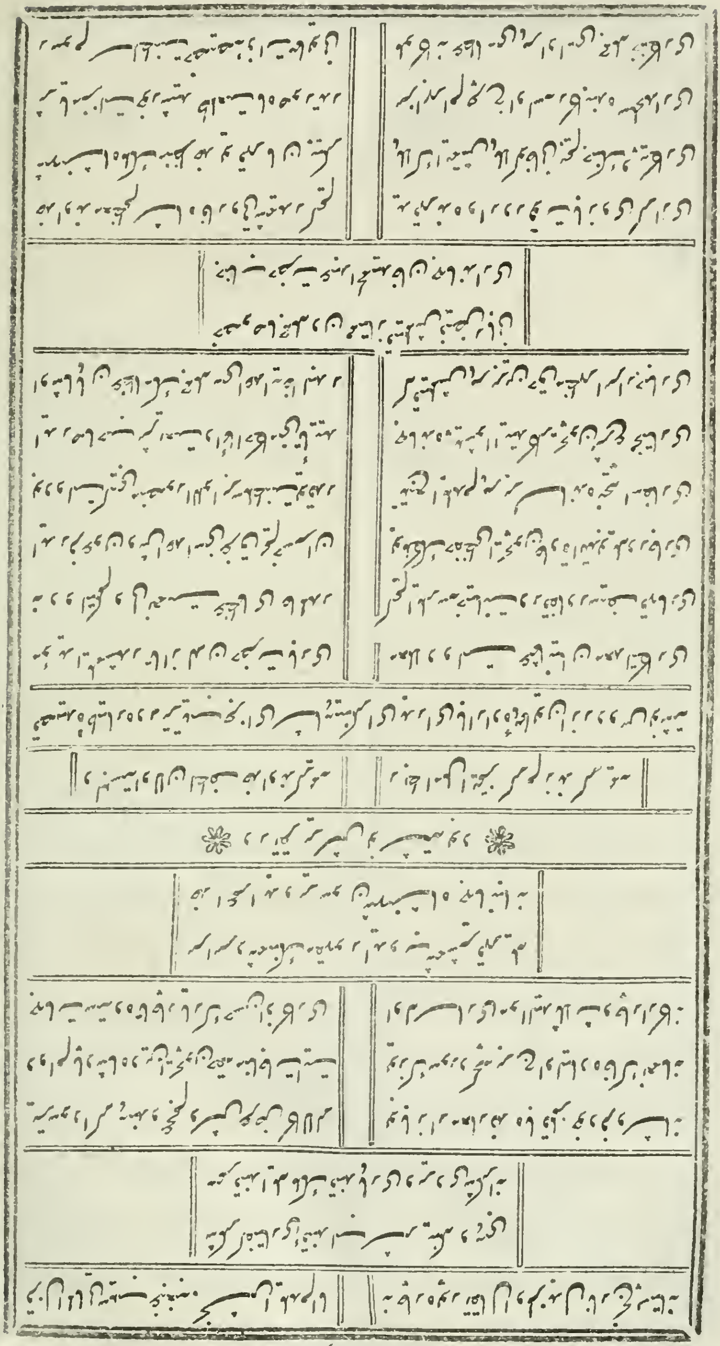
صد فلر کوشنی تشنیف ایله کوهرفشان اولدم
خراسان اهلنه اشراب ایدرکن آب شمشیرک
مبارک نامهٔ نامی ایله شیرازه عزم ایتدم
نمایان ایدی اطوارمده شان و شوکت دولت
خراسانی سرمده فروهٔ سمور دوشمده
ایدوب تفخیمله تلثیم الملہ ایلدم تسلیم
قیاما الدی تعظیمیله اوپدی قویدی باشه اوزره
کلاه افتخاری همسر تاج سپهر اولدی
اشارت ایتدی اوج دفعه قعوده پیشگاهنده
سراسر اولدی ارکان عجم دبسته و حیران
زبان فارسی برله ایدنجه پرسش حالی
کمال سطوتک اظهار ایدوب حال و مقالمه
نه سویلرسم بکا برهان قاطع اولدی شمشیرک
عباد درکهک فخر ایتسه لایق ابن عباده
ایکی کتر نوکر ظن ایلدم شکل عجم اوزره
وزیر اعظمک تمثیل اولنماز اندره حاشا
ملکشاهک نظام الملکنه رجحانی ظاهردر
جناب شیخ الاسلامک یاننده ملاباشیسی
رجال دولتک ممتاز دربا لجمله اندرون
خراسانی بسر بربندهٔ ناچیز درکاهک
موکل ایلمک بربنده کی شمشیر قهر کله
دوشرتب لرزه بیم و دهشتندن اهل تبریزه
خداوندا سنک فسحتسرای ملکه نسبت

کف دریا شکک وصفیله کتدم سوی عمانه
سراغاز ایتدیلر افغانیان فریاد و افغانه
عجب شیرازه بند اولدم اوراق پریشانه
مثول بی محابا ایلدم نزد کریمخانه
یدمده سربرابر نامهٔ مرغوب شاهانه
کمال احترام ویردی حیرت اهل دیوانه
همای عزت و رفعت سرنده ایلدی لانه
که سنسن پادشاه همتاج بخشا تاجدارانه
اوتوردم بنده شان دولتم اوزره دو قرانه
باقوب که زینت دستاره که اسلوب ارکانه
جوابنده توقف ایتدم اصلا حکیمانه
تزلزل ایلدم القا قلوب اهل عدوانه
نیجه سرکشلکک ایتسون مدعیلر اوبله برهانه
که ادنی بنده نک سامانی غالب آل سامانه
باقنجه اعتماد الدوله ایله خان خانانه
مشابهمی اولور هیچ ذره لر مهر درخشانه
سنی حق مالک ایتمش اوبله بر دستور ذیشانه
همان بر قطره در نسبت ایله دریای عمانه
رسوم سلطنت خصیصه درچون آل عثمانه
تنزل ایلمز اقلیم سربست خراسانه
مشابه ایلر آذربایجانی جسم بیجانه
براقسنک کرمی خشمکدن آتش همت کرمانه
همان مازندران زنداندر کاشان کاشانه

تفوق ایلدم هرفنده فرزندان رندانه | افندم دولتکده فائقم امثال واقرانه
مزجحذر سخن سنجان دهره طبعم البته | بنم ممدوحمك رجحانی واردر پادشاهانه
بوکونه ایلمزدم وصفنی خنکار ملك اما | سفر ضعف وفتور ایراث ایدرمش طبع انسانه
دم عیسی کبی اظهار اعجاز ایلدی نطقم | حیات تازه ویردم قالب معنای بیجانه
هزاران سحری ابطال ایلدم معجز بیانمله | المده خامه بکزر اژدر موسای عمرانه
نه اژدر کیم جهانده زهره لر چاك ایلمش زهری | اوساحرلر نیجه طاقت کتورسون بویله ثعبانه
عبور ایتدکده بابلدن بولوب هاروت وماروتی | فسونمله بن چاپه قاچردم شرمسارانه
اکر انصاف اولنسه صافدرو صافدن ذهنم | بوحسن طبعمله فخر ایلرم حسان وسحبانه
حریری خیالم بومزرکشته تارادالرله | نه اورنکلر چیقارمش کاله زردوز عرفانه
ابوطیب کلوب بزممده تطییب دماغ ایلر | بخور افروز اولور سم مجمر طبعمله دورانه
عجمی اقتباس نور ایدرسه انوری بندن | فروغ مهر اندیشم ضیا بخش اولدی اکوانه
خطادر فکرمه نسبت ایله اندیشهٔ صائب | خجالت بخش اولور نظمم نظامی سخندانه
دکلدر عاریت طبعمده وهبی الهیدر | بوفیضا فیض نظم پاك کفتار بلیغانه
اکر باقی اولوب نفعی کوریدی تابش نظمم | اتاردی شرمله فخریه سن هپ نارسوزانه
قدیمی اشتهارمدن زیاده شهرتم شمدی | یتشدی هند وسندده خطهٔ ایران وتورانه
طنین انداز آفاق اولدی بویله صیت عرفانم | سزادر نام مرغوب قصیده م اولسه طنانه
شهنشاه جهانك دولتنده بویله بی پروا | معارفله مباهات ایلدم خیلی ادیبانه

جلادت کلدی طبعه شوق وصف پادشاهیدن
نشاط آور مسلم بر غزل یازدم لوندانه

نوله شیرازی ویرسم بن او خال عنبر افشانه | بولنماز هند وکشمیرده ختنده بویله بردانه
عدنده کورمدم دردانه دندانك کبی لؤلؤ | لب لعالك نظیرین بولمدم کندم بدخشانه
بوحسن وجذبه لر افتاده ایلر ماه کنعانی | عجبمی ماه نخشب دوشسه اول چاه زنخدانه
مصادف اولمدم فرخار وچین وسند وکابلده | سیه خال وسیه مو بویله برکاکل پریشانه

سن اول خورشید رفعت سنکه اوج اعتبار کرده
اوکونه خاکسارک قدری یوقدر ذره مقداری

نیجه تاب آوراولسون ضربکه براویله طاغی کیم
دونیم ایتمش جهانده بیم تیغک نیجه کهساری

خس وخاشاکدن کلزاراجلالک مبرادر
چیقردک باغ وراغ شوکتندن خاردیواری

ملوک چاراطراف ایلیوب درکاهکه رومال
جناب حق سکا فرمانبر ایلر چارچاساری

هزاران قلعه نک قفلن آچرسن دست نصرتله
کلور درکاهکه تاباب الابوابک اناختاری

نه قوشلر قوندرردم کلنهال وصفکه اما
فلک آواره غم ایلدی مرغان افکاری

نیجه تأسیس ابیات ایلسون معمار اندیشه‌م
ایدر کردون دون هردم مجازات سنماری

قضا حکمنجه قهر دهر ایله طی السجل آسا
بلی طی ایلمشدم چوق زمان طومار اشعاری

امیدنیل احسانک کتوردی شوقه خنکارم
ینه پیرانه سر الدم اله دیوان وطوماری

تصنع ایتمیوب انجق وقایعنامه طرزنده
کتوردم سلک املایه بونونظم کهرباری

سزادر وصف شاهیده بونظمه دینسه طیاره
که بویله قوش دلنجه ایلدم تعبیر وتذکاری

فتیل شمع بختم کرچه ایتدی روزکار اطفا
چراغ ایت پادشاهم برنفسله بوامکداری

هنرمندان عالمشش جهتده افتخار ایتسون
افندم سنده دن منصبله شاد ایله بونا چاری

بیلورلر لوح سینه‌م تخته مشق معارفدر
اکرسرلوحه اولسم کیمسه ایتمز طعن وانکاری

بوکرمیتله سنبللی صوینده برغزل یازدم
کوروب خویکرده رخلرده تراولمش زلف دلداری

ینه صید ایلدم برعشوه باز کبک رفتاری
عجایبدن شکار آلدم دیسم شایسته درباری

تماشایه چیقر قمری سرسروچمان اوزره
تذروخوشخرامم کاهی کشت ایتسه چمنزاری

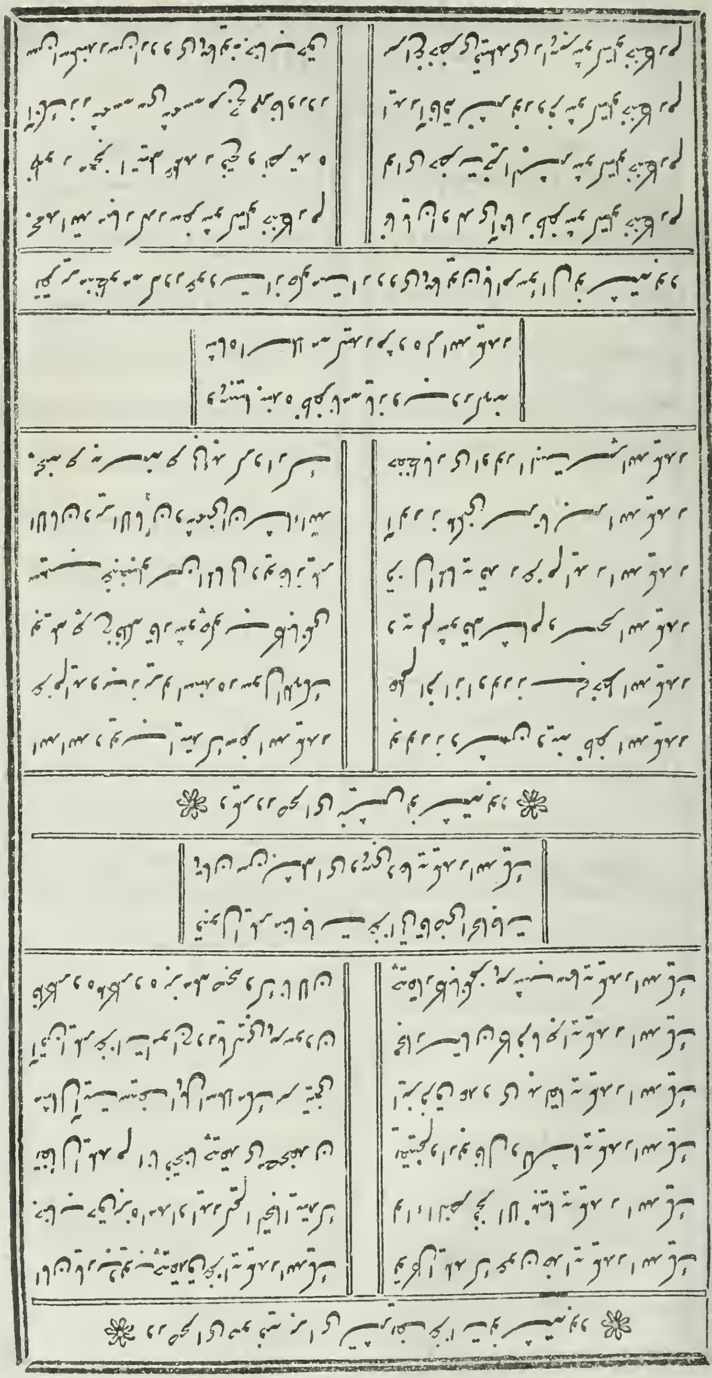
مسلم طورنه تللی اسیری بریوره بجقدر کیم
اوچوردم مرغ عقلم چاره یوق اولدم هواداری

عجب آیینه دورانده کورمش وارمیدر بلمم
شکرلبلرله بویله طوطی شیرین کفتاری

صبا ایله وزان ایتدم سبایه هدهد شوقی
کتوررسیدی دلبری پیام وصلت یاری

اوسوکاون کیبی شوخک جنبشندن بیقرار اولمش
مکر بیهوده بیهوده صانردم ناله وزاری

نسیم لطف شاهیدن آچلدی غنچه کامم
چکردم بلبل آسا کرچه چوقدن محنت خاری

همان انطاق حقدر کیم ظفرنامه مالنده — سنوح ایتدم بو نظم مختصر شوکتلو خنکارم
نکاه التفاتک بنده که عین عنایتدر — دکلدم لایق حسن نظر شوکتلو خنکارم
زمان دولتکده شیخ الاسلام همکارک — بوناچاره ایرشدی چاره کر شوکتلو خنکارم
قضایه اوغراشکن از قضا توجیه اولده — یکی منصبله قیلدی کامور شوکتلو خنکارم
دعای دولتکدر مقصدی وهبی ناچیزک — دکلدر وقت اظهار هنر شوکتلو خنکارم

ظلام دهری آچسون مهر آفتاب شمشیرک
بودر اورادمز شام و سحر شوکتلو خنکارم

❀ تاریخی که برای گرفتن مهادیه بوغازی بامر واراده نوشته بود ❀

حضرت پادشه جم حشم دورانک — خشمنه مظهر اولوب بولدی بلاسن نمچه
نقض عهد ایتمه دکل جزیه‌یی ایلردی قبول — اول شهک بیلسه بو صولتله غزاسن نمچه
آستانه‌ده سرایدار اغه ده راضی ایدی — جرمنی عفو ایله جلب ایتسه رضاسن نمچه
کاه کله شکن ضربی ایله سرگردان — شمدی طاشدن طاشه اورمازمی قفاسن نمچه
ارادی بولدی قضایی نوله محکوم اولسه — حکم شاهی‌یه ویروب جمله قضاسن نمچه
عید اضحاده کلان مژده بودر دولته کیم — جزیه نامیله ویره قربانی بهاسن نمچه
بزکیوب جامه نو عید دوبالا ایتدک — یأس ایله کیدی بو دم یأس لباسن نمچه
تملندن بوزیلوب ملکی خرابات اولدی — دولتک ضربنه اوغراتدی اساسن نمچه
ییقیلوب کیتدی غزاتک یورش خوفندن — کوره‌جک قلعه مهنک قلع بناسن نمچه
ویره‌سن طوتمیه‌لر وهمی ایله قیلدی فرار — آرده‌نه باقمدی فهم ایتدی وراسن نمچه
مى نخوتله طلو شیشه‌یه دونمشدی همان — تپه‌سی کلدی یره آتدی تپاسن نمچه
اهلو لراولسه علیهنده سزا زجر اله — اختلاس ایتمشیدی بعض قراسن نمچه
طیانوب قوتنه ویرمیه‌جک جنکه جواز — پاپانک باشنه چالمشدی عصاسن نمچه
شمدی ناچار ندامتله کناهن سویلر — رومه استنده بولوب دیم پاپاسن نمچه
ویردی سرحدلرینی حدینی بیلدی شمدی — طفره لنمشدی دکشمشدی اداسن نمچه

شهنشاها غزا مبرور و سال نو مبارک باد
نوید فتح و نصرتله جهان نشر ایله منشوری

هله شاد ایلدک ارواحنی اجداد مغفورک … ابو الفتحک نمایان اولدی سنده راز مستوری
جهان زیر نگین دولتکدر صاحب مهرک … سزادر عسکر منصورکه بذل ایتسه جمهوری
موفق ایلمش مولاسنی اول صدر ذیشانه … امور دین و دولتده عیاندر بذل مقدوری
سلیمان زمانسن شبهه سز الهام باریده … سپهسالار قیلملق اویله آصف کبی دستوری
عدد نک ایلدی بلقیس ملکن حکمکه تسلیم … دکلمی لایق تحسین افندم سعی مبروری
سن اول صاحبقران سنکم هراس ضرب دستکدن … دل کسرا ده ظاهر در هنوز آثار مکسوری
قرال بدفعال نمچه حدین بیلدی عهدکده … قاچردک قهرله صحرای هیهاته او مقهوری
بتی صندی بوزلدی عرضی اول خودبین بی دینک … ذلیل ایتدی جناب رب معبود اویله مغروری
چراغ بختی سوندی صرصر قهرکله بردمده … اکرچه شوقله کافر یاقردی شمع کافوری
جهانی کورمدی دود کبود طوب شاهیدن … اولوب کوندز کوزیله مبتلای درد شبکوری
دل مجروحنی پرشرحه قیلدی ضرب شمشیرک … مثال رنج افرنجی اوکلمز زخم ناسوری
قاچوب جان خوفی ایله صاقلنورکن پردهٔ شبده … شعاع تیغک ایتدی روز روشن شام دیجوری

قرا للق ادعاسندن کچوب بدنام دهر اولسون
دکشسون برمز خرف اسمه لفظ ایمپراطوری

❀ این چار ابیاتش با لغت فرنکی آمیخته بود ❀

زن مکارهٔ مسقو دیسون قومسته وستریه … افنیوه دفنیوه دیوالدا اتدی سنیوری
کناهن سویلیوب آلسون نصیحت ریم پاپاسندن … بو نقض عهده چونکم قابل اولمزدی سناطوری
اتلدی پاره دن برلعبله بوکدی بلین بوردرد … واردب اولپاره لرده اویناسون بازی قنبوری
کروه هرسکانی سک صحرای فرار اولدی … الکئه صاتسون واردب شمدنکرو جمله الکتوری
محقق بیلدی سردن کچدیلردن قورتلش یوقدر … ندرچاره قلیچدن کچدی یکسر جیش منفوری
زبانسیه زبان حالله یانسون جهنمده … او زخمین مرده لر جانسوزی شمشیر وساطوری

بو ذوق و شوقله بر عاشقانه نوغزل یازدم
سرورا امیدر معذور اوله وار ایسه محذوری

اوکافر ماجرانک پک سوزلمش چشم مخموری
کورنلر اولسونمی جام عشقک مست و رنجوری

قزل الما لیدر اول سیب غبغب آفت مینوش
ایچر مسکت شرابی استمز صهبای انکوری

مسلم حرمه صاچلی بچلی مجلی برجواندر کیم
اورلمزمی کورن افتاده لر اول حسن پرزوری

فرنک آیینه سی صاندم کورنجه سینه صافن
صفای کردنی ایلر شکسته قدر بللوری

ندر بو حسن صورت اول بت ترساده ای وهبی
چیقرمز عکسنی مرآت دلدن دوری صوری

خداوندا بو جوشا جوشله دریای طبعمدن
چیقردم مدحتکده کرچه خیلی درمنثوری

سلیمان زمانسن بویله دستاویز ناچیزه
جسارتمی ایدردم بلمسیدم قصهٔ موری

خراب اولسون عدونک خانمانی ضرب دستکله
بوکونه فتح و تسخیر ایت هزاران ملک معموری

بوتاریخیله ایلر آصفک درکاهکه رومال
بوزلدی پادشاهم دولتکده نمچه طابوری

❀ نظیرهٔ بهاریهٔ نفعی در ضمن تاریخ جلوس همایون حضرت سلطان سلیم خان ❀

شه نوروز چیقدی تخت صحن کلستان اوزره
قورلدی تخل کلدن سایبانلر بلبلان اوزره

دکل ابر بهارک سایه سی سلطان نوروزک
فلک قوردی بو موسمده اوتاغن بوستان اوزره

اوکنده توغ شاهی چکدیرر دارای کلشنده
سفر ایتمش جهان آباددن کلبانکان اوزره

کچوردی آب برف آسا زمینه بوزدی طابورین
آتوب قارطوپلرین بر بر سپاه مهرجان اوزره

صبا تحریک ایدنجه غنچه‌یی آهسته آهسته
کورن تخت سلیمان ندر صانور باد وزان اوزره

دم ارد بهشت ایردی چیقرمی باغدن آدم
بو رونقله جهان ترجیح اولنمزمی جنان اوزره

هوای سنبلی کلشنده آچمش تازه سنبللر
صانورسن زلف شبو در عذار دلستان اوزره

فزونتردر کل ترده لطافت ساده رولردن
بنفشه کج کلاهیله مرجح نوخطان اوزره

سهی قدلر چمنده نازایله کلدکجه رفتاره
تماشایه چیقرقمری سربسر چمان اوزره

[illegible]

بهارستان وصفكده بو كونه نظم رنكينم | اولور فايق كتاب كلستان بوستان اوزره
اواستادم كه چكدم سرقلمدن خط بطلانی | سطور نظم ونثر شاعران ومنشيان اوزره
دلم كنجينهٔ معنی قلم دستمده اژدرها | نكهبانلق ايدر هر دم او كنج شايكان اوزره
ديرز نظم ثريا قدرمی كوهر كبی كردون | كهی اكليل مهره كاه فرق فرقدان اوزره
ايكی برجسته مصراعيله هر پيوسته مضمونم | مثال بيت ابرو جانشينندر چشم جان اوزره
رسن باز خيالم نكتهٔ باريكه دلبسته | چكوب تيغ زبانم صانكه او ينار ريسمان اوزره
نهال سدره دركلزار طبعمده قلم كويا | كه صالمش سايه سن فردوسی خلد آشيان اوزره
چكر برشعله دن شمشير هر دم برق انديشم | سراسر بست فخر نفعی آتش زبان اوزره

ينه شوقيله بر موزون ومستثنا غزل يازدم
چمنده دونكی كون سير ايتديكم سرو روان اوزره

دوكلمش طره لر خال رخ پرتو فشان اوزره | كوروب بن نجم كيسو دار صاندم آسمان اوزره
اولور كن خون عشاق سيه بختيله زنك آلود | نه حاجت دسمه لر چكمك او تيغ ابروان اوزره
دل آواره كيم رمكردهٔ طرف نكاهيكدر | بصر هر خطوه سنده چشم شوخ آهوان اوزره
شكايت ايلمز دم سينه چاك اولسمده جوركدن | مثال شانه قونسيدم او مشكين كيسوان اوزره

حذر قيل تل قيرارسن بلكه ابرام استمزه هپی
صارلمه بويله پك دوشمه امان اول موميان اوزره

دكلدر وقت دعوای هنر جای ادبدر بو | دعايه باشلسه شمد نصكره دأب شاعران اوزره
اوسلطان سليم القلبی عون ونصرت باری | مظفر ايلسون جيش عدوی بدكمان اوزره
هميشه دائم اولسون عمر واقبال وسلامتله | سرير سلطنتده شوكت واجلال وشان اوزره
سزا تقليد سفنده مجوهر اولسه تاريخم | ايكی مصرعده كيم هر مصرعی حسن بيان اوزره

شه جم شوكت فرمانروا سلطان سليم اولدی
قوشاندی سيف فتحی طورمين چكسون جهان اوزره

درهجوم وغارت تاتاران برای اخذ انتقام شاهينكرای بقضا زغره بعتبهٔ عليا فرستاده

[illegible]

[illegible]

✽ [illegible] ✽

[illegible]
[illegible]

[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]

ایدردم کرچه غبطه وهبی اول کلدقچه — رسیده اولدی غنچون دور احمدخان ذیشانه
بحمد الله یتشدم قوت بختم ایله بنده — زمان کامبخش حضرت سلطان سلیم خانه
بکا نیممدنکر و رشک ایلسون روحی او مرحومک — که اولدم بنده وصاف او یله برشاه سخندانه
کریم کامران وقدردان اهل پرور در — مدار افتخار اولدی ملوک آل عثمانه
جهانده قنغی شاعر در اولان اسلافده بلمم — نم کیبی بو رتبه مظهر اولمش لطف واحسانه
همان وهبی اولمی بکا رشک ایلین آنجق — بنی محسود قیلدی پادشاهم جمله اقرانه

سریر سلطنتده دائم اولسون عمر وشوکتله
بو ادنی بنده یازسون وصفنی اوراق اکوانه

❀ تاریخ مسمط در تبریک سال جدید سلطان ❀

مهر سعادت رونما جنبشده ابروی هلال — سال مسرت اتمام ایتدی کلوب عرض جمال
قیلدی مبارک مقدمی دلشاد وخرم عالمی — سعد وشرفدر توأمی خلق جهان آسوده حال
هر دلده برشوق جدید اولدی بو دملرده بدید — کویا سرور قدر وعید آرایش روز ولیال

سلطان سلیم ایامیدر جوش کرم هنکامیدر
اهل هنر بیرامیدر بو وقت بهجت اشتمال

فخر سلاطین سلف اجدادنه خیر الخلف — مهر ومه برج شرف ظل خدای لایزال
شاهنشه کردون حشم اسکندر دارا همم — سرمایهٔ امن امم پیرایهٔ جاه وجلال
اولدی بوجه اقتضا محکومی فرمان قضا — امرینه بروفق رضا ایتمکده کردون امتثال
انوار فر وشوکتی ویرسون جهانه زینتی — ایام عمر ودولتی اولسون هزاران ماه وسال

اوله باخیر دعا تبریکنی ایتدم ادا
تاریخی اولدی وهبیا بو سال نو فرخنده فال

❀ قصیدهٔ عیدیه در ستایش حضرت سلطان سلیم ❀

هلال عید قیلدی جبههٔ آفاقی نورانی — ینه یاد ایتدی عاشقلر خم ابروی جانانی
نیچه یاد ایتمسونلر کیم نزاکتله ایدر ایما — هلالک کوشهٔ ابروسی ذوق وصل خوبانی

اولوبهر تار موجی بر مسلسل سلك كوهربار
سرابی ایلمه سیراب فیض ابر احسانی

نه مهر صبح دولت شهسوار چرخ جولاندر
كه رخشنده دخی رخشان صباح الخیر پیشانی

عنان آتشین اولسیدی برق اول رخش چالاكه
بولوردی بلكه همسر اولمغیچون راه امكانی

كورنلر سرعت سیرین اواسب بادپای اوزره
صانور آلمش كیدر باد صبا بر ورد خندانی

كباب ایلر كچوب كاو زمینه نوك جانسوزی
دیكرسه نیزه سن خاكه ایدركن كرم جولانی

ایدر نقش پلنكی ریخته برك خزان آسا
جبالی لرزه ناك ایتدكچه بیم تیغ برانی

سركوه اوزره ایتسه امتحان اول تیغ خونریزی
اولور رنك میاه جویباری احمر قانی

شب تاریكده فرضا نشانی چشم مور اولسه
خطا ایتمز ینه تیر اصابتكارے برانی

شهنشاها جهانه سایه بخش امن و راحتسن
همایون ذات رأفت كستر كه در ظل یزدانی

غزالان دشت عدلكده خوابكاه راحت ایتدكچه
چراغ ایلر سر بالینی اوزره چشم شیرانی

صارلسه شعله جواله نخل خشكه دوركرده
كزند ایتمز بلی زرین كمر وش زین ایدر آنی

بهار لطفك اول رتبه نما بخش جهاندر كیم
خزان پژمرده ایتمز بعد ازین اوراق بستانی

سحاب سندن دكلدر ریزش بارانی بیدرپی
عرقریز خجالت ایتدی جودك ابر نیسانی

ایا شاه جهان حدم دكل وصف همایونك
نه ممكن ذره تعریف ایلمك مهر درخشانی

غدای روح ایدندم لذت اوصافكی اما
حیات افزا اولور هر دم بكا اول ذوق روحانی

معنون خسرو نظم اولمسیدم ملك معناده
جسارت ایلمزدم اولمغه وصاف سلطانی

بنم اول فارس الخیل بلاغت كیم بو وادیده
كمیت كلكك ایله پسمانده ایتدم چوق كحیلانی

چیقوب میدانه اسب تازی طبعیله بی پروا
عجم فرسانی ایله اوینادم هم كوی و چوكانی

دل دریا خروشم بحر طوفانخیز حكمتدر
ایدر غرقاب حیرت موج فكرم عقل یونانی

سر كلكك ترم معنای شاداب ایتمسه بویله
ابدی آب اولوردی كوهر كان سخندانی

سواد نقطه موهوم اولور ابكار مضمونك
رخ رنكینی اوزره مشك خال عنبرافشانی

پترلاف هنروهبی یوزك سور خاك دركاهه
ادا ایله دعای دولت شاه جهانبانی

صفالرله كلوب كتدكچه ماه روزه آفاقه
بهار و عید خرم ایلدكچه طبع اكوانی

[illegible]

جای ادبدر بو مقام بولسون سخن حسن ختام	شمدی بو جا احترام خیر دعا امر اهم
تا دوره چرخ اوله مدید هر ماه و هر سال سعید	سلطان نوروز جدید باصد فجه بو باغه قدم
قیلسون او شاهك دائما گلزار اقبالن خدا	پر بهجت و رونقنما سیراب باران كرم

طبع شه عالی نژاد گلدركجی اولسون گشاد
هر دم عدوسی بد نهاد آزردهٔ خار الم

نظیره بقصیدهٔ مشهورهٔ نفعی معجز بیان در ستایشكاری حضرت سلطان سلیم خان
سلمه الله الملك المستعان

بارك الله ای سپهر كه ماه خورشید افسری	شرق و غربه ویردی شانك پرتو اسكندری
قوت شیر خدا اوارسنده كیم قیلدك زبون	پنجهٔ قهر كده نیجه قهرمان و صفدری
صاقلنور برج اسدده دوش اولوب تیلرزه یه	خشمله خورشیده گوسترسك هلال خنجری
گرمیٔ پیكانی نسر طائری ایلر كباب	چرخ پرتاب ایتدیرسك تیر آتش شهپری
باصدی فرق فرقدانه پای اسب شوكتك	اولدی نقش نعلی چرخك مهر و ماه انوری
سیر ایدن شیر سوار ابلق گردون صانور	رخشنه اولسك فروغ ساحهٔ جولانگری
قان یرینه نوك شمشیركدن اولدم زهر آقار	سل سیف ایدوب سوررسك اعدا اژدر پیكری
برق عالمسوز دركی جلالی تیلر اول	چكمه فرق آفتابه تیغ آتش گستری
خونفشانلقده نه مانع طوتسه ده یكپاره زنگ	خوشنما ایتزمی وسمه ابروان دلبری
چرخ عكس ایتسه ضیاسی گاهی خون آلود ایكن	دوندررر هب شیشهٔ حجامه چشم اختری
رعد وش صیت تفنگندن قیامتلر قوپار	دهشت گلبانگی گوستردكچه هول محشری
دانه‌سی ضرب نشان ایلر شب تاریكده	دیدهٔ نجم سها اولسه سپهر اوزره یری
پیچشن دود كبود طوبكی صانور گورن	اول بولندركیم جگر جوش مایهٔ اژدری
سنسن اول دلدلسوار عرصهٔ اجلال كیم	نقرهٔ مه رخشكه برسادهٔ رخت حیدری
صفحهٔ مهره عطارد یوبله تحریر ایلمش	وصفكی ای آسمان شوكتك نور و فری
داور گردون حشم انجم سپاه محتشم	تاج بخشای سرجم زیب تخت سروری

منبع

منبع عدل و عنایت آب روی سلطنت   گلشن شاداب دین و دولتک ورد تری
حضرت سلطان سلیم خان معلا شان کیم   خاندان آل عثمانک مدار مفخری
اول شهنشه درکه‌دنی بنده‌سی مجد و شرف   درکه اجلالنک اقبال کمتر چاکری
خسرو صاحبقرانکیم قیلدی دورنده فلک   طالع اعدایه ناظر چشم نحس اکبری
فیض حقیله دل الهام‌پذیری شبهه‌سز   الملوک ملهمون اسرارنکدر مظهری
مهر مرآت ضمیر انورنده جلوه‌گر   صورت ادوار چرخک جمله سر مضمری
نام و شانیله سلیم ثالث اجدادیدر   عقل اول شانه ذهن فطانت پروری
بر جهان آرا مشاث وفق دولتدر مگر   ربع مسکونی مسخر ایتمکه انگشتری
کیم سلیمان کبی بویله روزگاره حکم ایدوب   بحر و بری ایلمش زیر نگین داوری

❀ معمای سلطان ❀

لطف بی پایان آرام درون قلب ناس   راحت افزای جهاندر عدل و داد اوفری

❀ معمای اسم سامی سلیم ❀

سرفراز سلطنت اولسون ابدا جلال ایله   عالمک آنجق بودر میل دل خواهشگری
لفظ جود معنیء عطاسی محو ایدوب   طی اولندی ذکر خاتم کیمسه اکمز جعفری
زهد و تقوی اولقدر معروفدر عصرنده کیم   شیخلر یاد ایتمز اولدی رسم نهی منکری
بحر و برده فیض بخش طیب اجزای جهان   نکهت خلقیله تخمیر ایتدی مشک و عنبری
آتش اندازی قهری بحری ایلر شعله‌ور   بویله نور محض ایکن ذات همایون منظری
معدن سیماب وش پولادی ایلر لرزه‌ناک   یک نکاه گرم خشم آلوده دهشت آوری
نار تأثیر ایتسه اما کیمیای همتی   جوش آب و تاب ایله یاقوت اولور هر اخگری
اخگری یاقوت رمانی ایدوب هم درعقب   فیض لطف جوهر اکسیر ایدر خاکستری
عنصر خاک اولسه قوتیاب فرو حشمتی   سد ایدر هر ذرهء ناچیز راه صرصری
پادشاها ظل یزدانسن که داد و رأفتک   اولدی دهره سایه انداز عنایت گستری
بولدی ایامن مساعد بعد ازین فلک فلک   ساحل دریای لطفکده براقسون لنگری

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

آصف صف شکن وصفدر رجم مرتبه کیم | بویله تحریر ایدر اوصافنکی وصاف خیال

صدر دین پرور ماهمنام رسول الثقلین
راغب خیر ورضاجوی خدای متعال

فیضیاب اثر مجد أفیاض خرد | جمله افعال پسندیدهٔ عقل فعال
دقت رأیی اولوب ثانیٔ عقل اول | ذات والاکهری جوهر ذاتی بی مثال
منجلی آینهٔ طبعنه هر صورت نده | حسن تدبیره موافق نه ایسه صورت حال
پرتو لطفی ضیا بخش مه ومهر اولسه | تا ابد اوله مصون اثر نقص وزوال
وزرادن بو کمالاته کیم اولمش مظهر | اکا نسبت ایله ناقص کورینور ابن کمال
شعر حکمت اثری راز کشای اعجاز | طور انشای فسون پرور ایدر سحر حلال
فضل وعرفانی اکرچه مثل سائر در | ضرب شمشیریده عالمده ضروب امثال
لطفی خاصیت اکسیر ویرر خاکه ولی | باد قهری ایدر آتش کبی آبی اشعال

داور ادا دکر اصدر معلا قدررا
فخر ایدر پاسیکه تقبیل ایله اهل اقبال

عدا ولنسه یدی عباد دراجلالکدن | ابن عباده اولوردی سبب جاه وجلال
کالهٔ یکشبهٔ نظمی چسبان دیه مم | دوش اوصافکه ای آصف زیبنده خصال

بارے دامانکی تقبیل ودعا ذیلنده
ایده یم برغزل پاکله تذییل مقال

رنک رخسار که اویمش نه کوزل جامهٔ آل | غنچهٔ حسن ایدک آچمش سنی بوکاکلی شال
کردن سیمکی سیر ایتمکه یک مشتاقز | شالی نازیله صاروب بوینوکه کل آلمه وبال
بزه بوز دردی عقیدیله صیامی اولشوخ | بوسهٔ نقل لبی بزمه ایدوب نقل نوال
مجمر عشقه قیوب یاقدی دل عشاقی | آتشین رخلری اوستنده کی عنبر کبی خال

وهیبا روزهٔ هجرانه تحمل مشکل
عاقبت اولمسه کرواسطهٔ عید وصال

بودعوای مجرددردی نورسم امتحانیلر | اولور هر مدعانک منجلی اثبات وبرهانی

عنایت پرورا صدرا اکرمکارا فلک قدرا
اکرچه ایلدک بو بنده یه لطف فراوانی

ویرلسه شق اول اختیار کشقی یوق اصلا | مطیب ایلمک قابلمی شق ثالث وثانی
وزارت رتبه سی احسان اولنسه استمم حاشا | افندم نرده قالدی اختیار میرمیرانی
طریقم ترک ایدنجه نادم اولدم دیمسون انجق | چراکاری کند عاقل که باز آرد پشیمانی
حلال اولسون سفارتده قلمده چکدیکم زحمت | بنه اسکی طریقمدر بکا اکرام وشادانی

خدا صدر زنده دائم ایلسون اقبال ودولتله
قضایه اوغرادب دلشاد قیل وهبی نالانی

❀ این نیز بوزیر مشار الیه بربالای عرضحال استدعای تبدیل طریق نوشته بود ❀

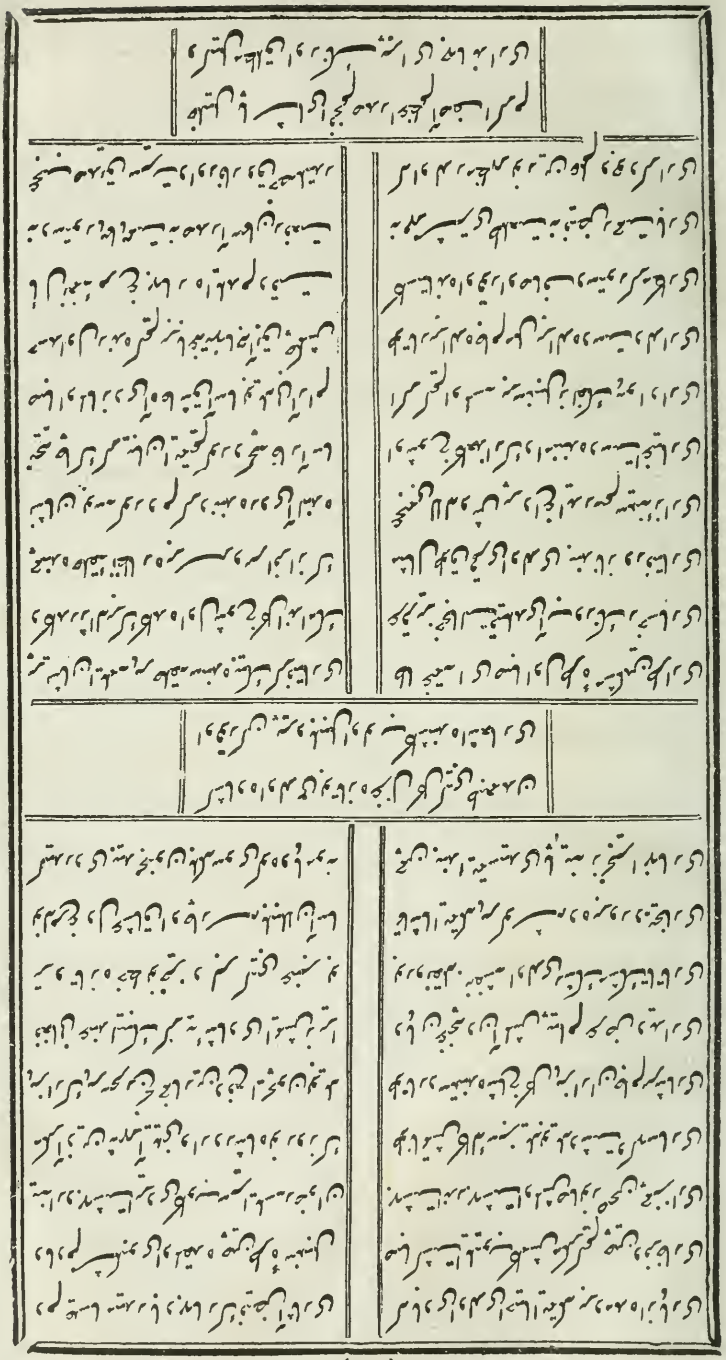
سلیمان زمان مظهر اولوب فیض خداداده | موفق اولدی برآصف کبی پرشفقت وداده
شه عالم سکندر دررفیقی خضر اولوب کویا | دلالت ایلدی آب حیات عدلی ارشاده
نه آصفدر که روشن ایلدی عدلیله آفاقی | نمایاندر فروغ مهر لطفی زیر وبالاده
عباد اللهه ذاتی مایهٔ امن وامان اولدی | کمال رأی وتدبیری مرجح ابن عباده

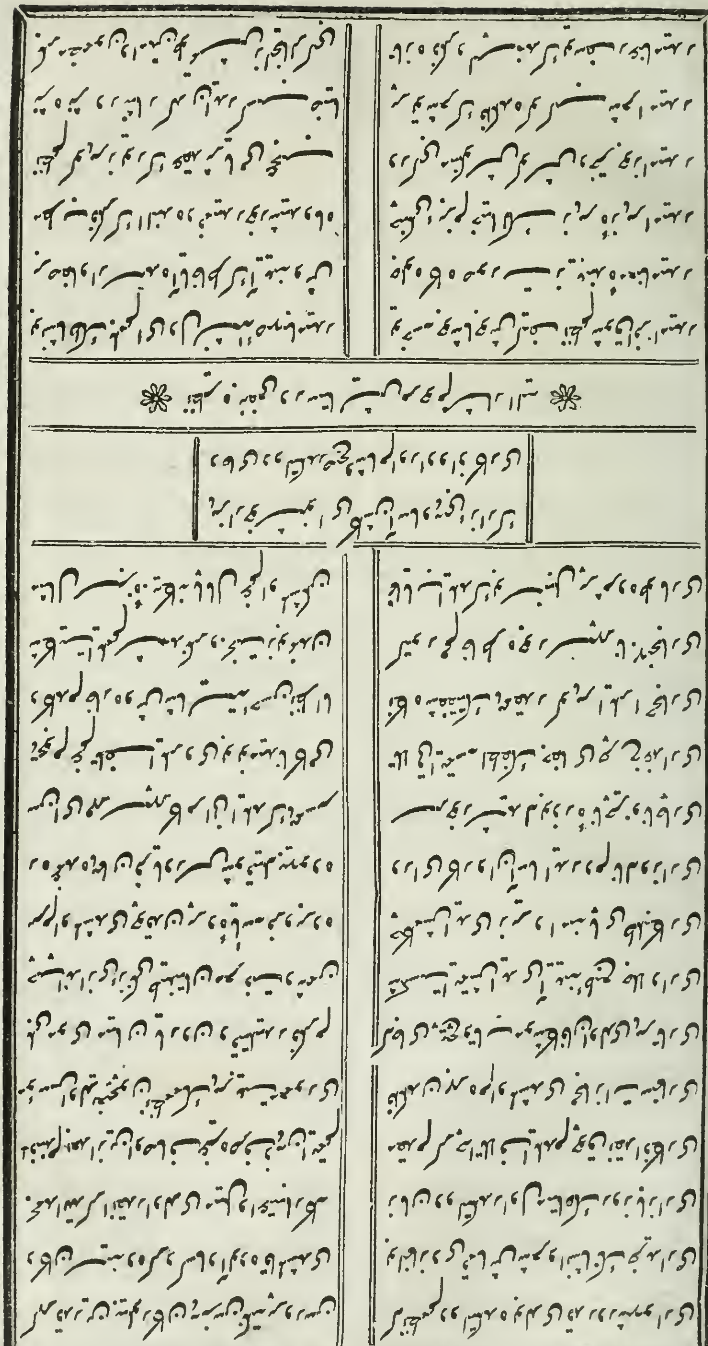
سمی مفخر عالم وزیر اعظم وافخم
نظیرین دیدهٔ آدم عجب کورمشمی دنیاده

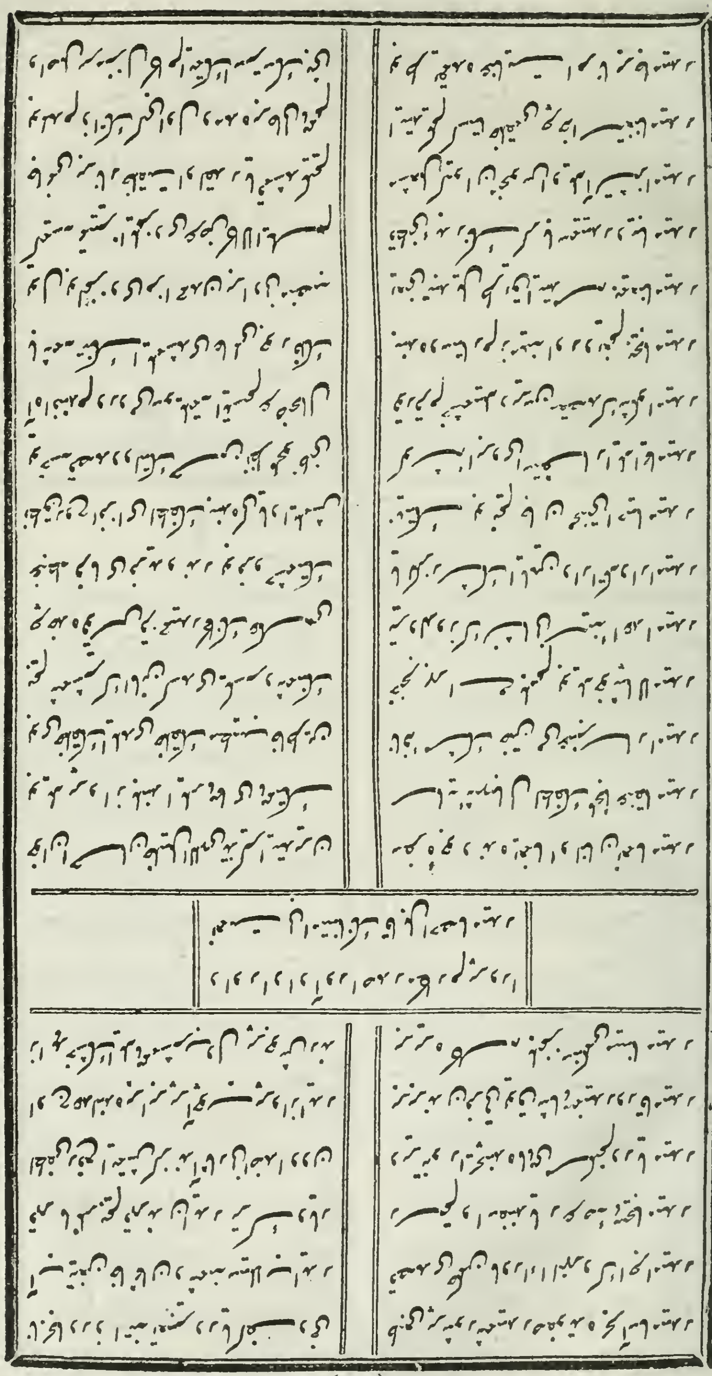
عداللّه ایدوب دین محمد غیرتن درپیش | نمایان کوستر تأثیرا سمای مسماده
کوریدی جوشش انهار عدلک باغ عالمده | همان جسر خجالتدن کچردی کوپریلی زاده
کمال علم وفضل زهد وعفت جمله جمع اولمش | تعالی الله او ذات بی‌عدیل وعالم آراده
خداوندا کالک قدردان فضل ودانشدر | نیاز ایتم زمانکده سپهر کینه معتاده
معارف کانیم بنده بلنسون قیمتم شمدی | روامی کوهرم قالمق درون سنک خاراده

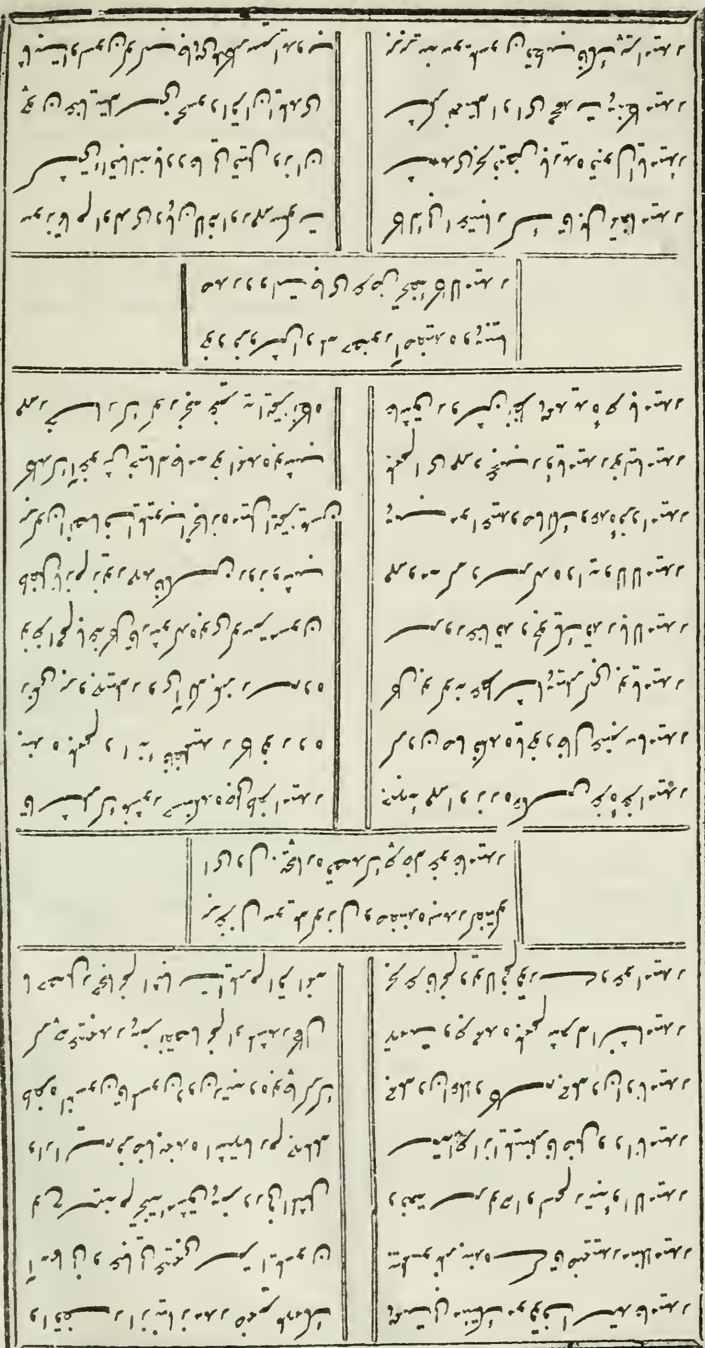
افندم دولت واجلالکی افزون ایده مولا
نظر قیل عرضحال وهبی محزون وناشاده

[illegible]

تا ابد فرق ایتمسونلر زیب فرق فرقدان
طالع مسعودیمی مهر ضیا بخشا میدر

❀ تخمیس قصیدهٔ منیف درضمن ستایشکاری مشارالیه ❀

حق بو کیم سنسن اوممتاز نام دولت || کرکنیکله شرف بولمده نام دولت
ذات والا کهرک فخر کرام دولت || ای نکهبان مقالید نظام دولت

وی نسقسازا عاظم مهام دولت

رأی حکمت اثرک رشک فلاطون حکم || رفعتک کوکبه آموز سپهر اعظم
ثابتات فلکه کوکب بختک توأم || صدر پروین علم وصفدر سیاره حشم

داور عالم ارسطوی بنام دولت

طالعک نجم ثریای سعادت منظر || فرقدان پرتوقدرکله بولور زینت وفر
سنسن اول مطلع فخر کرمای نورسحر || نیر صبح ظفر غرهٔ سعد اکبر

ماه مهر اختر خورشید غلام دولت

حسن تدبیرک اولوب داروی دفع شر وشور || ویردی معجون جواهر کبی هر قلبه سرور
صدری تشریفکی حق قیلدی شفا بخش صدور || سنسن اول نبض شناس علل طبع امور

درج رأیکده در اجزای قوام دولت

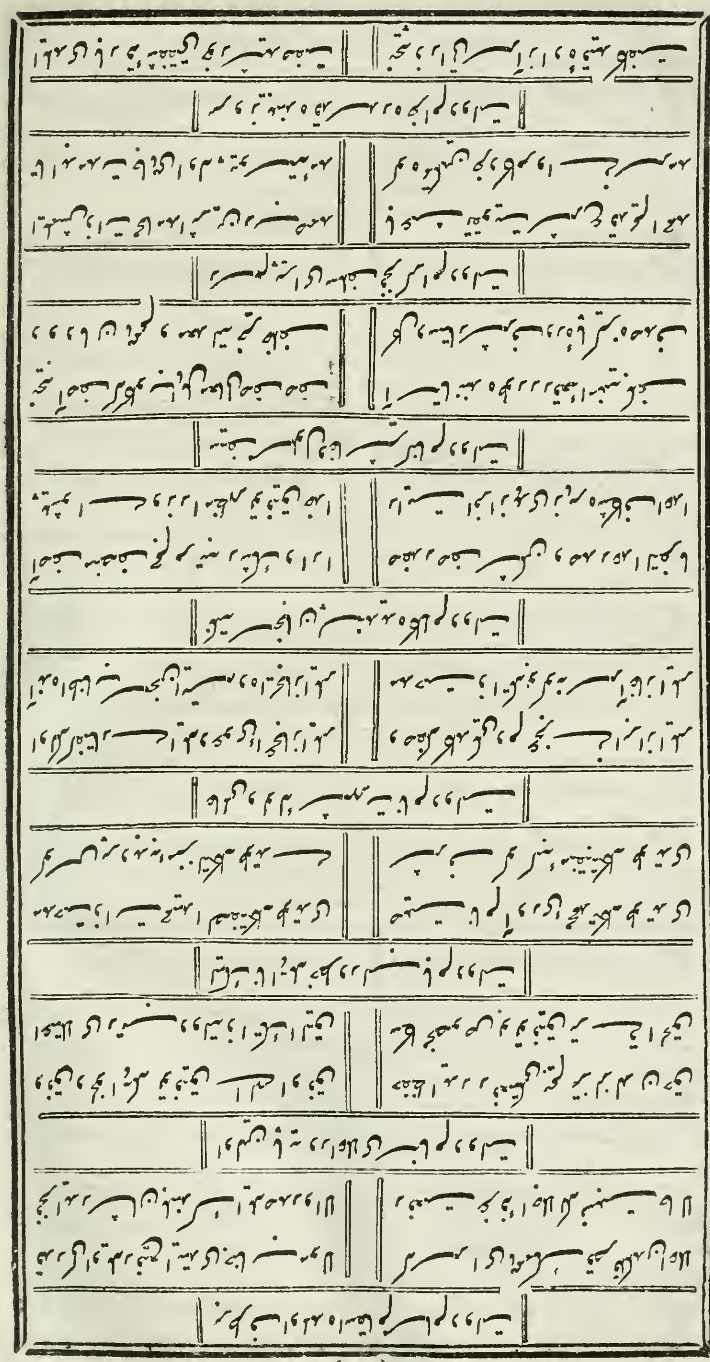
اولهلی شاه جهانبانه وکیل مطلق || شاهد سلطنتک روینه کلدی رونق
دعوی شاهسواری باهم ساکه احق || سنی شایسته کوروب ایلدی تأیید ایله حق

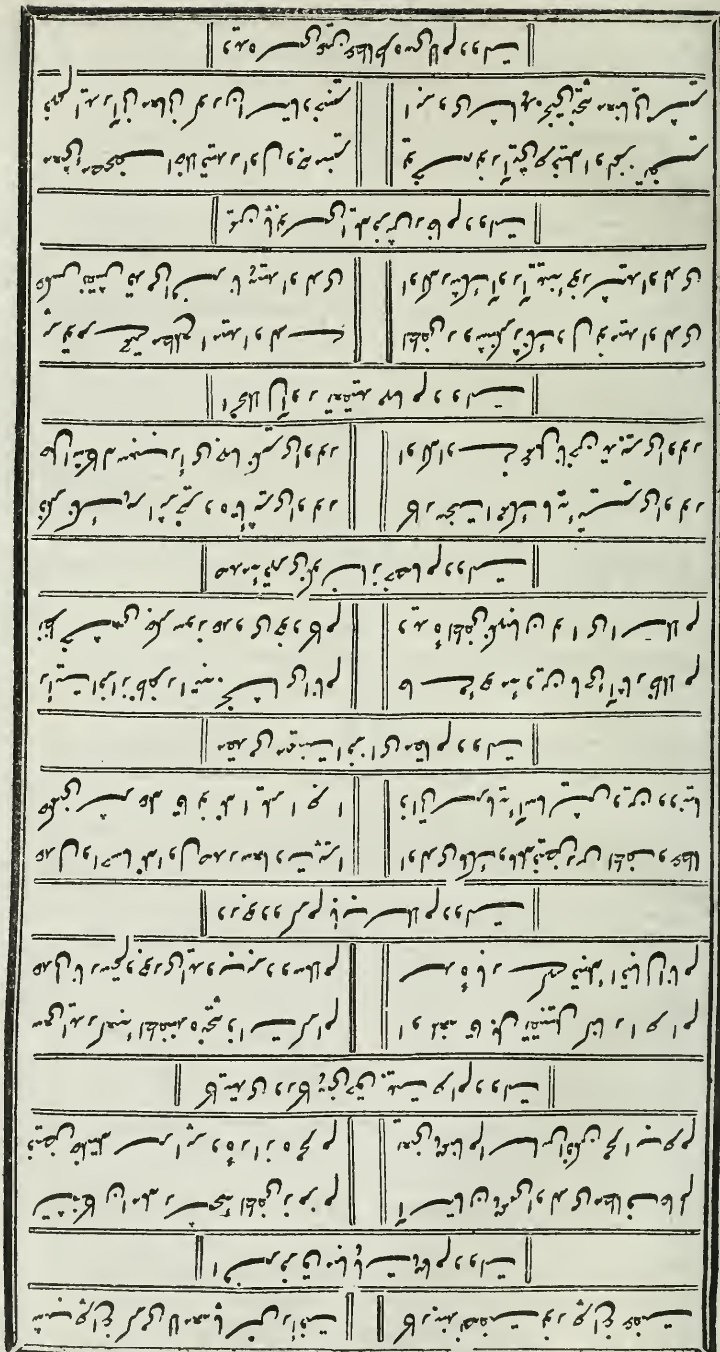
یداقبالکه تسلیم زمام دولت

نیجه شهنامه وتاریخ دلارا کوردک || نیجه وصاف کبی معتبر انشا کوردک
سنک اوصافکی اسلافده اعلا کوردک || کورمدک حق بو که اقرانکی اما کوردک

نیجه دارای زمان ونیجه سام دولت

رک دشمن کسلوب صدمهٔ شمشیرک ایله || خونچکان در اثر نشتر تدبیرک ایله
بو حکیمانه مراعات مقادیرک ایله || نوشداروی شفاخانهٔ تدبیرک ایله

دورایدن السنه ده محمدتیدر جمله
بو محامد اکا حق موهبتیدر جمله
حسن نظم شعرا منقبتیدر جمله
آستان کرم و عاطفتیدر جمله

اتکاگاه اساطین عظام دولت

نیجه بر داعیهٔ مصرف و فکر ایراد
معدن جود و کرم ایتمشن آنی رب عباد
کیمیای نظرندن ایده لم استمداد
کرد راه قدمی مایهٔ اکسیر مراد

ریزهٔ سنک دری نقرهٔ خام دولت

رشحهٔ لطفی نما بخشش ریاض آمال
دهری سیراب عطا ایلدی مانند زلال
غنچهٔ کام آچیلور شمدی کل تازه مثال
جوی عدل وهممی آب بقای اقبال

بوی خلق حسنی عطر مشام دولت

کاسهٔ چرخی پر ایتمکده می شوق جدید
دورایدر دائره وش دائره سنده خورشید
بوصفادن نوله رقص ایتسه فلکده ناهید
اولدی رونق شکن جام صفای جمشید

دور لطفنده هله کردش جام دولت

جمله دن مرتبه کی ایلدی والا مولا
ملتجای ضعفا سنسین افندم حالا
همتک اولدی یغیچون طاق فلکدن اعلا
آصفا ادکرا صدر بلند اقبالا

ای ملاذ امم وکهف انام دولت

خوفله خانه خراب اولدی عدوی مقهور
سطح اشکستهٔ کردونی قیلور سین معمور
همتک ایلیه لی غیرت تاسیس ثغور
سنسین اول هندسه پرداز مبانی امور

کاولدی رأیک نسق آرای قیام دولت

دشمن دینی کورن لرزش ایله مشغله ده
بیم و دهشتله قالور مملکتی ولوله ده
ملک ارامی خراب اولدی صانور زلزله ده
اثر سطوتک اول رتبه که صد مرحله ده

کرظهور ایلسه اعدای لئام دولت

عزم رزم ایلدیکک دمده دل خصم لئیم
ایدوب اوجه مفاتیح قلاعن تقدیم
نیم ضربکدن اولور جزم هلاکیله دونیم
اعتذار ایلر ایدر عرض متاع تسلیم

[illegible]

قال النبی صلی الله علیه وسلم بروایة عن ابی هریرة رضی الله عنه بکت السموات السبع
ومن فیهن ومن علیهن والارضون السبع ومن فیهن ومن علیهن لعزیز ذل وغنی افتقر
وعالم یلعب الجهال به صدق رسول الله الملک المتعال فی کل ما قال

❀ در مضمون این حدیث شریف برای مصلحتی بحمید خلیل پاشا نوشته بود ❀

صانمه آنجق بکا بو دیدهٔ گریان آغلر — دردمی یازدیغی دمده قلم قان آغلر
طفل بی دایهٔ دل گریه‌سن آرتر مده‌در — عالمه کلدیکنه اولدی پشیمان آغلر
بیکسم اویله که بو حال غریبم کورسه — کندو دردک اونودوب باکه یتیمان آغلر
پنجهٔ خار ستمده کوره‌سی دامنمی — چشم شبنمله بنمچون کل خندان آغلر
ظلمت راه طلبده بو تکاپولر ایله — تشنه لب قالدیغمه چشمهٔ حیوان آغلر
کشت زار املم شوره زمین اولدیغنه — گریهٔ شفقت ایله ابر بهاران آغلر
طمله یاقوته دونر قطرهٔ خون اشککی — سختیی بختمه فانر دوکه رک کان آغلر
بویله عریان تن اسباب امل قالدیغنه — چاغلیوب لولهٔ کرمابهٔ سوزان آغلر
خشکی باغ امید دل بی برکم ایچون — ناله وزار ایله دولاب گلستان آغلر
جوشش اشکمی سیلاب کبی کوردکجه — عین پر شفقتله جوی فراوان آغلر
پرخمار اولدیغی چشم حبابیله کوروب — جرعه افشان اوله‌رق ساغر رندان آغلر
برق کهساری دخی نالهٔ گرمم ایدوب — یوره‌کی طاشدن ایکن کوه گرانجان آغلر
خونچکان اولدیغنه صانمه سبب آتشدر — سیخ غمده دونه‌رک حالیمه بریان آغلر
روغن تاب گدازشله ایدوب اشک روان — سوزش سینه‌م ایچون شمع شبستان آغلر
بویله افتادهٔ گرداب ملال اولدیغمه — اشک تلخن صاچه‌رق موج عمان آغلر
غم هجران بنی همحالت یعقوب ایده‌لی — گریه دونالشمه کلبهٔ احزان آغلر

آصفا کولدر او غمدیدهٔ محزونه مدد
در لطفکده کلوب دهی نالان آغلر

❀ درستایشکاری شیخ الاسلام چلبی زاده عاصم اسمعیل افندی ❀

بیلور.

زلال دانشی تا ماورای نهره جاریدر
خدا اسر چشمهٔ فضل عمیم اینمش او مجرایی

فلاطون خم نشین شرمساری قالدی فضلندن
کتور رمز مجلس بخته ارسطووش هیولایی

محیط فضلنک هر قطره سی بر بحر رااقدر
عجبمی در مختار اولسه هر نطق گهر زایی

مهابتله آلور رسم پنجه بخته ابو اللیثی
غزالی بیم ودهشتدن بولور بر دشت تنهایی

بداهتله مسلم علم وفضلی جمله عالمده
نتیجه استر بو مدعا صغرا و کبرایی

تلون رفعتی ایجاب ایدلدن حکم افتاسی
سراسر جامهٔ اهل مظالم اولدی فتوایی

گروه اهل کافه ما حصل اکسیر کافیدر
غبار آستان وخاکپای کیمیاسایی

فلکدن کاسه لیس خوان لطفی چکمیوب منت
ایدر بر سنک نخوتله شکسته طاق مینایی

علو کعبهٔ ذات رفیعی آسمان پایه
بو تقریب ایله اولمش آسمانی زیور پایی

مساوی اولدیغیچون کنبد خضرای گردونه
اولور پوشیدهٔ گردونه سی بوکونه خضرایی

ولی النعمتا صدرا همکار افلاک قدرا
دیا بالانشین مسند دینی ودنیایی

گرامتله مؤید دست لطفک بر اشارتله
مشار بالبنان ایلر هزاران بی سروپایی

علو همتک کوه بلند تا قله همسر
فلک درکاهکه جاروب ایدر شهبال عنقایی

همان بر قطره سیله ابر شفقت بار الطافک
ایدر عذب وفرات منقلب تلخی دریایی

دلک آیینهٔ الهام حقدر کیم بو صورتله
سکا کشف الهی منجلی اینمش خفایایی

بو رتبه واردات فضل نا محصوردن فضله
سرخامه کده جمع ایتدک فنون شعر وانشایی

خطاسن فهم ایدوب صائب اولوردی طالب فیضی
کوریدی بو نظامی طورک اوزره نظم معنایی

دل جامی اولوب لبریز شوق فکر رنگینک
نکات شعر که ذیل ایلمش فن معمایی

ظهیر ایلر بلاغت بخشنده سندن استظهار
ندر بو مظهریت بو رسوم نکته پیرایی

حریری فرش بیت عنکبوت ایلردی کالاسن
اگر بلسیدی بو ملفسیج ایدرسن نقش دیبایی

ابا انقاد علم ومعرفت هر دم حضورکده
ایدر اهل معارف کونه کونه عرض کالایی

عجبمی ساحهٔ وصفکده ایتسم بنده پای انداز
قماش نظم رنگینم کبی دیبای زیبایی

بنم

محیط طبعکه تشبیه ایتمک بحر زخاری

جهانده روضهٔ بهجت فزا بستان اقبالک   حدایقدن آنی ممتاز قیلمش فضلک اثماری

نصوص حل و عقدکدر فصوص صک آسایش   عیون فتق و رتقک دوات دینک نکهداری

منار همتک عالی مقامات تصوردن   کمال رفعتک پس پایه ایتمش چرخ دواری

بوعز و شانله دیباجهٔ مقصود عالمسن   کرمله بندهٔ درگاهک ایتدک جمله احراری

نه رتبه ایتسه تعریفاتکی توضیح وصافک   بنا و صافکک ایضاح اولنمز عشر معشاری

بونظمن برگ سبز ایتمش بهارستان اجلاله   گلستان غمک برسنبل پژمرده طوماری

مطول ایتمه بحثی مختصر دره هبیا مقبول   دعای خیرله تلخیص خوشدر طرز اشعاری

اسامئ کتب تاکیم اوله فوایده جاری
وقایه ایلسون ذات کریمن حضرت باری

قصیدهٔ وردیه درستایشکاری مشار الیه

اورنک باغه چیقدی گلوب تاجدار گل   شوکتنما اقایتمده صاحب وقار گل

شبنم دگل نمود هملوکانه زین ایدر   تاج مرصع اوزره در شاهوار گل

شاهانه چار باغه مربع نشین اولوب   فصل ربیعی حکمنه قیلمش مدار گل

چرخ فلکله قارطوپنی زین ایدوب چکر   کلپایکانه لشکر انجم شمار گل

سوق ایتدی باغه عسکر نوروزی بغتة   جند شتایی قلنجیچون تار و مار گل

باغی ایدر زمین لشابوره چیندکک   نوشاد دن ایدوب سفر نوبهار گل

زرین قدحله نوش می ارغوان ایدر   نوشروان حکومت و جم اقتدار گل

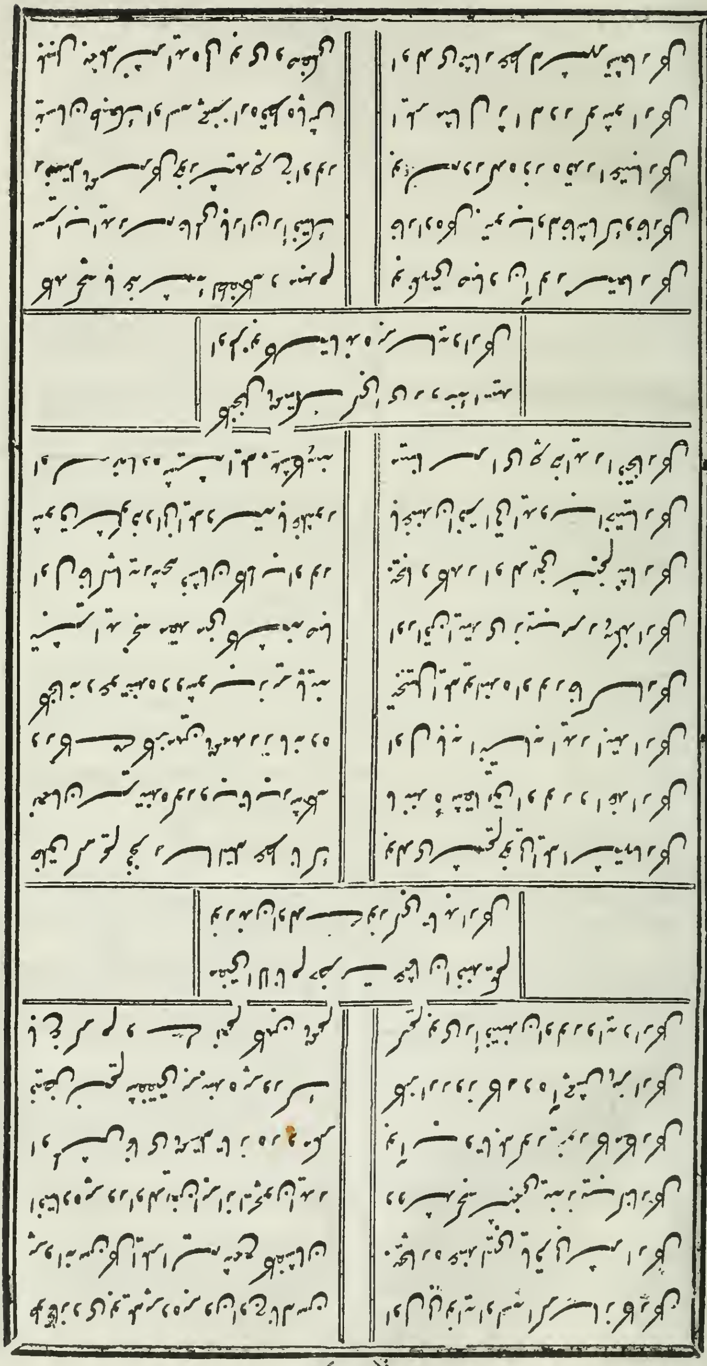
گلگونهٔ رخی می گلگونه عکس ایدوب   گوستردی شیشه دهنه روی نگار گل

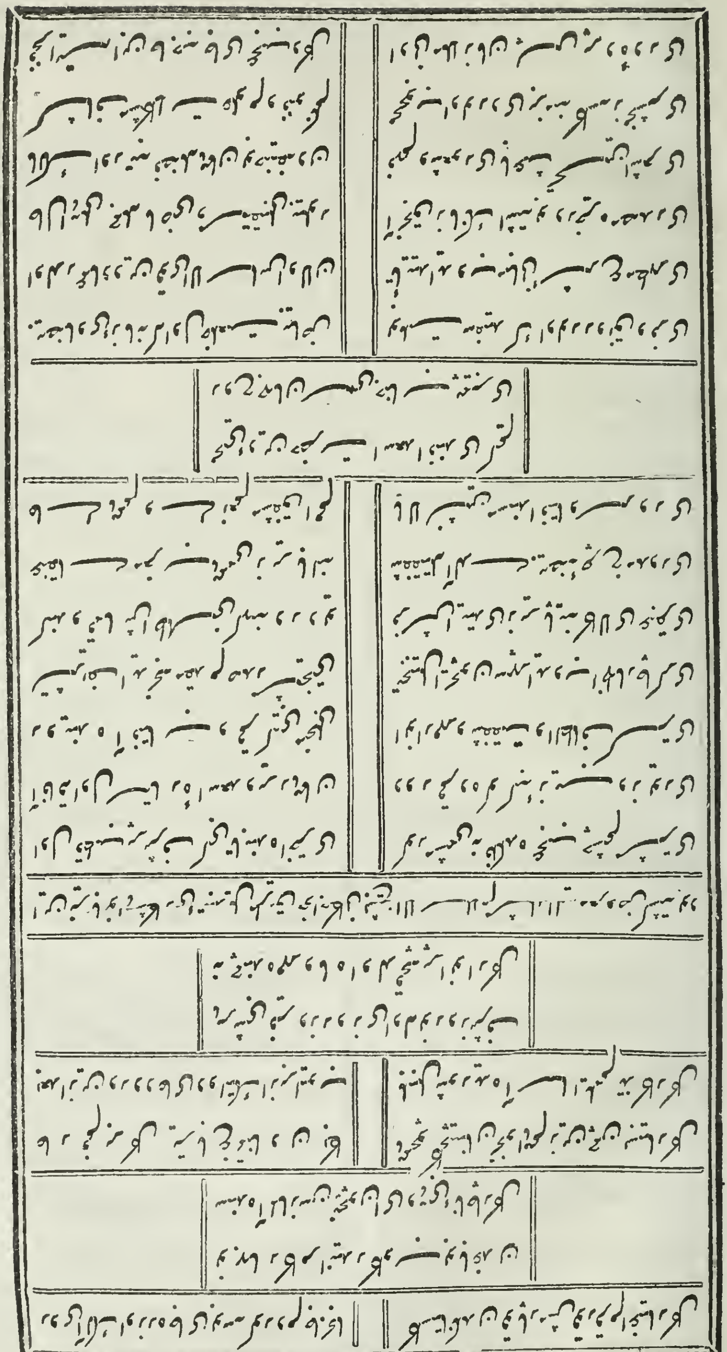
پرخنده و گشاده دل و مست و سینه چاک   چکمش پیاله لرله مل سی خمار گل

گلگشت نوبهاره چیقن تازه لرکبی   سبز یله گلگلی کینور عشوه کار گل

تحریک شوق بلبل ایدر دمبدم صبا   شهنازده اصولله ایتسه قرار گل

آلدرمسیدی یک آچیلوب غنچه نقشنی   کارنهفتی ایتز ایدی آشکار گل

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

❁ تخمیس قصیدهٔ نفعی وعرض تاریخ برای تعمیر سعادتخانهٔ شیخ الاسلام مشار الیه ❁

حبذا فرخنده دولتخانهٔ چرخ آستان | کیم آنی تبریك ایچون تا عرشه دك کروبیان
عالم بالاده بو بیتی ایدر ورد زبان | بارك الله ای بهشت آبادوی رشك جنان
صانك الله ای سرای دلگشا و دلستان

اویله علوی کیم او دولتخانهٔ گردون سمات | طاقنك زرمیخیدر اوج فلکده ثابتات
چار ارکانیله زیبنده بنای شش جهات | سدهٔ بابیله پاینده اساس کائنات
طرح مطبوعیله نازنده زمین و آسمان

باقسه عیسی وش برآدم روزن خورشیددن | اولمیه شهودی صحن باغنه بکزر چمن
ویردی وصفن یازسه کرفردوسی رنگین سخن | کورممشدر چرخ چارمله بهشتی سیرایدن
بویله بر روشن مقام و بویله بر خرم مکان

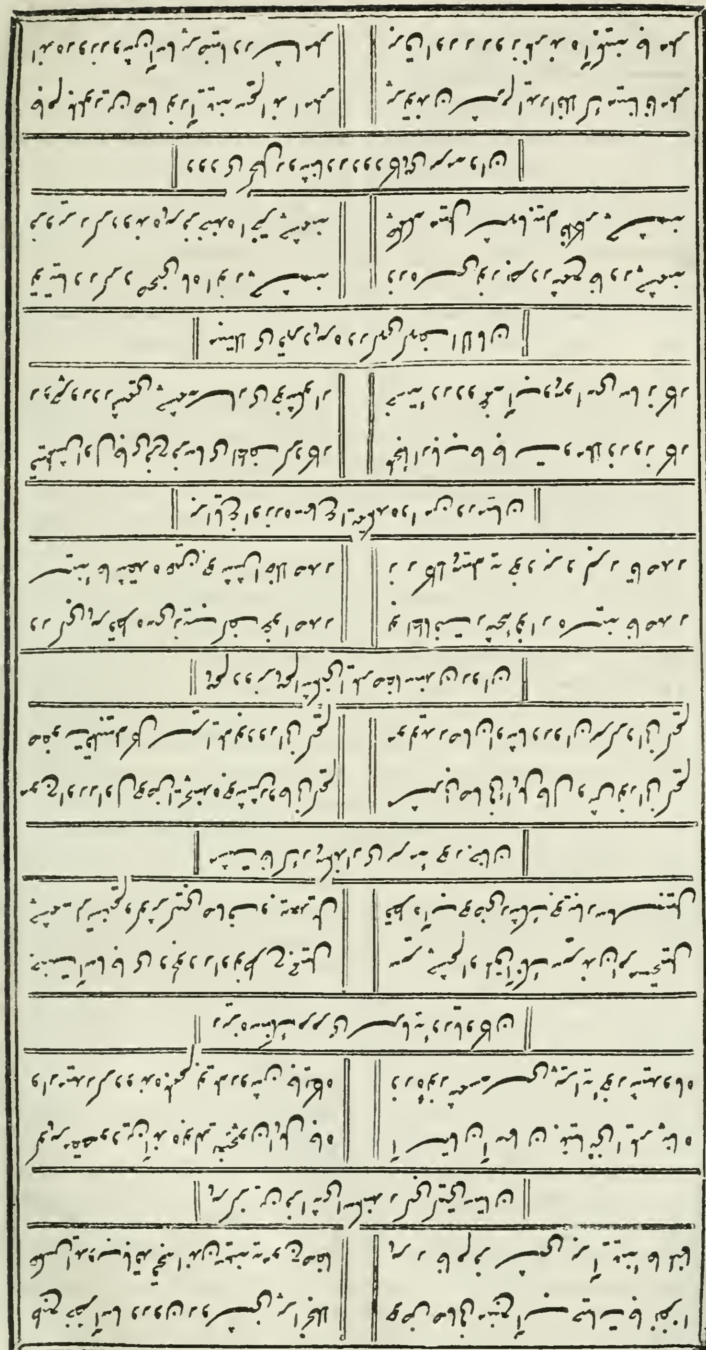
رفعت بانیسنی تأیید ایدوب رب الانام | بو سرای ایلمش بویله سزای احترام
ساحه سی اولمش انك مالشکه روی کرام | درکه دولت پناهی ملتجای خاص و عام
خاك پاك آستانی بوسه جای انس و جان

طبع بانیسی زهی سعد اختر ذات البروج | شمسهٔ درکاهی مهر خاور ذات البروج
قبه سی زیبنده زرین افسر ذات البروج | طرهٔ طاق و رواقی همسر ذات البروج
سایهٔ سقف بلندی خوابگاه اختران

کعبهٔ علیا دینورسه کیمسه ایتمز ریب و شك | بیت معمور ایله آثار شرفده مشترك
صدر والا قدرینك مسندطرازیدر ملك | پیش درکاهنده برپا صف نشینان فلك
زیرا یواننده پرواز ایتمه ده کروبیان

قصر باغ دلگشاسی جنت اعلا میدر | مشکبید سوی حوضی همسر طوبا میدر
وصف ورد بلبلانك ورد صبح و شام میدر | رسم گلمیج دری گلبانك مرغ بامیدر
گلشن دهره ویرن برك و نوای جاودان

ایلمش اول خانهٔ معموردی فیض مولوی | سینهٔ عارف کبی لبریز سر معنوی

کوسترر دنیاده جنت اولدیغن کوندن عیان

تابناک شب‌چراغ فیضدر گنجینه وش || صفرسی صفوتنما صحن دل بیکینه وش
بلکه برسیمین بدن دلبرده صافی سینه وش || برصفاادار جام بلورنده کیم آیینه وش

کیم باقرسه کورینور کوکلنده کی راز نهان

سنبل باغی پریشان قیلدی زلف یاری کیم || غنچه سی دربسته ایتمشدر لب دلداری کیم
قامت بلقیسه بکزر سرو خوش رفتاری کیم || بر بلوکی گلستاندر نسخهٔ گلزاری کیم

جابجا مهر سلیمان رسمیدر آکه نشان

حرم ایلر طوف درگاهی عنایت طالبن || بولمش اصحاب سنی جای مظاهر جانبن
نادوان زر صانور دلتشنه کلک ساحبن || کعبهٔ اسلامدر دیرسه سزادر صاحبن

شیخ الاسلام ایلمش لطف خدای مستعان

مظهر سر عوارف عارف بالله کیم || واقف علم لدن صاحب دل آگاه کیم
روی اهل دانشه درگاهی مالشگاه کیم || اول خداوند خداوندان فضل و جاه کیم

علم و عرفانیله اولمش عز و دولت توأمان

یعنی اسعد زادهٔ مسندطراز معدلت || منجلی ذات شریفنده رسوم محمدت
نامداسش فخر کونین عالی منقبت || عون ملت فخر امت مستشار سلطنت

عالم همت جهان مکرمت جان جهان

قلزم طبعی محیط و نطقی همقدر درر || درمختار فتاواسی کبردن معتبر
نقطه درمجموعهٔ فضلمنده عنوان عبر || مرکز پرکار دانش قطب گردون هنر

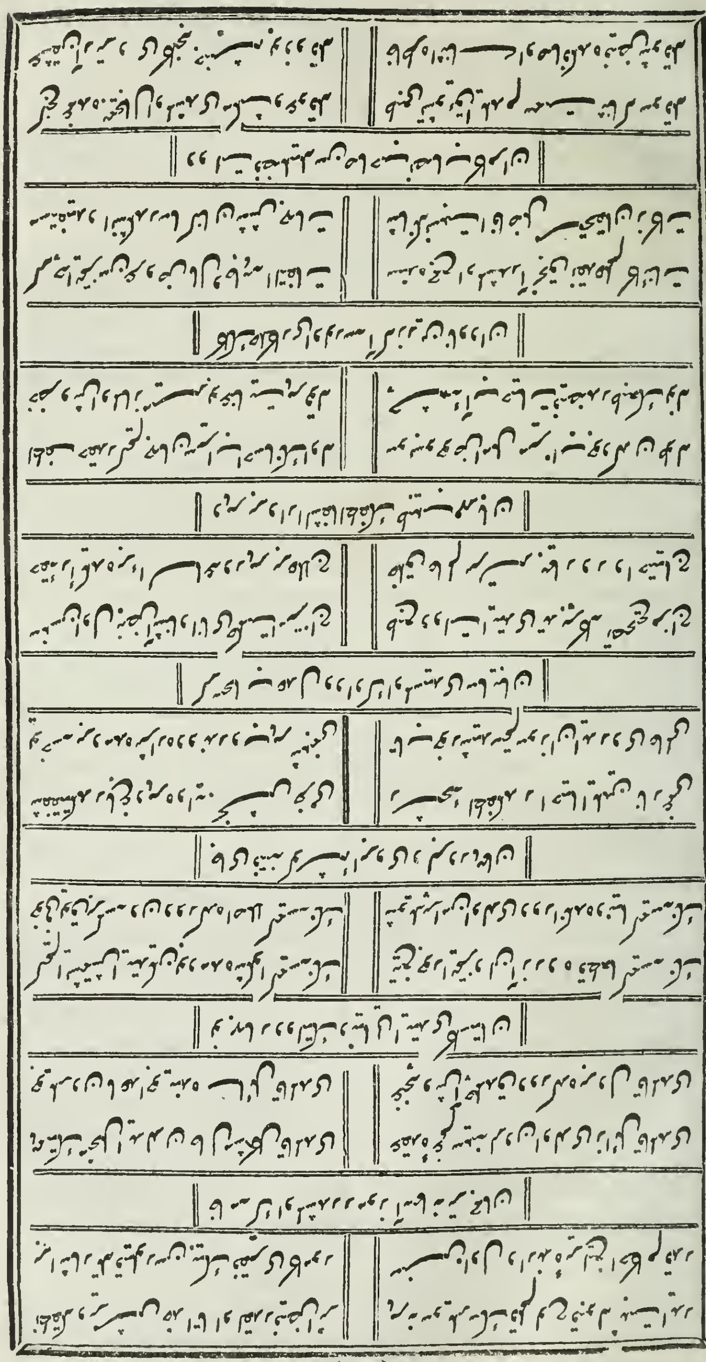
مالک ملک فضائل مفتی دور زمان

حکمت آموز فلاطون ابن سینا اشتهار || حل عقد رأینه وابسته هپ تدبیر کار
بویله لازمدر امور سلطنتده مستشار || فتنه بند دهر دون مشکلگشای روزگار

چاره ساز دین و دولت فیلسوف کاردان

ایلمش ذات فلکجاهن خدای لایزال || زیر و بالایه ضیابخش نمایش نوال

ماهتاب

لایح اولدی عاشقانه بر غزلده ناگهان

زلف لیلامی پر عنقا میدر بو کیسوان | کیم هواسیله اوچورمش مرغ عقلن عاشقان
بلکه زنجیرین سورر دیوانه سیدر کهکشان | اولمسه مجنون عشقی اول مهکٔ کر آسمان

نسر طائر ایلمزدی باشی اوزره آشیان

کل نظر باز تماشاردی آلکٔ سیرنه | سرولر صف بستهٔ قد نونهالکٔ سیرنه
چشم عاشق سیر اولورمی خط و خالکٔ سیرنه | دیده لردر ظاهر و باطن جمالکٔ سیرنه

دلده زخم نوک تیرک تنده داغ خونفشان

جانه کار ایتدردی تیر خونفشان غمزه سن | حلقه کوسترمز ینه زخم نهان غمزه سن
بولمغیچون رخنهٔ دلده نشان غمزه سن | دیکدی نعل سینه مه چشمک سنان غمزه سن

نیزه سینی حلقه دن کویا کچردی قهرمان

چارپیلو حسنن کورن آدم تحمل ایلمز | صیدو تسخیرین عجب وارمی تخیل ایلمز
دعوت ایتنده کرچه بر کیمسه تکاسل ایلمز | خانهٔ اغیاره عشاقه تنزل ایلمز

برهما در اول پری اماهمای لامکان

عندلیب آسا ادامی اولمه خوش آینده کیم | نوبهار قابلیتده کل پر خنده کیم
کسب قدرت ایلمش وهبی کبی هر فننده کیم | طبع نفعی بلبل کویا دراول کلشنده کیم

غنچه وش دمبسته در آنده دهان شاعران

سایهٔ کلنخل لطفکده اولور کن مستظل | اولمسونمی بلبل طبعم ثنایه مشتغل
دلده مانند صبا حبس نفس ممکن دکل | تاب غمدن شعلهٔ سوزان اولور اغزمده دل

اولمسم مدحکله کر سوسن کبی رطب اللسان

کورمدم ذاتک کبی عالمده ممدوح الصفات | مدحتکده دل اولور الهام پذیر سانحات
سینه می لبریز ایدر فیض ظهورات نکات | باشلدقجه وصفکه باشلر هجومه واردات

شویله کیم طاقت کتورمز آنی تقریره زبان

فکر وصفک قوندی صحن دلکشای سینه ده | قالمدی بر منزل خالی فضای سینه ده

پرآشوب طور د قبحه صدر جانفزای سینه ده ‖ پر بولنز کاه اولور مهمانسرای سینه ده

او اقدر او غرار معانی کشورندن کاربان

ذاتکه تعبیر جسباندر ملک خصلت دیمک ‖ شاعره وصفکله شایاندر مباهات ایلمک

پرطنین اولوب صدای آفرین ایله فلک ‖ ایریشوردی کوشمه آواز تحسین ملک

مدحتکله آستانکده واروب آچسم دهان

چیقسه میدانه سنان خامه سن آلوب اله ‖ کیمده وار دو زهره کیم اول حمله یه قارشو کله

فارسان ساحهٔ نظمه ویرر بر ولوله ‖ عرصهٔ پهنای معنایی قیلور پر زلزله

شهسوار طبعم ایتسه رخش فکری زیرران

سرعتیله عزم میدان ایتدیکچون پاره شور ‖ عرض رفتار کحیلان ایتدیکچون پاره شور

ساحهٔ معناده دوران ایتدیکچون پاره شور ‖ وادیٔ مدحکده جولان ایتدیکچون پاره شور

اطلس چرخ اولسه رخش طبعمه برکستوان

طبعک اول وادیده انجق قوت جولانی یوق ‖ غایتن بولمق نه مشکلدر ره آسانی یوق

بیک تکاپو ایتسه قطع منزلک امکانی یوق ‖ عرصهٔ مدح وثنانک حدی یوق پایانی یوق

پیک اندیشه عجبمی اولسه بی تاب وتوان

عیبدر لاف وکذاف نابجا شه منکرو ‖ لازم اولدی خیر ایله ختم ثنا شه منکرو

ایلیوب باب قبوله التجا شه منکرو ‖ ایدهلم صدق ونیاز ایله دعا شه منکرو

تا که مقبول اوله نغمه قالمیه ریب وکمان

تا ایده خورشید ومه طاق سپهری تابدار ‖ روشن اولسون روز وشب اولخانهٔ رفعتمدار

ایلسون سعد وشرف هر کوشه سن جای قرار ‖ نیته کیم اوله اساس قصر کردون پایدار

زیور ایوان اوله اکا نجوم وکهکشان

موقع سعدین اسر تسه طرح لانه نک ‖ بامنه قونسون هما اول خانهٔ شاهانه نک

برقرار اولدقجه بنیادی بو نه کاشانه نک ‖ اولسون ارکانی مرتب اول سعادتخانه نک

قوبمسون برطاشی کر قوسه یرندن فرقدان

تابد

[illegible]

تا ابد روز و شب اجلالک اولسون قدر و عید
کائناتک بو دعا اوراد صبح و شامیدر

در طلب ابقای منصب امانت کاغدبیرون بقائمقام ملک محمد پاشا عرض کرده است

اولمسه لوح و قلم سرنه مظهر کاغد — عالمی خطیله ایتمزدی مسخر کاغد
ساده رولر کبی براق و سفید ایدی ولی — قالمدی رونقی کیم اولدی خط آور کاغد
بر یوزسی مهره لنجه نه چکر عالمده — وجهی وار قالسه اگر مهره بشندر کاغد
پر غبار ایلمه خط عذارین ریکدان — بلکه اولمزدی قلم اهلنه مغبر کاغد
کورمسون نقشی کامل دیو قت قت بوکیلوب — کاتب نوهوسک عیبنی اورتر کاغد
روسیاهی املیله قالور صفر الید — جمله اموالده دخی اولسه ده دفتر کاغد
خاتمک نقش آلوب عرض نیاز ایلیه رک — حالن اعلام ایدر داغنی محضر کاغد
صانمه بیهوده صریر قلم کتابی — سرنوشتن اوقیوب شکوه لر ایلر کاغد
آچیلورسه ینه بر رازشناسه آچیلور — یوخسه اسرارینی هپ سینه ده صاقلر کاغد
کاهی تخت سیهندن خط بطلان چکیلور — روی مسوده حال دله بکزر کاغد
روزکار ایلیه لی بویله پریشان اوراق — کهنه مجموعه مزک اوسته‌نه دترر کاغد
چله کشدر دیو کویا کوزینه کسدرشس — شمدی مقراض ستم سینه ده قرقر کاغد
دل غمخورده کبی نقش امل حکندن — داغ بر داغ ایدر جسمنی پرپر کاغد
اوقنور صفحه رویمده نقوش هوسم — بی زبان اولسه ده حالن ینه سویلر کاغد
سرده حفظ ایلر ایدم نسخه وش ای صدر گزین — اولسه بر بشقه ر دسی ایله مقرر کاغد
دمبدم کاغدبیرون ایچون آغلر وهبی — موج اشکندن اولور آب زده هر کاغد
مژده منصب ایله کاغد اوچورسه چرخه — مرغ آواره کبی باغلسه شهپر کاغد
یعنی جف القلم اصلا کچه مزدو الیدن — ورق دیکر ایدوب استر آخر کاغد

نه قدر جهل مرکب الیسه ده دستنده
بولینور بر ایکی اوچ دسته مزور کاغد

❀ درزمان توقیعی شدن یکیت مهر دفترداری عثمان پاشا برای مصلحتی نوشته ❀

چوق زماندرکه بیلمز ایدی معنای همم — لفظ بیگانه یه دونمشدی مسمای همم
حمدلله که او نام آور احسان ایتدی — فیض تسهیلی ایله حل معماسی همم
یعنی کیم خامه سی توقیعی عالیشانک — چکدی منشور امل اوستنه طغرای همم
نه تجلی خدادر کف الطافنه کیم — کورینه طورکرمده ید بیضاسی همم
ذیل پرعصمت یوسف کبی محکم صاریلور — دامن غیرتنه دست زلیخای همم
نیجه بیچاره‌یی برنطقله ایلر احیا — نطق جانبخشیدر انفاس مسیحای همم
اهل حاجاته مسیحاسی همه مددراما — بوالعجبدرکه ایدر همدم سخن احیای همم

بیلورم همتنی ایلمز البته دریغ
وهبیا ایله مددسنده تمناسی همم

رمضانیه درحق رائف اسماعیل پاشا برای طلب منصب کتابت شهریاری

هلال روزه کیم جنبش نماد رطاق مینا ده — منور جبهه‌ده صانکیم خم ابروی دلداده
ایدر منع وصاله کاه ایما واشارتلر — آنکچون اولمش ابرولر کشیده صورت لاده
هلالکده مسلم منعی داردر روزه دارانه — ظهوری صورت لاده دکل الا بومعناده
هلال ابروایدرسه کاه وصلت وقتن استثنا — آنکده رمز استهلالی وار در ذوق اعیاده
اهله مصحف نور آیتک تفسیره کلمشدر — مشار بالبنان اولمش هله کشف مزایاده
رموز سورهٔ نجم وقمردن وعظ ایدر کویا — مهارتله اوتورمش کرسی چرخ معلاده
هلال امااولوب جام هلالی یه بدل قیلمش — مبدل نعرهٔ مستانه یی تهلیل واوراده
آنی آفاقه بدرالدین شامی سمت شرقدن — سوار ابلق چرخ ایلیوب قیلمش فرستاده
شتابیله بوشهره فرحتانی ایمکه تبشیر — ره یکماهه دن برکونده کلدی خارق عاده
رئیس اهل عرفانک رسیدن ایلیوب تقلید — رسیده اولدی تحسین سپهر اوج اعلاده

سمی نجل ابراهیم کیم عید سعیدنده
فلک بیک جانله جدین فدایه اولمش آماده

نوازشکارسی رأفتله لطفی کامجویانه
مزایای امور دین و دولت طبعنه روشن
اولورمی ارتفاع شاننه هیچ مستوی خورشید
ضیاسی مستعار اولمازدی بویلماه غرانک
بدیع نثرنه بیهوده تقلید ایتمسون نثره
ایدر اول مرتبه تزیین ابکار معانی کیم
کلوب خاقانی و عرفی و خسرو محتشم شوکت
کلامندن علی شیر و ظهیر ایتمکده استظهار
کتاب جوهریده کوردم الفاظ درربارین
حریری شرم ایدردی طرح بیت عنکبوتندن

معین کوسترر تأثیر اسمائی مساده
بوصفوت وارمیدر سیر ایله مرآت مجلاده
فروغ طبعی عین نور ایکن چشم ثریاده
اورتبه انجلا اولسیدی مهر عالم آراده
کرشنک شعری داغ اولمش درون نجم شهزاده
اولور درکبی نظمی کوشواره کوش جوزاده
اولورلر طالب فیضی نظام ملک معناده
ندر بو مظهریت اول سخندان توانا ده
دیزلمش سلک سطره مبحث لؤلوی لالاده
کوریدی نسج زرکاریسنی کالای انشاده

مکارم پرور ارأفتمدار ذات ممدوحک
موفق اولمش انواع فیوضات خداداده

موافق اولمسیدی صورت اندیشه که حکمت
مآل جوهر کل مایهٔ ترکیب ذاتکدر
جهانک چشمی روشندر فروغ حسن خلقکدن
آلوب آغوشه حفظ ایلردی افکر پاره لی پنبه
زبان خامهٔ وصاف اولوردی لال ودبسته
ایدردم بن آنی ایراده صرف نقد وقت اما
درونم زخم برزخم اولدی تیر جور کردوندن
هنر قدرین بیلورکان عنایت اهل پرورسن
مثال ذره اولدم دیده دوز مهر احسانک
اولورسه کوکب دری الطافک. نختمه ناظر

فلاطونلر ارسطولر قالورلردی هیولاده
اکا کلی وقوف وار کتاب ابن سیناده
عیاندر نور لطفک کون کبی اعیان اشیاده
سرشت مستطابک حسن الفت ویرسه اضداده
سر آغاز ایلسه اوصافکی تحریر و تعداده
نه چاره فکر معرف شمدی غالب اولدی ایراده
هدف ایتدی قضا بن ناتوانی طعن حساده
روامی جوهرم قالمق درون سنک خاراده
فروغ آفتاب اولسه نه مانع خاکه افتاده
کوز آچدرمز ایدم بهرام چرخ کینه معتاده

بشاشتله عجمی برنشاط آور غزل یازسم

مثال مرغ سحر اول حدیقهٔ همتك
جهانه تا كه كلوب روز خرم نوروز

دعای خیرنی صبح و مساده قیل تذكار
اوله طراوت ایله تازه روكل و كلزار

نهال بختی اولوب زیب كلشن آمال
ریاض دولتی اولسون همیشه تازه بهار

قصیدهٔ كلامیه كه در صدارت خلیل پاشا برای نصح و استهزای شاعران هذیان كویان عصر با امر داراده انشا كرده است

سخن اولدر كه اوله آیت كبرای سخن — بازیله صفحهٔ اعجازده اعلای سخن
شاعر اولدر كه آنك قلبنه حسان كبی — نفخهٔ روح امین ایلیه القای سخن
خسرو ملك سخن آكه دینور كیم قلمی — چكه منشور خیالاتنه طغرای سخن
ایلیه شعشعهٔ فكرسته مانند كلیم — جیب معناده نموده ید بیضای سخن
دم عیسی كبی انفاس حیات افزاسی — ایده برنطق روانبخشله احیای سخن
خضرواسكندری سیراب ایده جوی نظمی — ایلمسه آب حیاته بدل اجرای سخن
جوهر نطق كهربارے ایله عالمده — حسن صورت بوله افراد هیولای سخن
طبعی آیینهٔ اشراق اوله تاكیم اندن — منطق الطیر اوقیه طوطی و ببغای سخن
نظمینه سلك جواهرمی دینور اولمیه نك — دلی دریای هنر طبعی كهرزای سخن
بوتهٔ زركر اندیشه ده قال اولمیجق — سیم معنی اولهمز قابل تمغای سخن
كیمسه باقمز یوزینه تاب خیال رنكین — اولمسه غازهٔ رخسار دلارای سخن
سینه مرآت مجلا كبی صاف اولمزسه — حسن صورت می بولور آنده مزایای سخن
اولمیان حل الهی یه قرین ایلیه مز — دل پرعقده ایله كشف مزایای سخن
مجمر دلده اولورسه اثر آتش عشق — نشر ایدر رایحه‌سن عنبرسارای سخن
خم اندیشه ده صهبا كبی صاف اولمیجق — نظم رنكین اولهمز زیور مینای سخن
آنی جامی كبی نابی كبی رندان آكلر — بتقه درنشئهٔ كیفیت صهبای سخن
جیش فكر ایله آلوب مملكت معنایی — كوستر شوكت و دارایی دارای سخن

[illegible]

صادق دیه جك یكدو نفس صبح ایدی آنجق — دو رفلك اوزره اودخی كذبه قرینه‌در
دعوای ریاستله كچر وقتی رجالك — صانمه‌ك بو قدر غلغله‌لر دعوی دیندر
سوكند دروغ ایله ایدوب كسب منافع — دیرلر كه رفاهیتز كده یمیندر
ارباب مناصبده اولیا قتمی آرارلر — تحصیل امل بلغهٔ ناچیزه رهیندر

الله قیاسون اولدی كشاده در رشوت
هم رشوته هم مرتشی وراشیه لعنت

برموره كفاف اولمز ایكی خرمن عالم — كشت امله دانه فشاند ره آدم
سر منزل مقصوده علایقله وارلمز — برسوزن اولور خاره ره عیسی مریم
آخر باصیلور رووینه تمغای ملامت — دینار و درم كیسه‌سنه كیم اوره خاتم
قارون كبی اموالی ایله یرلره گچسون — اولكیم چالشور جمع خزائن دیو هردم
ای دل اوله كور كنج قناعتله توانگر — درهم املی خاطرك ایتمیه درهم
برنقطه قویوب مجرم ایدرلر سنی صكره — اسرار كباره صاقن اولمه هله محرم

هم سركی كشف ایلمه اخوانه حذر قیل
عالمده حقیقت اثری وارمی نظر قیل

رومال تذلل ایله پاسی سفهایه — لایقمی طلبكار اوله لم رتبه دپایه
اول زمره دن امید عنایت نه دیمكدر — كالای جهان دكمز ایكن ذل رجایه
بیچاره سكا مفتنه منصبی ویررلر — صراف ایله قول ایتمیجك اخذ و عطایه
هب رشوت ایله ایلدیلر دولتی برباد — بق شو علمایه وكلایه وزرایه
مستغرق ایكن نعمتنه شاه جهانك — حرصیله صانورسن ینه بی وایه و مایه
خائن بولور البته بو دنیاده بلاسن — ایتدكلری قالمز بیلورز روز جزایه

ممكن دگل اصلاح مفاسدلری ایواه
قهر ایلسون اولسه سفها زمره‌سن الله

بر بیوهٔ صدشوهر ایكن بوزن دنیا — همسرمی اولور همت مردانه‌یه حاشا

چون

[illegible]

بویلهدر شیوهٔ احکام قضا ای وهبی | اسکیلمك غالب اولور رتبهٔ استعداده

❀ تخمیس غزل نابی مرحوم ❀

جکر خون اولدی فکر بوسهٔ فم قنده بن قنده | دلمده تازه داغ تابر هم قنده بن قنده
لب لعلك ایچون اشكك دمادم قنده بن قنده | غمکله آغلمقدن چشم پرنم قنده بن قنده

خراش سینه دن سرپنجهٔ غم قنده بن قنده

کباب سینهٔ خونینی نقل بزمیدر کویا | نه قانلر نوش ایدر عاشق اولان مانندهٔ صهبا
اکرچه ظاهرا یکرنکدر دستمده کی مینا | آنك جامی طولاردی بادهٔ کلکونله اما

بنم خونیله پردر ساغرم جم قنده بن قنده

چچکلی کاله اویمز اطلس صهبای کلفامه | شرابی رنك برخرقه یتررندی آشامه
تلون کسوهٔ سیله غیری کونه کیمدم جامه | چمنده کللرهٔ شبنم فتاده بن کل جامه

باقیلسه چشم انصافیله شبنم قنده بن قنده

اوشوخ مو بمو ایتدکجه دقتله نظر چشمم | دوشوب صد پیچ وتابه دمبدم اولمقده تر چشمم
مسلسل حلقه امواجیله کردابه دونر چشمم | کوروب رویندهٔ زلفن رشکله قانلر دوکر چشمم

صفای طرهٔ پرپیچ و پرخم قنده بن قنده

فلك مجروح شمشیر غم ایتدی جسم بی تابی | اوکلمز درده دوشدم ترك ایدوب آسایش وخوابی
آقتسم دیده دن هپ سزادر بویله خونابی | برادلسه حقه سی اجزا ایله کردونك ای نابی

هزاران زخم ناسوریله مرهم قنده بن قنده

مخمس، تضمین مصرع مشهور ثابت که از حکومت اردوی همایون در طلب اذن عودت معروض شد

عهد و پیمان وفاسی او جبر کتسم | اولیای نعمی حقه امانت ایتسم
رهبر اولسه کرمك کوی مرامه کتسم | همت اولمازسه بوکونلرده نه یاپسم تقسم

دل ویرانمی یا پسکده یقلسم کتسم

سنی معمور ایده دائم اوما رم باریدن | بنی آزاد ایده لطفك بو کرفتاریدن

تمکینی ساحه سنده مکین اولسه کردباد   ذراتنه مکانت کوه کران ویرر
تحریک شهپر ایلسه عنقای همتی   اجرام قافه ورزش باد وزان ویرر
بر ذرهٔ کمینه سنی خاکپاینک   اکسیر آفتابه ویرن رایکان ویرر
نانپارهٔ عنایتیدر دهری سیر ایدن   صانمک شو قرص مهر ومهی خلقه نان ویرر
جوش عطاده دست کهرباشی ویردیکن   نه ابر نوبهار ونه دریا نه کان ویرر
عالی همم مدار اولدیلر که من سماکبی   دهره نوال نعمتی بی امتنان ویرر
لمح البصرده بی سر وسامان کدالره   یکنظره سی نمایش سامانیان ویرر
برمورلنکه اینسه سلیمان وش التفات   تیمور نامور کبی تاب وتوان ویرر
زیر جناح مسعد تنده همالره   طاق سرای رفعتنی آشیان ویرر
نور چراغ قصر سپهر ارتفاعنک   شبتابه فروکوکبهٔ فرقدان ویرر
لطف تهادی اولسه بوادی یه فیض بخش   آب روان صفاسنی ریک روان ویرر
اما اولورسه قهری شرر پاش روزکار   امواج بحره لمعهٔ آتش فشان ویرر
شاها بلندی قدری دیو آستانکه   کرچه قصائدین شعرای زمان ویرر
امابو چاکرک کبی ای شاه نکته دان   هیچ وارمی برقصیدهٔ معجز بیان ویرر
بن اول بقیهٔ سلفم کیم زمانه ده   هر برسوزم جهانه بر داستان ویرر
خاقانیم که محتشمانه ادا الرم   دیوان شوکت شه دورانه شان ویرر
هردم بهار فیض کلستان طبعمه   سعدی تر زبان کبی صد باغبان ویرر
کلکم سواد نظمی ایله چشم صائبه   کحل جلای بیدل اصفهان ویرر
اول خواجه‌یم که جوهر نظممده کی رواج   نفعینک اشتهارنه کسر وزیان ویرر
روم وعجمده تحفهٔ کالای شعرمی   اهل سخن بری برینه ارمغان ویرر
روی جمیل شاهد معنایه فکرمک   رنکین اداسی غازه کبی حسن وآن ویرر
هر شب جوان طبعمه بو چرخ پیره زن   صد بکر معنی سخن دلستان ویرر
فردوسی خیالم اوده شیر کانه هم   بو شیوه لرله جنبش حورجنان ویرر

اول شهنشاه جهانبانكه خدای مستعان ‖ ایلسون ایام عمرو دولتنك بی انتها

یازدی تاریخ جلوسن وهبیا كلكك بیان
شاه ملك آرام اسلام اولدی سلطان مصطفی

❀ تاریخ دیگر ❀

شكر یزدانكیم ورای پردهٔ تقدیردن ‖ شاهد مقصود عالم اولدی شمدی رونما
یعنی سلطان مصطفی خان ایلدی تخته جلوس ‖ دهری دلشاد ایلدی اول مژدهٔ عالمبها
اولدی جاری جویبار عدل ودادی عالمه ‖ كلشن ملكه طراوت ویردی بونشو ونما
شوكت واجلال وعمری دائم اولسون تا ابد ‖ طورسون اول شاه جهان طوردقجه بو ارض وسما

افسر جمشیده یازدم وهبیا تاریخنی
پادشاه عدل فرما اولدی سلطان مصطفی

❀ تاریخ ولادت هبة الله سلطان كریمهٔ مكرمهٔ آن شهنشاه جهان ❀

مصطفی خان جهانبان معلا شانكیم ‖ قدر وشوكتله اودر مفخر آل عثمان
اول شهنشاه فلكجاه وهمم فرمانك ‖ چاكر دركهیدر جمله سلاطین جهان
ذاتیدر مهر جهانتاب سپهر شاهی ‖ نسل والاسی دخی نور جمال اكوان
حمد لله او سپهر همم او شوكتدن ‖ قیلدی بر كوكب دری معلا لمعان
شبهه سزدر هبهٔ حضرت سبحانیدر ‖ هبة الله ایله موسومه اولورسه شایان
مژده جیدر نیجه شهزاده لرك مقدمنه ‖ هله آفاقه صفا كلدی او مهر رخشان
نیجه اولاد كرامی كهیله بویله ‖ مستدام ایلسون اول شاهی خدای منان

وهبیا جوهر تاریخكی نثر ایت یوانه
مقدم خیرله كلدی هبة الله سلطان

❀ تاریخ جلوس حضرت سلطان عبدالحمید خان ❀

حضرت خاقان اعظم سایهٔ رب مجید ‖ پادشاه هفت كشور یعنی خان عبدالحمید
تخت عالیبخت عثمانی یه رونقبخش اولوب ‖ دركهنده جمله شاهان جهان اولدی عبید

ذات ممدوح الصفاتنده بديدو منجلى | قوت سلطان مراد و زهد سلطان بايزيد
جان اتار بو مدده قربان اولمغه جدى فلك | اولدى هنكام جلوسى عيد بر بالاى عيد
عروهٔ وثقاى شرع اللهه ايتمش اعتصام | قيلدى اجسا د عباده شفقتك حبل وريد
قطرهٔ احسانيدر اسكندره عين حيات | عدليدر يأجوج ظلمك منعنه سد سديد
مستعار اولمزدى آثار ضياسى تا ابد | مهر جودندن هلال چرخ اوليدى مستفيد
صيت قهر وصولتى اعداى دينك كوشنه | ايلدى القاى پيغام اولى باس شديد
سر فرو ايلر اوشاهك تيغ خون افشاننه | چار وناچار اشته بو دملرده كفار عنيد
دركه حقه توجه ايليوب اهل قلوب | جمله ايلر بو دعاى خيرله گفت وشنيد
ايلسون مولى سرير شوكت واجلالده | وقت مسعود دين مديد وعمر واقبالن مزيد

وهبيا يازدى سر آفاقه تاريخن قلم
مجد واجلال ايله سلطان اولدى خان عبد الحميد

✻ تاريخ ولادت رابعه سلطان از دختران سعد اختران شاه جهانبان ✻

حضرت عبد الحميد خان عدالت پيشه كيم | پادشاهان جهاندر بندهٔ فرمانبرى
داور دارا حشم سلطان اسكندر حشم | هر امورنده اولور حضر هدايت رهبرى
پادشاه بحر وبر رايتكش فتح وظفر | خسرو پرويزوش واردر هزاران چاكرى
خاكه تأثير ايتسه بيم سطوتى لرزان ايدر | رستم واسفنديار وقهرمان صفدرى
عدلى آب وتاب روى دين ودولتدر آنك | نسليدر رونق فزاى دودمان داورى
حمد لله برج اسعادندن اولدى منجلى | بدر روشن وش ينه بر آفتاب خاورى
ديدهٔ جوزا وزهره كور محشر كردونده | كوكب دريدن اعلا اويله بر سعد اخترى
اسميدر وفق مربع كبى فال سعدت | چار شهزاده تعاقب ايلر اول مه پيكرى
ذات پاكى رونق افزاى مواليد ثلاث | شش جهات وچار اركانه ويرر زيب وفرى
كاله حسنك كورنجه اطلس كردون كبى | نقد انجمله فلكك اول ماهه اولمش مشترى

وهبيا يازدم يگانه ذاتى وش تاريخنى

ربيع

[illegible]

❀ قطعهٔ تاریخ برای شیخ الاسلامی شریف افندی ❀

ایلدی عز و شرفله تشریف — سعد اوله مسند افتای شریف
درّ و گوهر گبی تاریخ لطیف — شرعله اولدی بو فتوای شریف

❀ تاریخ شیخ الاسلامی حضرت مکی افندی در دفعهٔ ثانیه ❀

کرامتله مؤید حضرت سلطان سلیم خانک — ضمیر روشنی آیینه در الهام مولایه
اصابت اوزره در هر حالده رأی همایونی — نیجه ملهم دینلز اول خدیو عالم آرایه
نه تأیید الهیدر که تسلیم اماننده — بولور اهلن کرامتله اوشاه معدلتوایه
یاقشدردی بو نیجه خلعت بیضای فتوایی — مقدس ذات مکی وش مکرم اهل تقوایه
طریقتک قافله سالار فضل و علم و عرفانی — سلوکی استقامت اوزره راه شرع غرایه
سزادر کوشهٔ اکرامی جای التثام اولسه — ادب تعظیم زوار مقام عرش اعلایه
دوات زرنشانی ناودان زر میدر آیا — که فیض لطفی جاری سو بسو اهل تمنایه
جهانه قبلهٔ حاجاتدر درگاه اقبالی — مطاف قدسیان دیرسم سزا اول بابٔ والایه
شرف بولدی قدوممندن ینه بو مسند عالی — بشارتله سزادر مژده جیلر گتسه دنیایه
صفابخش اولمه ده دلتشنگانه زمزم لطفی — که سعی ایلر منا اصحابنه احسان اجرایه
خراب ایتمشدی دللرکعبه سن حجاج درد و غم — ید شفقتله آغاز ایلدی تعمیر و احیایه
همادش عالمه حفظ جناح رأفت آتمشدر — نیجه آسایش ایتمز سایهٔ الطفنده همسایه
مثال بیت معمور فلک آباد اوله دائم — علو شانله اول خاندان آسمان پایه
گل شاداب ذاتن بد نظردن حفظ ایده مولی — اوله هر بر مژه خار مغیلان چشم اعدایه

بشارت برله آفاقه دیدم تاریخی ای وهبی
ینه مکی علوی کعب کلدی صدر فتوایه

❀ تاریخ صدر روم شدن ایرانی زاده اسعد افندی ❀

حضرت اسعد افندی کیم سعود بختله — کوکب عز و شرفدر طالع مستسعدی
کلمهٔ سعد الدین اولوردی دانشندن مستفید — منتهای فضلنه نسبتله سید مبتدی

دواتی یلدی اجرای رسم آب حیات | که رشحهٔ قلمی عالمی ایدر احیا
خدا موفق ایده هر امورده آنی | بزه فریضهٔ ذمت اکاد عا و ثنا

بشارتیله دیدم دهره وهبیا تاریخ
رئیس اهل کمال اولدی سرور رؤسا

❀ تاریخ خانهٔ عثمان پاشا در وقت دفترداری ❀

زهی دولتسرای بی عدیل باهر الاسعاد | که البته کورنلر بارک الله لفظن ایلر یاد
اساسن وضع ایدن فکر مهندس حسن صورتله | آنی اشکال تأسیسی اوزره ایتمش پک کوزل بنیاد
تماشا قیلسه هفت اورنک نقش فرط حیرتدن | قالوردی صورت دیوار وش مانی ایله بهزاد
قصور بیقصوری غرفهٔ خلد برین آسا | مکرکیم انتخاب ایتمش ارمدن رسمنی استاد
معلا طاقی کویا لانهٔ سیمرغ دولتدر | هما اول آشیان مسعدتدن ایلر استسعاد
دکل قوس قزح تحسینله چرخ ایتمش آویزه | سربا منده هر کالای رنک آمیز نوایجاد
نسیم جانفزایی جذب ایچون صنعتله معماری | بوکونه دلکشا روزنلرین قیلمش مهب باد
صریر باب اقبالی لسان حالله سویلر | آچلدقجه دوروزن قپانسون دیدهٔ حساد
شرف کسب ایلیوب هر لحظه تمکین مکینندن | او دولتخانه نک آثار اشرافی اولور مزداد
جناب دفتری کامکاره مسکن اولمشکم | اودر عز و شرفله خانمان آرای استبداد
نسیل مرتضایی نسبت وهمنام ذی النورین | جلیدر خصلت صدیق و فاروق آنده مادرزاد
علو همتی طاق بلند عرشله همسر | عجبمی اولسه دولتخانه سی بویله فلک بنیاد
ایدر رأفتله خلقک خاطر ویراننی تعمیر | خدا ایتسون همیشه خاندان عزتن آباد
ایکی مصرعله یازدم وهبیا تاریخ تبریکن | که بنده برمسلم بیت معمور ایلدم انشاد

اساس رفعت و اقبالنی مولا ایده آباد
بو زیبا بدل دولتسرا اسعد و مبارکباد

❀ تاریخ دیکر برای آن خانهٔ والا ❀

نه خوش رسم ایلمش استادی بو طرح معلایی | که حسن صورتی حیران ایدر چشم تماشایی

عجب طرز دلارا کیم جهانده کورمش آدم یوق	بووضع دلنشین اوزره سرای جنت آسایی
کمال حسننه تلمیح ایچون زرحلله بویله	یازر اهل قلم بالاسنه اسماء حسنایی
اورتبه مرتفعدر کیم کورنلر طاق چرخ اوزره	سر باسنده برقندیل ظن ایلر ثریایی
نه مستحسن سعادتخانه در کیم ایلمش مسکن	یکارم پیشه برعالی همم اول جای والایی
سمی کاتب فرقان دفتردار عالیشان	که برجیس سپهره کلکی تعلیم ایلر انشایی
کمال فطنتی حیرتفزای عقل اولدر	ذکاودانشی دمبسته ایلر ابن سینایی
معلا آستان رفعتی کردوندن اعلادر	علوشاننه هیچ نسبت ایتم طاق مینایی
اساس عزت واقبالنی تأیید ایدوب یارب	اکا یمنیله مسعود ایلیه بو مأوای علیایی
دعا ضمننده بر تاریخ ایچون اعمال فکر ایتدم	تماشا ایلدکده اول سرای بهجت افزایی

همان بو مصرع برجسته ملهم اولدی ای وهبی
مبارک ایلیه مولا بوزیبا بیت رعنایی

تاریخ خانهٔ محصل آیدین جهان زاده درکوزلحصار

زهی معمورهٔ والا که مظهر حسن ایجاده	خوشا ایوان مستثنا بولنمز مثلی دنیاده
قماشش چرخ اطلس ایلسه آویزه شایاندر	ایدوب تبریک اوبالاخانه کردون بنیاده
مصنع صد مجسمه نقوش زینت افزاسین	کوریدی موجب حیرت اولوردی چشم بهزاده
سزادر نغمه پرداز اولسه ایوانده بلبللر	مصور غنچه لربکزر کل سیراب نوشاده
جهانزاده حسن بکدر بناسن ایلین تأسیس	نیجه تحسین اولنمز اول سرای بهجت آباده
زهی عالینسبدر کیم اصالت ذاتنه مخصوص	بیلور واقف اولنلر نسبت آبا واجداده
کوزی آیدین جهانک روشنی مهر اخلاقی	ظلوم ظلمی تبدیل ایتدی نور شفقت وداده
محصلملقده محصولی رضا تحصیلیدر آنجق	دکل امواله مائل رغبت ایتمز جمع ایراده
همیشه خاندان رفعتی معمور ایدوب مولی	سعادتخانه سن قیلسون مقارن یمن واسعاده
آچلدقچه در وروزن کشاد اولسون دل احباب	چکلسون پرده لر چشم بداندیشان وحساده

اولوب مهمان اوده دولتخانه یه وهبی دیدم تاریخ

[illegible]

[illegible]

[illegible]	
[illegible]	

[illegible]	[illegible]

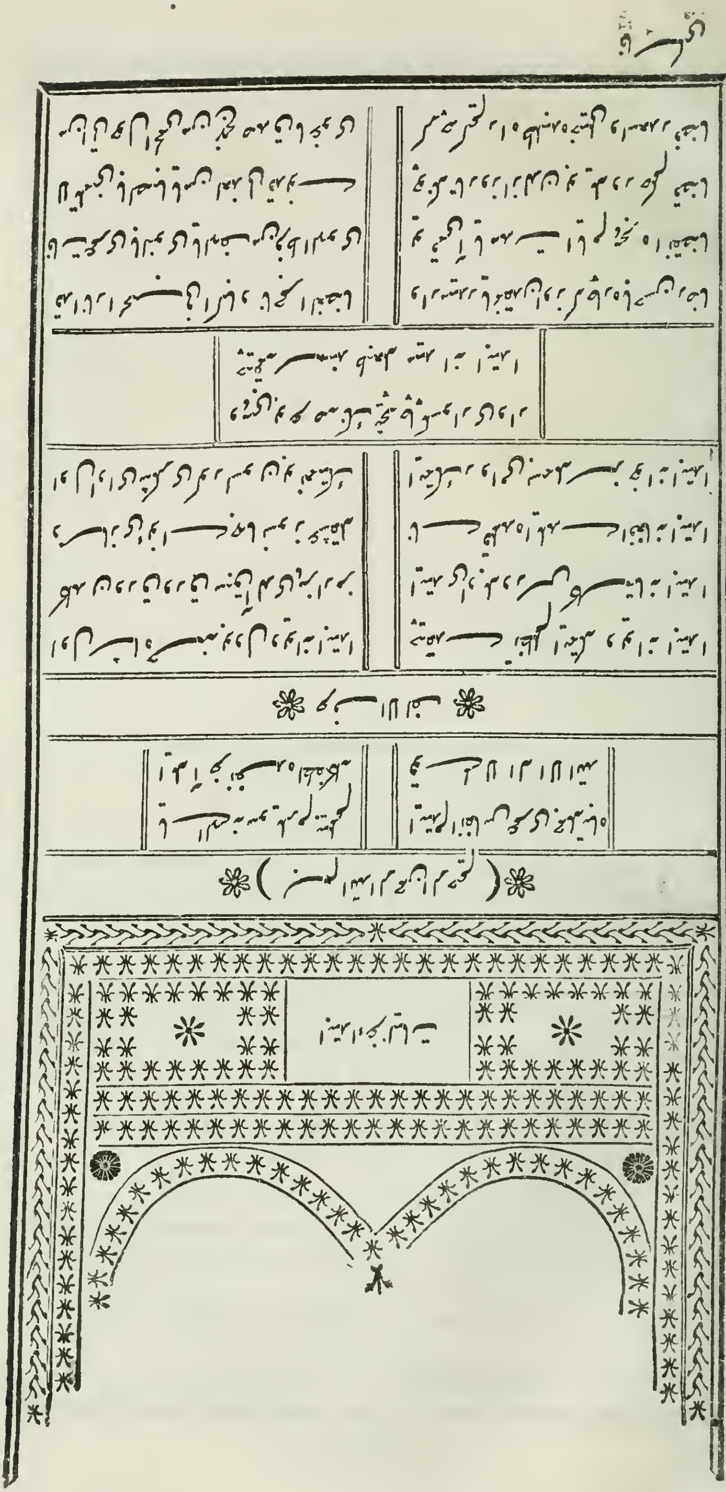
❋ [illegible] ❋

[illegible]	[illegible]

❋ [illegible] ❋

[illegible]
[illegible]

[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]

فاسكبي ياعين حتى تنطفي نار الجوى
وهبيا سوز محبت بويله ايتمش اقتضا

خال رخ جاى نشست اولمش سويدا جا بجا
بيهوده چكدك چون تعب بر رهنما يوقمى عجب
اى يوسف كلپيرهن اولسون مدد زلفك رسن
الطف ليت حيقر پيراهنى كوستراد كل كبى تنى

اين حبة السودا بست در كشت زار دل مرا
مانديم در راه طلب سر منزل جانان كجا
آفتاده در چاه ذقن دلتشنه ام بى دست و پا
جان مى جان مى خواهم شوم يكتن ترا

وهبى نه بولدم همنفس نه كمسه اولدى دادرس
در راه غم همچون جرس كردم بسى فريادها

وصالك عيد نك جانيله قان خيرانيوز جانا
ابيك اول قطعهٔ ياقوتدر كيم سر ايدوب خطن
بوطغرا اكبى قاشلر وار اكين منشور حسنكده
آغرلارسك بزى سنك ملامتله آغرلارسن
مدد حفظ ايله زير د اشكده صرصر غمدن
انكچون چار موج اضطرابه دوشمشز بويله

بچاقدن كچمه اول خرم دمك قربانيوز جانا
دبير مشق تعليم خط ريحانيوز جانا
شه ناز و عتابك بندهٔ فرمانيوز جانا
سراى حسنكك پك طفرهلى مهمانيوز جانا
جهانك نور شمع مجلس عرفانيوز جانا
كهر وارسينه مزده معرفت عمانيوز جانا

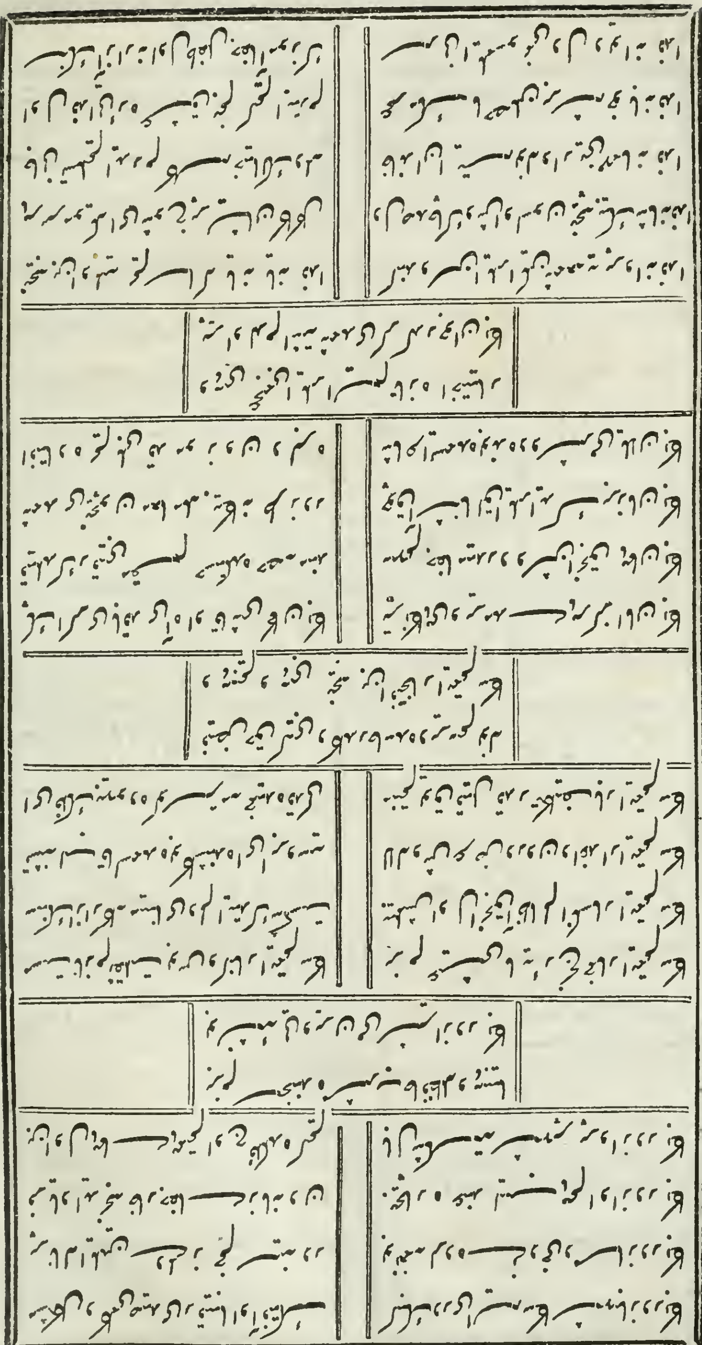
قالورسه آدمز باقى قالور وهبى ديو يوخسه
فنا دنياده باقى كيمى بزده فانيوز جانا

نفس آل عباالدسى مكر باد صبا
هدهد شوق ايله دلداره اوچوردم كاغد
جذبهٔ عشق و هوا عاشقه چوق رنك ايلر
او شهنك جمله يمينده يسارنده يورر

كه نهالانى يدر سبز سر و سبز قبا
بيلم آيا كتور رسمى نباء ملك سبا
وجهى وار زرد و نزار اولسه اكر كاهربا
برالاى عاشق آواره مثال غربا

وهبيا موهبه ايتز سه جناب وهاب
اوله هب نقش مساعى امل محو و هبا

مرصع تاج جمشيده برابر در سر مينا
مى لعلين ايله مملو قدحدر افسر مينا

آسیاب فلکک گردشی عیمنده وکل — ایلدم کندمی برآفت دورانه فدا
اشته قوچ باشکله قربان قوزی بکاغم دیه رک — دم عید ایلیه یم جانمی جانانه فدا
زاهدک ویردیکی پیمانه شکست اوراولوب — ساقیا ایله بزه برایکی پیمانه فدا

نه صدفده بو گهر پارهٔ نظمه وهبی
اوله صدکوکب دری کبی دردانه فدا

حسنیله فلکده بنم اول مهر دلارا — کیم بندن ایدر کسب ضیا غرهٔ غرا
بن اول گل نورستهٔ گلزار جمالم — شو قیمله هزار اولمه ده ور صد گل رعنا
بو جسم لطیف ایله بنم روح مصور — کیم صورتمی کورمشس آیینهٔ دنیا
محفوظ نهانخانهٔ گنجینهٔ حسنم — اول جوهر فرد مکه بو لنمز بکا همتا
گویا دهنم منبع دُر آب حیاتک — عشاقمی یکبوسهٔ لعلم ایدر احیا
برنظره ایله غمزهٔ تاتارنگاهم — اسیر ایدر ملک دل عالمی یغما

وهبی بو غزل اولسون او شوخک دهنندن
عشاقه هدیه نه برغنچه گل آسا

حرف الباء

می ایچ ابکده کورنسون شراب ایچنده شراب — بو سوز سینه ایله دل کباب ایچنده کباب
فنون شیوه ده بو نسخهٔ لطافتسن — خطکله مصحف رویک کتاب ایچنده کتاب
ایدنجه گریه گل روی خونفشانک ایچون — کوزندی چشم ترمده گلاب ایچنده گلاب
هوای زلفک ایله آهم ابره پیوسته — سماده اولدی هویدا سحاب ایچنده سحاب
بزی فراقه یاقوب اولمه غیره گرم الفت — روا می دوزخیان وش عذاب ایچنده عذاب
صفای عالم آبه چیقر تماشایه — درون ساغرمیدن حباب ایچنده حباب
قدح اودست حناده بتقه رنکه گیروب — بوکونه اولدی دوبالا خضاب ایچنده خضاب
سؤال زاهد خرطینت علفخواره — ویرلسه گاه روادر جواب ایچنده جواب

نظیره سویله دیو اهل نظمه ای وهبی

[illegible]

[illegible] | [illegible]

[illegible]

[illegible] | [illegible]

[illegible]

[illegible] | [illegible]

[illegible]

[illegible] | [illegible]

ناوك غمزه‌سنه سینه‌می ایتدم آماج
چشم تاتاری‌ینه صبرمی ایلرم تاراج

مشتری چقسم اکا شمدی بها ایتمز دیر
کاله حسننه بن ویرمشیکن بویله رواج

ای کوزم نوری مدد کل کوره‌لم انصاف ایت
چشم بیمارك ایچون خسته دلم یوقمی علاج

چاره‌ساز اولمه دکل دردنه درمان اره‌یور
یوقلیوب نبضنی ایتدمسه کیمی استمزاج

وهبیا بوسه امید ایلمه اول مغبچه‌دن
کافرك ویردیکی یوقدر شه اسلامه خراج

حرف الحاء

کیفمجه یا بلمش هله میخانه مفرح
صهباسی نشاط آور و پیمانه مفرح

ساقی یقیلوب جام وسبو اولدی شکسته
کلدی بکا بو لغزش مستانه مفرح

عنبر درایدن قرمزی معجونی فرحزا
خطیله دکلمی لب جانانه مفرح

غمخانه‌می تشریف صفا بخش‌سنه دائر
بر نو خبر آلدم ینه امانه مفرح

وهبی سخنکده نه بو خاصیت تأثیر
حساده مکدر اولور اخوانه مفرح

روز عیش ایچون فلکده مهر خشاندر قدح
بزم شبده دور دائم ماه تاباندر قدح

جائز قدح معلای نشاط اولمش ینه
انجمنده برایاغیله شتاباندر قدح

صانمه کیم بیهوده در جوش حباب باده‌لی
عارض ساقی‌یه صد چشمیله حیراندر قدح

برمی کلکون کوروب صاندم دهان یارده
حقهٔ یاقوتده لعل بدخشاندر قدح

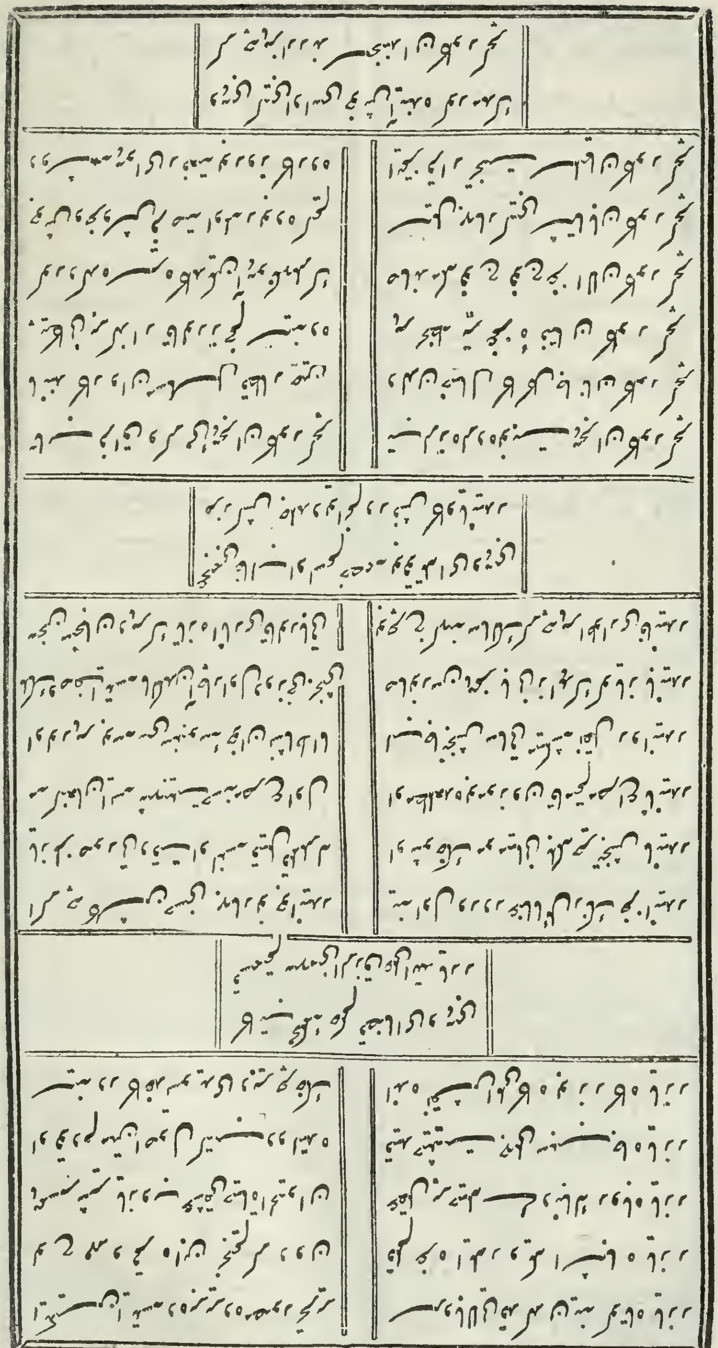
وهبیا الدن براقمازسه نوله رندان کیم
دستخوش خسرو جمشید دوراندر قدح

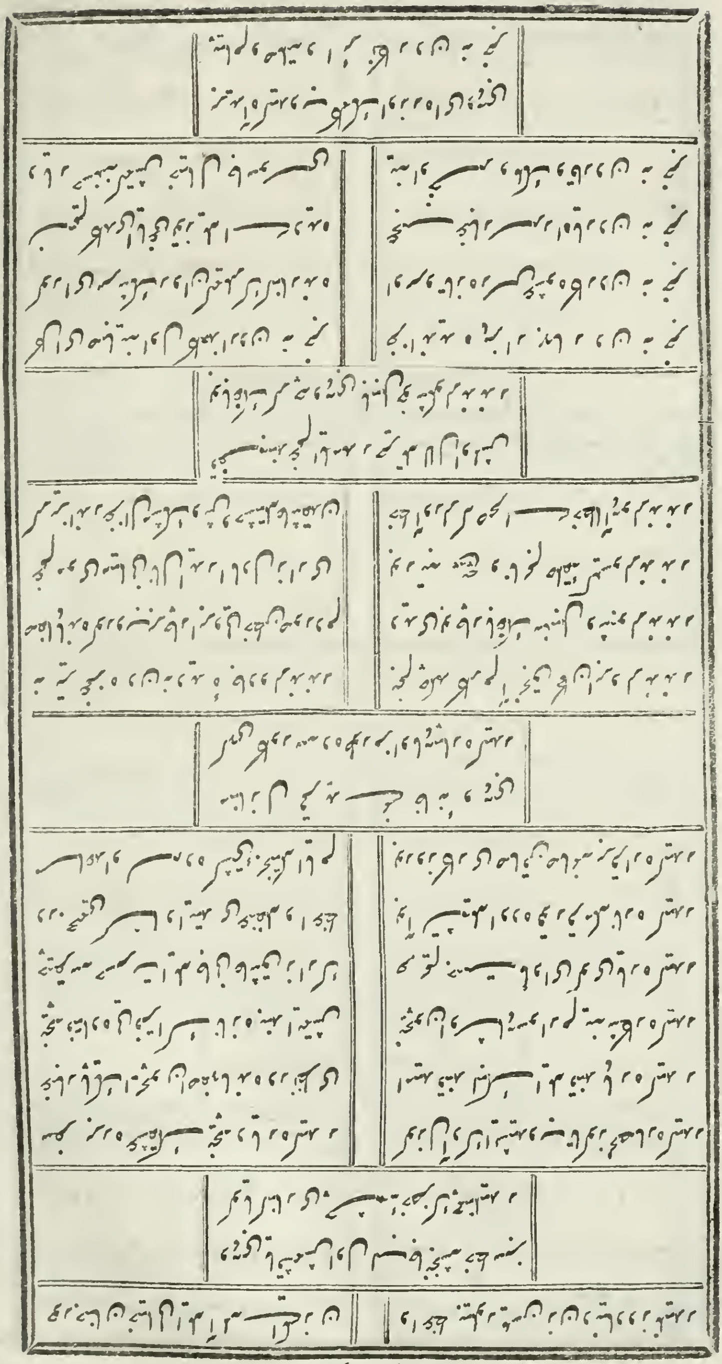
بررمق قالدی حیاتمدن امان عمرم نوح
تنش ای جان عزیزم یرینه کلسون روح

درمیخانه قپانمش دوشه‌لم تکیه‌لره
عجبا برقپو آچمزمی بزه اهل فتوح

نصح ایدر زاهد بدلهجه عبث رندانه
بیلمسه بوذوقی بوزر توبه‌یی عقباده نصوح

می دوشینه بزی ایتدی خمار آلوده
ساقیا تازه‌لسون کیفمزی جام صبوح

[illegible]

صید مرغ املە حلقهٔ دام ایتمشلر | ظاهرا اهل ریا سبحهٔ صد دانه چکر

قد خمکشته ایله هاله کبی وهبی پیر
هر شب اول ماه رخی سینهٔ عریانه چکر

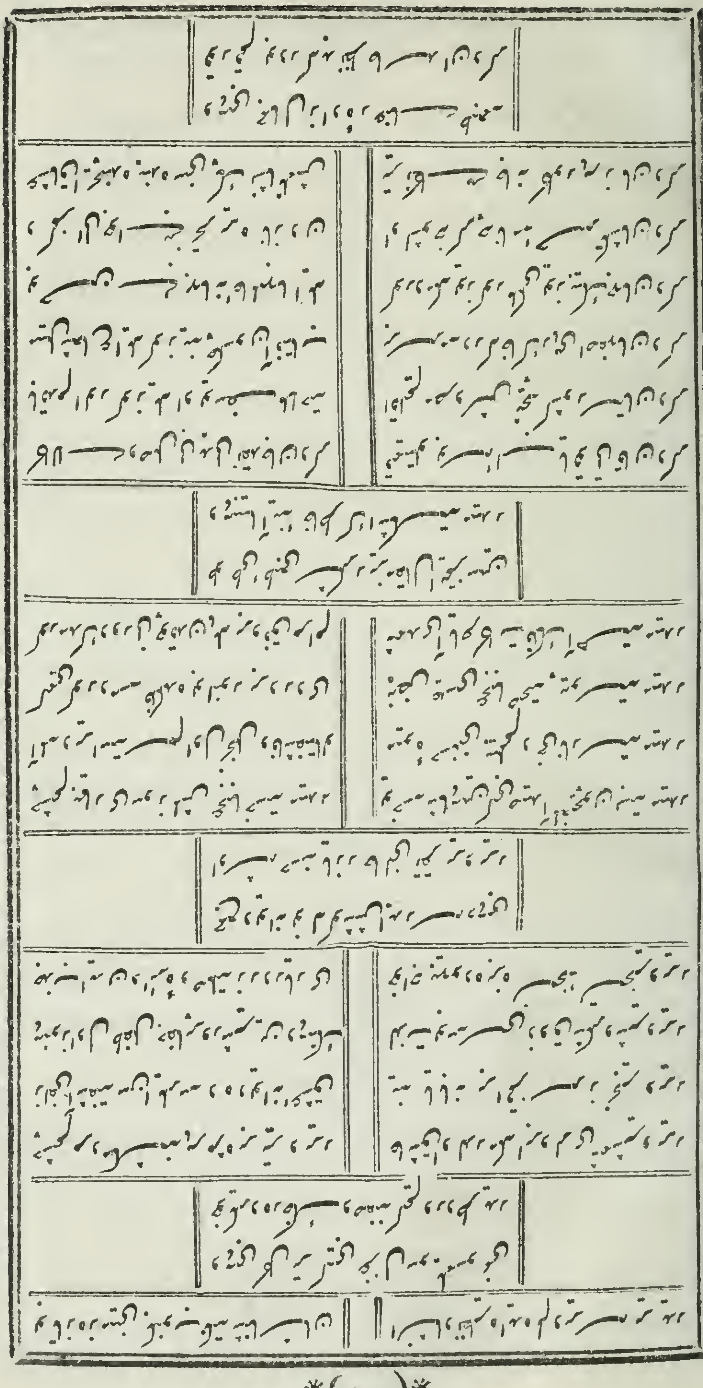
بنی پامال اسب ناز ایدن اول شهلوند مدر | کوروب افتاده سن دیرکیم نه دوشکون دردمند مدر
دل مشکل‌پسندم دکمه بر محبوبه میل ایتمز | مسلم نازنینم سودیکم آنجق افندمدر
او مهر و حلقهٔ زرتار زلفن کوستروب دیرمش | فلکده یوسف زرین رسنده درکمندمدر
علو همت استغنا ایدر عرض تملقدن | سپهر سفله یه ناز ایتدیرن طبع بلندمدر

بو ادیده کچردی اسب طبعم کرچه یارانی
نه چاره وهبیا قید علایق پای بندمدر

قصر کامه نه وزیر ونه شهنشاه یاپر | آنی محکمجه یاپر سینه الله یاپر
کوستررسم بنا صانکه فلک معماری | دل ویرانه مزی کاه ییقر کاه یاپر
سرکاره کلەنک عیبی مراست اولنوب | کسر و نقصانلرینی دبدبهٔ جاه یاپر
جوشش اشک فرادانی بیجا صانمه | کوی یاره کیده رک سیل کبی راه یاپر

وهبیا خانه خراب ستم اولدقسه نه غم
کیمسه‌نک یاپمدیغی اشکلری بر آه یاپر

مرغ دلی صید ایتمه‌ده شهباز جریدر | رفتاره کلنجه یینه بر کبک دریدر
تمکینی او کلبیرهنی سینه یه چکمک | بو خاطره لردن برسینی بریدر
بدر اولدی مه روی هلال ایسه ده ابرو | اون دردنه کیرمشکه حساب قمریدر
چشمنده بدیهی کورینور عین لطافت | امانه مضمون نکاتک نظریدر
کرمابه ده بو جسم لطیف ایله کورنجه | آدم بابلور اوستنه کو یا که پریدر
خال رخی زیر سر کیسوده نموده | انجام شب تارده نجم سحریدر
ایام صیام اولسه ده اخشامه باقرمی | نقل لب دلبرده که عاشق سفریدر
غیرتله ارندی بو کیجه شمع عروسی | پروانه ایلیم طوتشور عشق ایدر

سیب غبغب تازه کیم نوبادهٔ الماليدر — دیش کرامی استمز شفتالوسن الماليدر
اورتایه دوشیم دیوکاهی میانن قوللادب — اول قول اوغلونک کهی بو نمونه قول صالماليدر
کلبهٔ تاریکمز ده شمعه حاجت قالمسون — بزده اخشاملر سککلی مه صبحه دک قالماليدر
سازچالارکن مجلسه کلمش دیکلمش منع ایچون — شیخ افندینک عصاسن باشنه چالماليدر

بویله کو هرلر چیقرمق استین نظم آشنا
وهبیا بحر خیالک قعرنه طالماليدر

کرچه زاهد طولو پیمانه یی کوردکجه دوکر — کندوسی بوشمی طورر کیرزلو سبحه لرله دوکر
ناقهٔ تسبیح چکر حلقهٔ ذکر اولسه دلی — شیخ افندی ینه سر محفل خوبانه چوکر
کوزدکر رشکله زانویه چکر سم یاری — کورراغیار که اسباب صفا دیزده سوکر
چکه مزایردیکنی رفعت اهل هنرک — قوجه قنبور سپهرک بیلن اشته بو بوکر

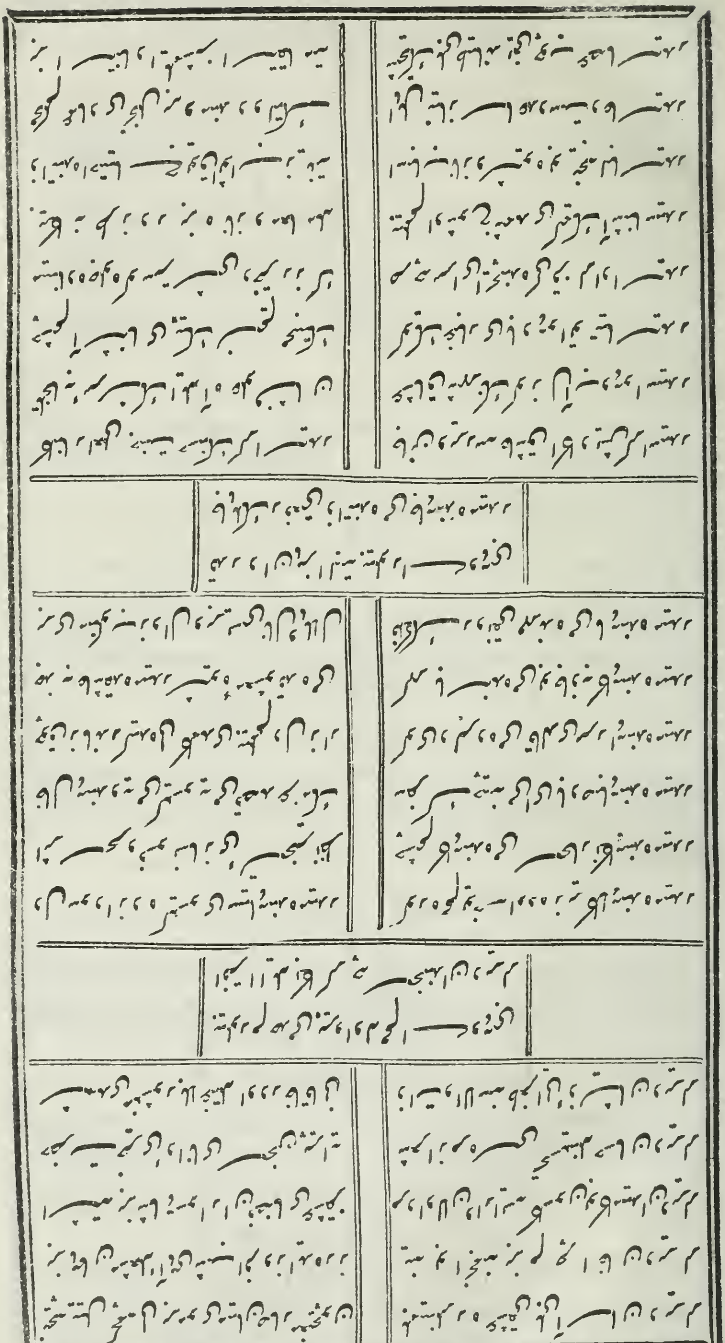
شاهسوارلر کبی باشینه دونوب بر بسرک
اولمش ایرانده وهبی ادشه حسنه نوکر

اول طره کیم سرنده سعادت نشانیدر — مرغ همای حسن وبها آشیانیدر
کجمم کذشته دردیو خط آوراولسه ده — شمعدی نیاز وصلی کچرمک زمانیدر
لبریز دردنشاط ئله کیم خاک جم هنوز — میخانه کوشه سنده خم خسروانیدر
اول آفت فرنک زباندان دکلسه ده — کافرنکاهی حال دلک ترجمانیدر

وهبی صارلمق اولمدی ممکن کمر کبی
بویله بوکن بیلیمی بلی مو میانیدر

❀ در اردوی همایون نوشته بود ❀

زلفک اشفته سنه کرچه پریشان دیرلر — خطکه میل ایدنه خیلی سواد خوان دیرلر
نونهالم بیلورم سروی صالندرمزسن — نیچون ایا قدکه سر دخرامان دیرلر
یوغیسکن ذره قدر دجه شبه اهل نظر — نه سببدن رخکه مهر درخشان دیرلر
بزمه وعده ایتمشیدک براکی بیمانه چکوب — سنی ای شوخ اد بیمانه پشیمان دیرلر

[illegible]

[illegible]

[illegible]

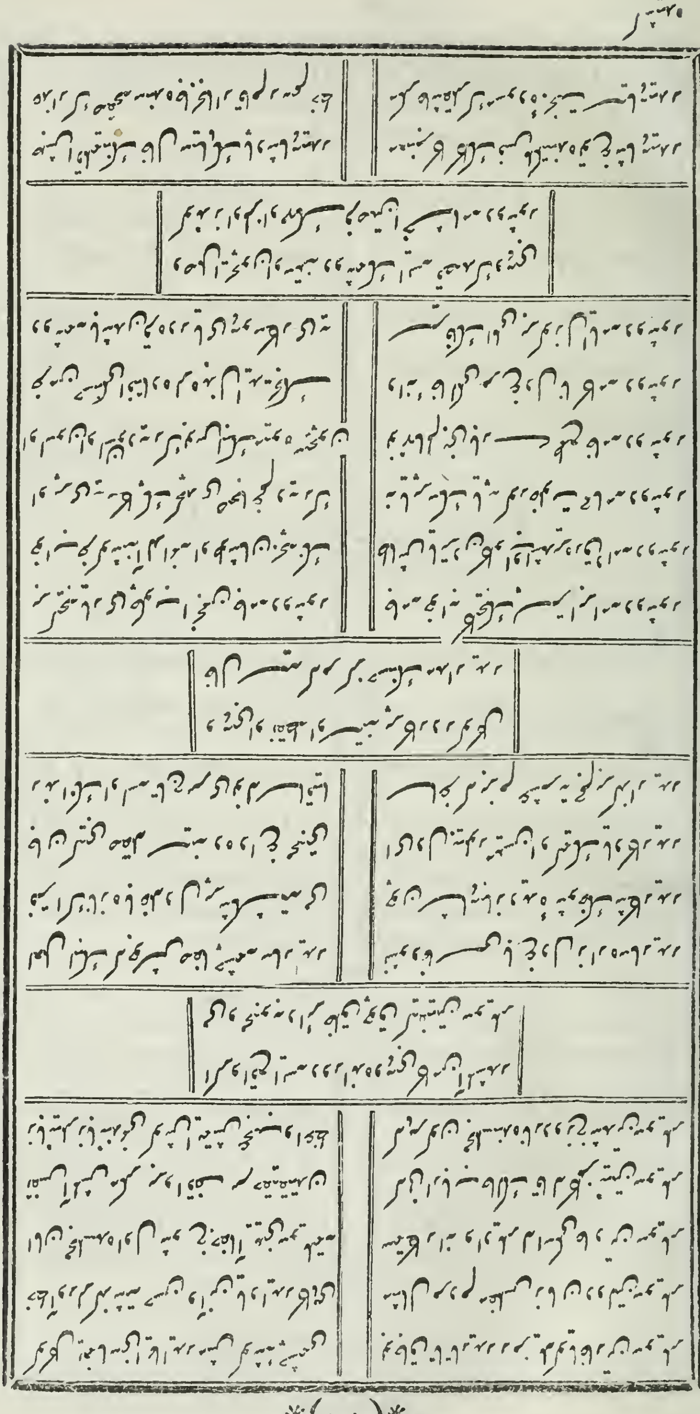
[illegible]

[illegible]

[illegible]

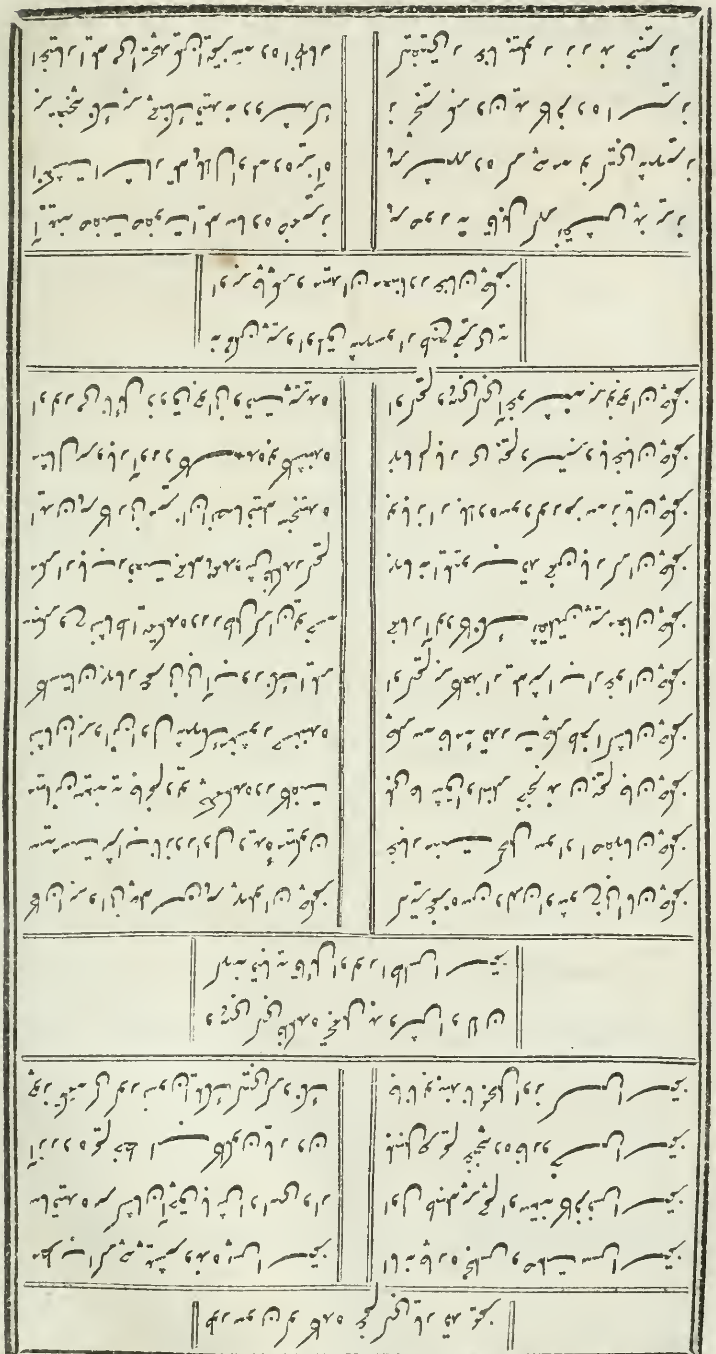
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

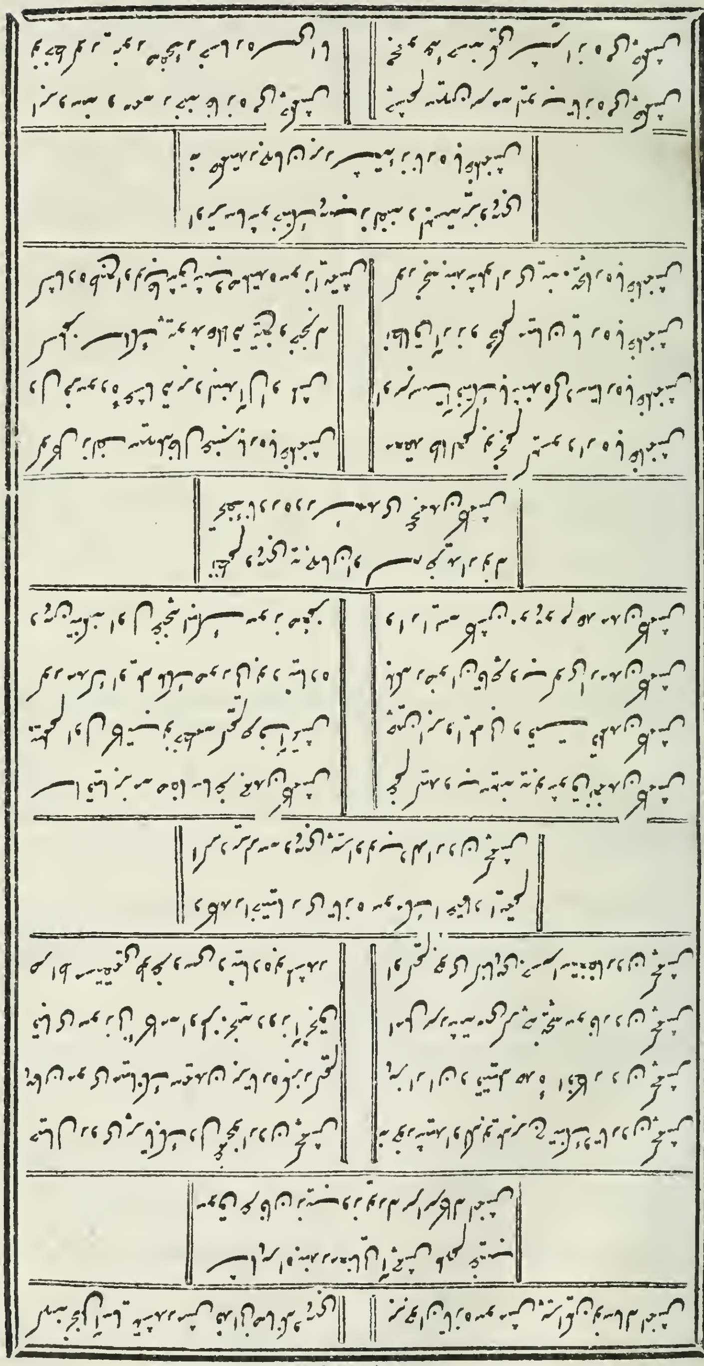

[illegible]

[illegible]

* * *

[illegible]

ختام حسنه خط امضای حجتدر بیلورام اما
سیه دستار صارمش آق عبا کیمش بنه زاهد
زمینه صغمیوب کذب منجم چیقمش آفاقه

نه چاره خاتم اعلن او امضایه یاقشدرمش
بو اسباب ریایی شکل تقوایه یاقشدرمش
دروغ بیفروغی تاثر بایه یاقشدرمش

تناسب صنعتیله خامه سن دردست ایدوب وهبی
بنه معناسی لفظه لفظی معنایه یاقشدرمش

آشفته دلم عارض جانانه آچلمش
محجوب ایدر امااو بت پرده نشینم
آغزین قپامش پیرمغان وارایسه شیخک
بو خانقه دهرده کل جای اقامت

شول کل کبی کیم بلبل نالانه آچلمش
نوش ایلیجک برایکی پیمانه آچلمش
کیم مسجدی یاننده کی میخانه آچلمش
بر تکیه در اول زمرهٔ مهمانه آچلمش

دزدیکی کیردی مکر کلبهٔ جانه
وهبی بنه بو سمتده برخانه آچلمش

بو یار زادم شراب اعلانه بیلمم نه رنک ایتمش
هدف وش سینه می آجسم عجمی پیشکاه ینده
صانورسن چرخ اطلس کله پوش عاشقاندر کیم
هجوم ایتمک دیلرمش کاروان صبر وسامانه

جناب شیخیده آلیله همرنگ فرنک ایتمش
کمان ابروسنه مژکان سرتیزین خدنک ایتمش
ستمله اول برهنه سرلره افلاکی تنک ایتمش
بنه دزدنگاه شوخنی شنک ومشنک ایتمش

او تیغ غمزه یی کیم کورسه سردن کچدی اما کیم
خیال طرهٔ زرتارینی وهبی چلنک ایتمش

بر برشوخی خط آور کوره بجک اوردم باش
چشم آهو نکهک عیننی تصویر ایده مز
چکمیوب منت کردونی عباپوش اولدق
طورمیوب طعن ایله مینامزه طاش اتمقده

وقتیدر وصلتنک ایتدم اصولیله تراش
سرمژکان غزال اولسه ده کلک نقاش
کاله اطلس چرخی بیلورز کیم نه قماش
زاهد دلشکن سنک دلک باشنه طاش

عیش ونوش ایلیه کور بزم جهانده وهبی
چکمه غم اهل ریا دیرسه نه مانع عیاش

[illegible]

صار یاور سم نوله اول موی میانه محکم   بللو در خیر امور اولدیغی چونکیم اوسط
فلکه دیرمی کلک جوی سرشکی وارایکن   کتورر عاشقی بغداد وصاله اول شط
منزل کامه کیدنلر کچه یور پیشمزه   ایرمدی کوی مراده دل آواره فقط

یک جام ور دربیلورم قوم قهوه میخانه لری
وهبیا کل غلیله سمتنه کیمت ایتمه غلط

ساقیا جوش شراب اولسون اورتبه افراط   که اساس غمی سیلابه ویره موج نشاط
بردیکش قالدی مدد چیقمغه جانم تندن   صاپلهسون سوزن مژکانن اوشوخ خیاط
حسن خطیله یازلمزدی اوشاهه نامه   بیلمسه معناسن اکریازدیغی افقکک خطاط
نظر یاردن اغیاره دوشورم زاهد   مرداولور سینه سندن یکادر بو اسقاط
زیب وزیورله میدر پاک نژادک فخری   بار در اسب کحیلانه کوره رخت وبساط
قیمل یوری دقت ایله بار کناهی تخفیف   قیلمدن اینجه بیله سنکم کچه جک جسر صراط

دار دنیاده مسافر کبی طور ای وهبی
صانمه کیم جای اقامت اوله بو کهنه رباط

باغ حسننده نه شبوی ونه ریحاندر خط   خط ریحانی ایله شرح کلستاندر خط
صفحهٔ عارض دلداره ده تسوید اولنور   سرنوشت سیه عاشق نالاندر خط
دل دیوانه اوسودا ایله شبگرد اولمش   کوی جانانه ده کیم شام غریباندر خط
طالع حسننی برفال کشادن صوردم   باقوب اول روی منیره دیدی حیراندر خط

اوقو کیم درد دیکه درمان اوله خاصیت ایله
وهبیا بسمله سورهٔ لقماندر خط

مرآت دلده قورمی کدر ساغر نشاط   صفوت ویرر درونه اوروشنکر نشاط
غم کلدی باصدی یوزدی طاغتدی صفامزی   کافراننده قالدی مدد کشور نشاط
میدان عیشه مطرب ودلبرله طورمیوب   ساقی ایق ایق یوروسون لشکر نشاط
فرق چراغه کاز سماط دکلمیدر   بی باک کیمسه کیمدی تاج زرنشاط

[illegible]

دار میدر کازبلادن باشنی قورتارمش | بو شبستانده کیم یاقدی سرازاده جراغ

کوه تمکین اوله یم دیر سنک اکرای وهبی
ایده کور پایکی پوشیدهٔ دامان فراغ

کندوسندن ایلمز دلخسته عاشق جان دریغ | ایتمسون داروی بوس لعلنی جانان دریغ
سنده الطاف ایت شاه خوبانم مدد عاشقلره | پادشهلر بنده سندن ایلمز احسان دریغ
بیلمیوب بویله سیه کاسه ضیافت اولدیغن | میزبان چرخ دونه اولمشز مهمان دریغ
یوسف آسا کاه چاه غمده که زندانده یم | بیلمدی شرط اخوت نیدوکن اخوان دریغ

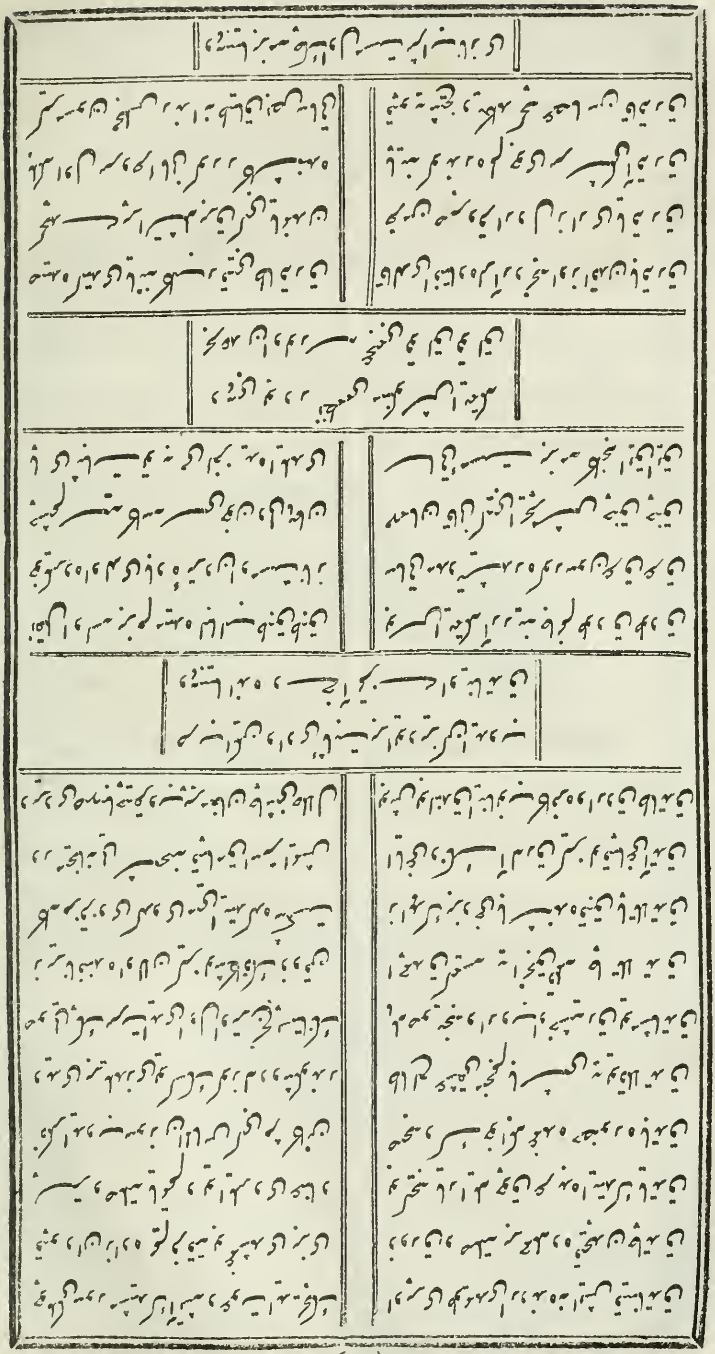
کچدی بزم. بیقرا جامی ایچوب صهباسنی
وهبیا بوش قالدی جام مجلس عرفان دریغ

حرف الفاء

سریر مصر استغناده بر سلطاندر یوسف | بو حسن و بو ملاحتله شه خوباندر یوسف
ترازوی نظرله ایلدم سنجیدهٔ تخمین | آلنمسه نقد جانیله بنه ارزاندر یوسف
خیالن کوشهٔ دلدن چیقرمق خیلی مشکلدر | درون سینه ده کویاکه در زنداندر یوسف
امید شاهد وصلی قوماز حسرتکش تنها | بو صورتله انیس کلبهٔ احزاندر یوسف
ایدردی جبهه سالق پیشکاهنده مه و خورشید | بو شب رؤیاده کوردم اوله عالیشاندر یوسف
رقیبی کرک خونخوار اولسه ده صید ایده مز آنی | غزال وحشئ صحرای حسن وآندر یوسف
صبا بوی دلاویزین کتوردی دیده لر روشن | بو کلبر اهنیله نور چشم جاندر یوسف
امانت ایلدم اللهه حفظ ایتسون خطالردن | نیم بک سودیکمچون غبطهٔ اخواندر یوسف
بو کروبی صفتلرله حقیقتده ملک اما | باقلمسه ظاهرا بو صورت انساندر یوسف
کمر دست امید مبتلاسن خنجر جوری | طوتوب دامانی چاک ایتمکه شایاندر یوسف
عزیز مصره جوش نیلدر چون مایهٔ بهجت | خروش جوی اشک عاشقن جویاندر یوسف

کوروب جاه زنخدانک نیجه افتاده اولمز دل
مه نخشب دکل وهبی مه کنعاندر یوسف

عاشقک

دو شنجه چاه امیده ذقن ذقن دیه رک … کمند زلفه صارلدم رسن رسن دیه رک
اوناشخنین قوزیجق طفل شیرخواره ایکن … لبن امردم آیادرم لبن لبن دیه رک
مثال سایه دوشوب پاینه اوسرو قدک … کناره چکدی بوری ای دل چمن چمن دیه رک
اوشوخه جان ودلی بنقه بنقه عرض ایتدم … افندم استه دیکک آل یکن یکن دیه رک
درون باغده که سینه گاه کردنی … آچوب اصولله اوپسم سمن سمن دیه رک
رقیبه اولمدی نوش زلال لعلی نصیب … اگرچه قوریدی آغزی دهن دهن دیه رک

نه یایدی ایسه ایله یایدی زاهدی وهبی
چیقردی بزم صفادن یه سن یه بن دیه رک

اولمش کوکل فتاده سی برطفل مکتبک … معناسنی سبق ایده یورام فار غببک
زاهد بیلورمی قدرنی زلف سیاهنک … بوقدر رسواده علمی او جهل مرکبک
اول شاه حسنه وصلت ایچون ایتدم عرضحال … تعلیق اولندی خط حصولی بو مطلبک
آلمالی کاه ال صونوب اول نخل عشوه یه … شفتالوسن نزاکت ایله سیب غبغبک

دلبرسوب شراب ایچوب جنبش ایتمه ده
بوقدر ریاسی وهبی آلوده مشربک

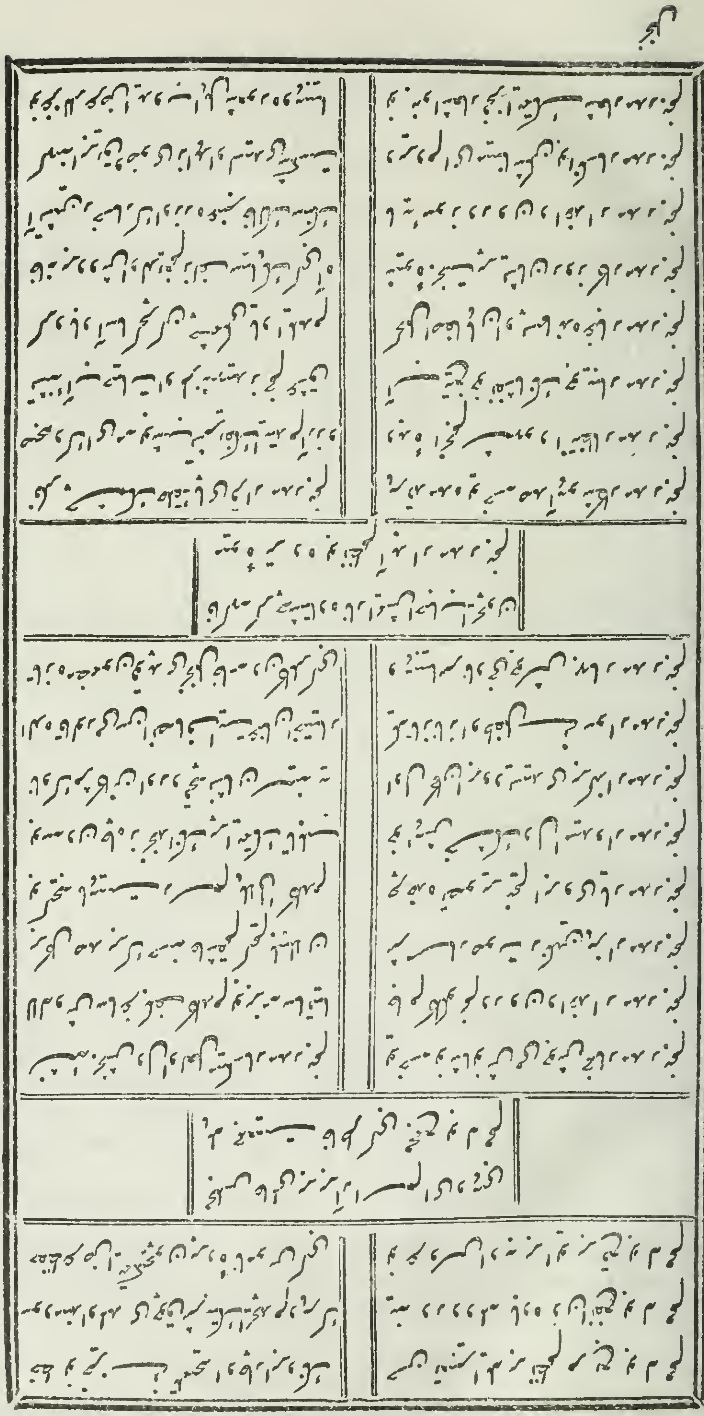
دردترشرمنده رنک عذارکدر سنک … لاله لر صحن چمنده داغدار کدر سنک
مست نازم مهر ومه ایکی قدحدر بزمکه … نه فلک سرکشته رنج خمار کدر سنک
موبموآیسن آشوب اولان کیسوی شب … سایه زلف سیاه مشکبار کدر سنک
ظلمت خط سیه قیلمش احاطه سو بسو … آب حیوان اشته لعل خوشکوار کدر سنک
عکس رویک دوشمسون مرأته بیلمز قدرنی … دیده حیرانیان آیینه دار کدر سنک
هر شب ای خورشید طلعت دیده حسرتکشان … صبحه دک انجم شمار انتظار کدر سنک

قنقی بلبلدر دیمش سن بویله فریاد ایلمین
گلعذارم وهبی نالان وزار کدر سنک

هرسوزنده اولسه بیک دربولانی شاعرک … ستر ایدر عیبن ینه حسن بیانی شاعرک

[illegible]

[illegible]

[illegible]

پادشاهه دعادر اکنجه م

کوشهٔ میخانه ده کرچه اسیر باده یم
مومیان مومیاسی وصله محتاجم مدد
حسرت محراب ابرو کیله اولدم پایمال
باری برکره صارلمق ممکن اولمزمی عجب

زاهدا انجق غم آیامدن آزاده یم
برشکسته بسته بویله دردمند افتاده یم
محفل عشقده دوشمنش کهنه بر سجاده یم
بویله باشدن صاومه کیم دستارکه ولداده یم

کل کبی رنکین دکلسمده نه مانع وهبیا
خاردن پاکیزه دامانم که سنبل زاده یم

ذوق بوس لعلکی دور اولمینجه بیلمدم
صاریلورکن یاره بیلمزدم صفای سینه سن
قصر والاطاق رفعت بی اساس اولدیغنی
زخم انکشت اشارت آدمی نال ایتدیکن

نشئهٔ صهبایی مخمور اولمینجه بیلمدم
مرهم کافوری ناسور اولمینجه بیلمدم
که خراب وکاه معمور اولمینجه بیلمدم
غره وش آفاقه مشهور اولمینجه بیلمدم

وهبیا انجام جاهک یأس وحرمان اولدیغن
صدمهٔ عزلیله مقهور اولمینجه بیلمدم

آشفته وسرداده پیچ وخم اولیدم
اشکسته اولورسمده دوشوب سنک جفایه
انجق اولوب افتاده کل عارض یاره
تیز نکهتک اوردی دله باری دیمیدی

تک جبههٔ یاره دوکیلن پرچم اولیدم
ساغر کبی ساقی ایله فمدر فم اولیدم
سائر یره دوشمزدم اکر شبنم اولیدم
برکون صاریلوب یاره سنه مرهم اولیدم

ترک ایتمز ایدم جنت استانبولی وهبی
برکندم ادازه ایده جک آدم اولیدم

❀ حرف النون ❀

مستعد نظر اول چشم ستمزادندن
بیم خونباشیٔ سرخنجر فولادندن
فتنهٔ خط لب ساقی ساغر بکفی

حکمة العین اوقیوب غمزهٔ استادندن
قان آقار زخم دل عاشق ناشادندن
کورسه اکلردی هلاکو خط بغدادندن

دلبر

دلبر آهوی حرم اولسه ده بردامه دوشر عالمک قورتلمز پنجهٔ صیادندن
صاحب همت مردانه یه زندوستلرک حصه یوق قصهٔ مجنون ایله فرهادندن
کهنه داغ دلمز تازه انور لاله صفت نوبهارک کل نوخندهٔ نوشادندن
طبعی موزون اولانک میوه سیدر عقدهٔ دل باغدهٔ فهم ایده کور مصرع شمشادندن
دل ارباب همه کل کبی پژمرده انور صورت بلبلک اندیشهٔ فریادندن
دانهٔ خرمن عمر اولمده در محو وهبا آسیای فلکک گردش بربادندن
خلقی کریان ایده رک سعی عمارتده اولان بیخبر دررهٔ سیلابده بنیادندن
طوق قمری یه باقوب حلقه بکوش اولدیغنی اکلدم بو چمنک سرو سرآزادندن

حوض صدرخنهٔ مصرف پرادلور می وهبی
کسب دستک ایکی فوارهٔ ایرادندن

چشمنده اوبو رفتنه ایله نازه نه دیرسن طورماز اویار رغمزهٔ غمازه نه دیرسن
طرف نکهی مرغ دلی ایلدی نخجیر چنکک مژهٔ دیدهٔ شهبازه نه دیرسن
چکمشدی بکا غمزه او قن اتدی رقیبه اول راستکش واول غلط اندازه نه دیرسن
عشاقه قرار ایتمشیکن دوندی مقامی اوج ایلیه رک باشلدی شهنازه نه دیرسن
کورمشمی عجب پیک صبا اول کل رویی دیرمزسه برزه برخبر تازه نه دیرسن
حرف آتدی ینه مطربه هم سازه طوقندی اول زاهد بی پردهٔ ناسازه نه دیرسن

وهبی ایله کیم سویلشور ای حاسد بدگو
بویله سخن معجزه پردازه نه دیرسن

❀ تخمیس غزل فهیم ❀

تخم پرشور وشرر در سرنموده خرمندن احترازا دزره کحر برق فلک پیرامندن
سوخته اولور ضیای مهر کیرسه روزنمدن ای نفس بیهوده تجمه جان آتش مسکنمدن

رعشه ریز شعلهٔ آه اول نسیم شیونمدن

وارمی برآتشکده بوسینهٔ پرتابه بکزر ناکهان کلسه ممندر دوشسه خاکستر ایدر پر

[illegible]

نظر بازرخ پرتاب یار اول چشم شبنم وش
فلکده اولسه ده همتله برمهر درخشان سو
رسوم سوزش عشقی باقوب پروانه دن اوکرن
یانرسکده نه مانع باری برشمع شبستان سو
عقیده آلمغه کتدکچه لالاسی بولوب فرصت
شکر گیبی لب لعلکٔ اوپوب اول طفلی پنهان سو
شب وصلتده طور صبحه دک اول ماهی اوپ اوخشه
کهی رخ کاه گردن کاه سینه کاه پستان سو
اولوب برپاک صوفی دلبر کرم الفت دمادم صوی
تن سیمیننی خلوتکه حمامده عریان سو

حقیقی عاشق اول وهبی کچوب جسر مجازیدن
اویوب نفس پلید شیطانه نه عورت سونه اوغلان سو

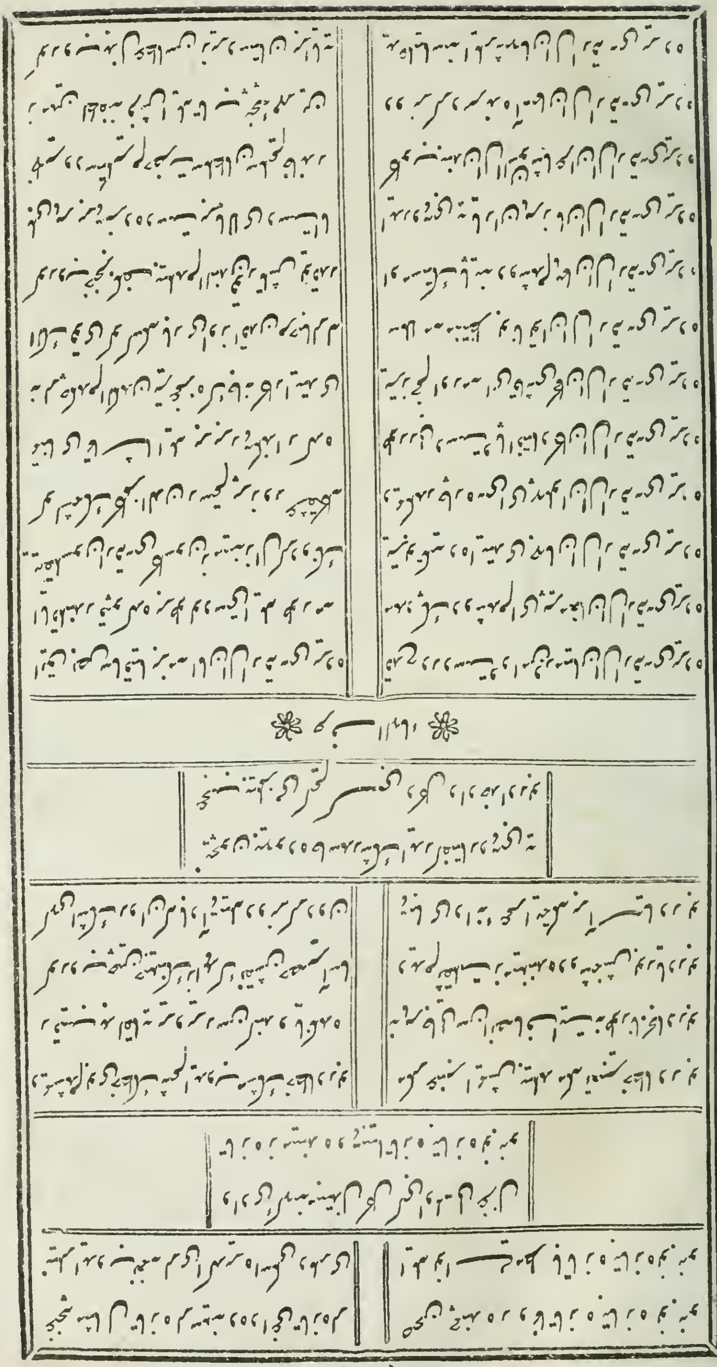
یوز سورسکه ایاغنکه ای سرو عشوه جو
گلزار کویکی طولاشور جوی سوبسو
رندانی پاتله دن بودکلمی قبا قلنوب
ساقی دیرزندن ایتمدی اول کج اداکدو
ترک ادبله برحدث ایتمش مکر ینه
کوردم جناب زاهدی تجدید ایدر وضو
آیینه نقشن آلمغه طالب هر آینه
بیلمم نه یوز ایله اولور اول ماهه رو برو
بردل طولاشمسون دیو صد پیچ وتابله
شانه اورر طارار اوسر زلفی مو بمو
سیر اولمدقچه تابکلو خوان وصلته
سیر جمال ایله ایده مم دفع آرزو

وهبی نهال کلکٔ سرافرازمی کوروب
طوبی عجب می خجلت ایله ایتسه سر فرو

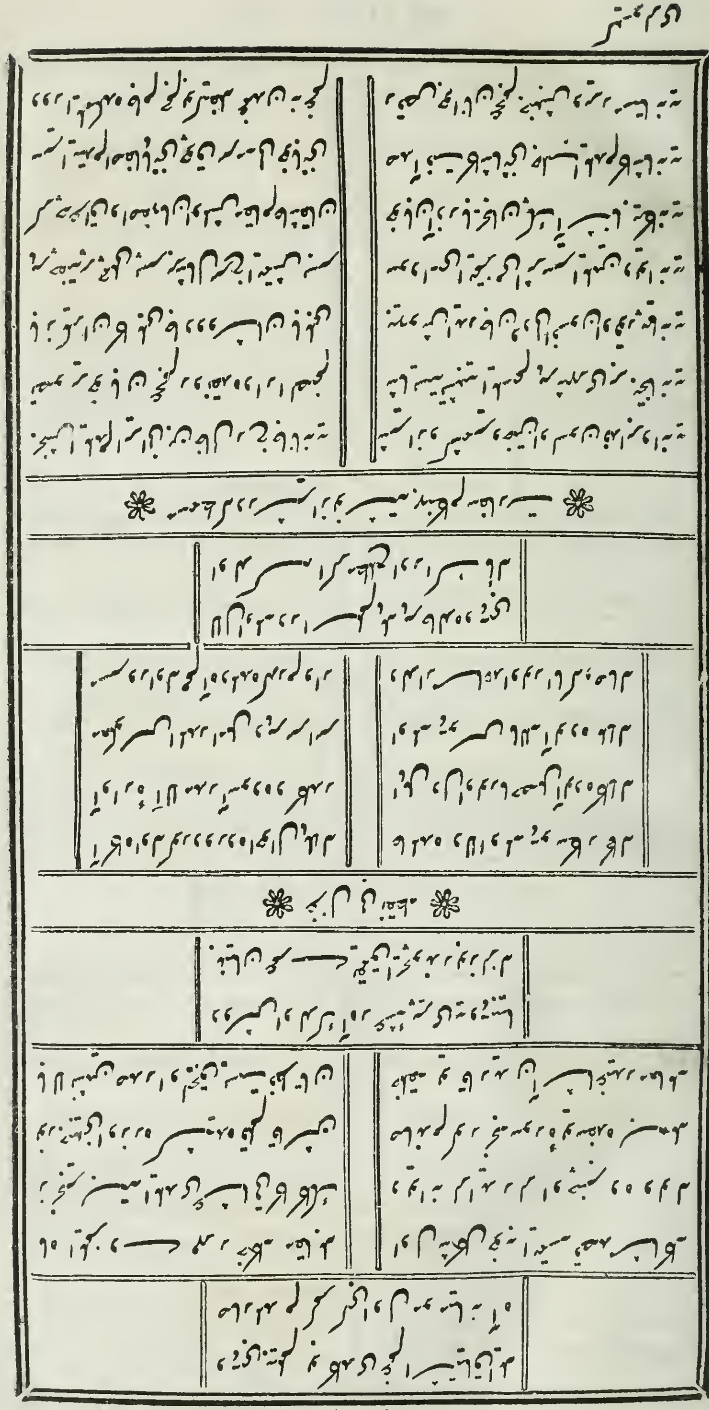
خط سیهکی سر گیسوسی ندر بو
برباغده سنبل ایله شبو می ندر بو
طاقتمی کلور آه مدد کسدی امانم
شمشیر میدر خنجر ابروسی ندر بو
دلداده یم اول خندهٔ دندان نمایه
ای غنچه دهن حقهٔ لولوسی ندر بو
چوق دوشمشیدم آردنه صید اولمدی کتدی
وحشتله قاچر بچهٔ آهوسی ندر بو

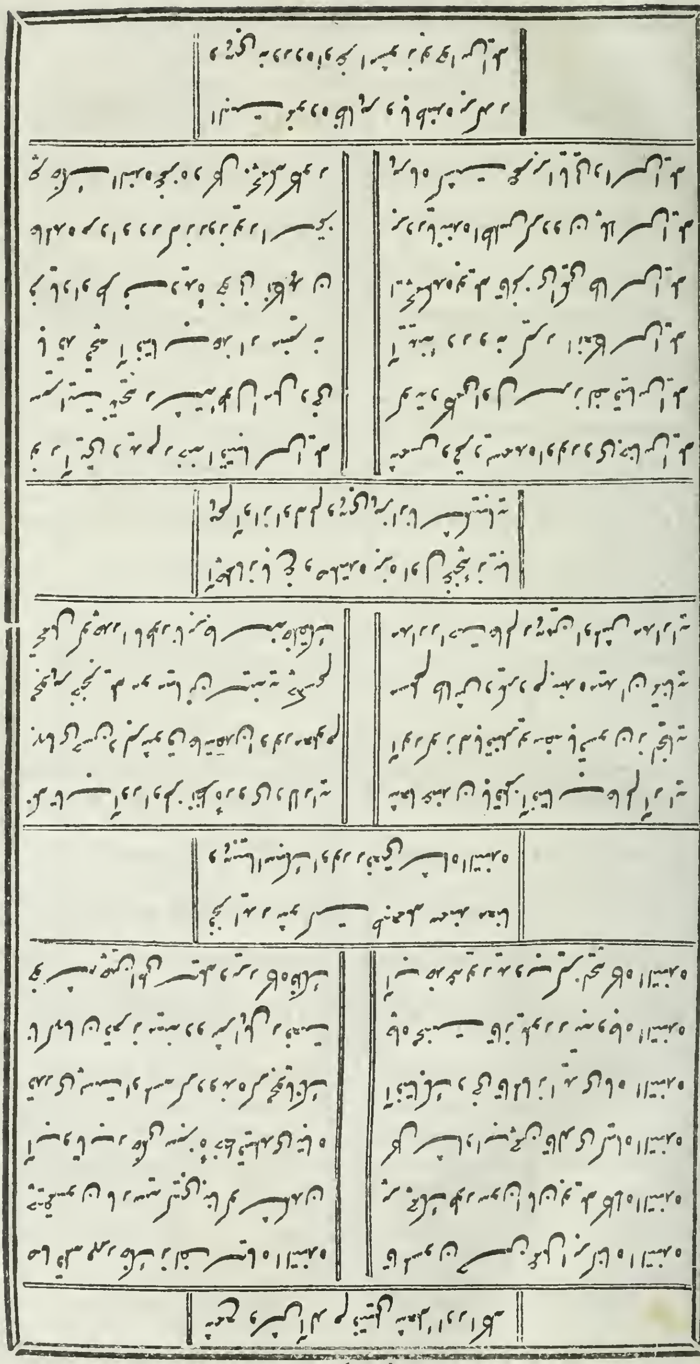
وهبی قلمک منبعمی آب حیاتک
جوی سخنکمی بر ایچم صومی ندر بو

کهنه شراب ویر بکا تازه بتازه نو بنو
تازه له کیفی ساقیا تازه بتازه نو بنو
طفل ایسه ده او عشوه کار یوقدر المده اختیار
پیره جوان ایدش سزا تازه بتازه نو بنو

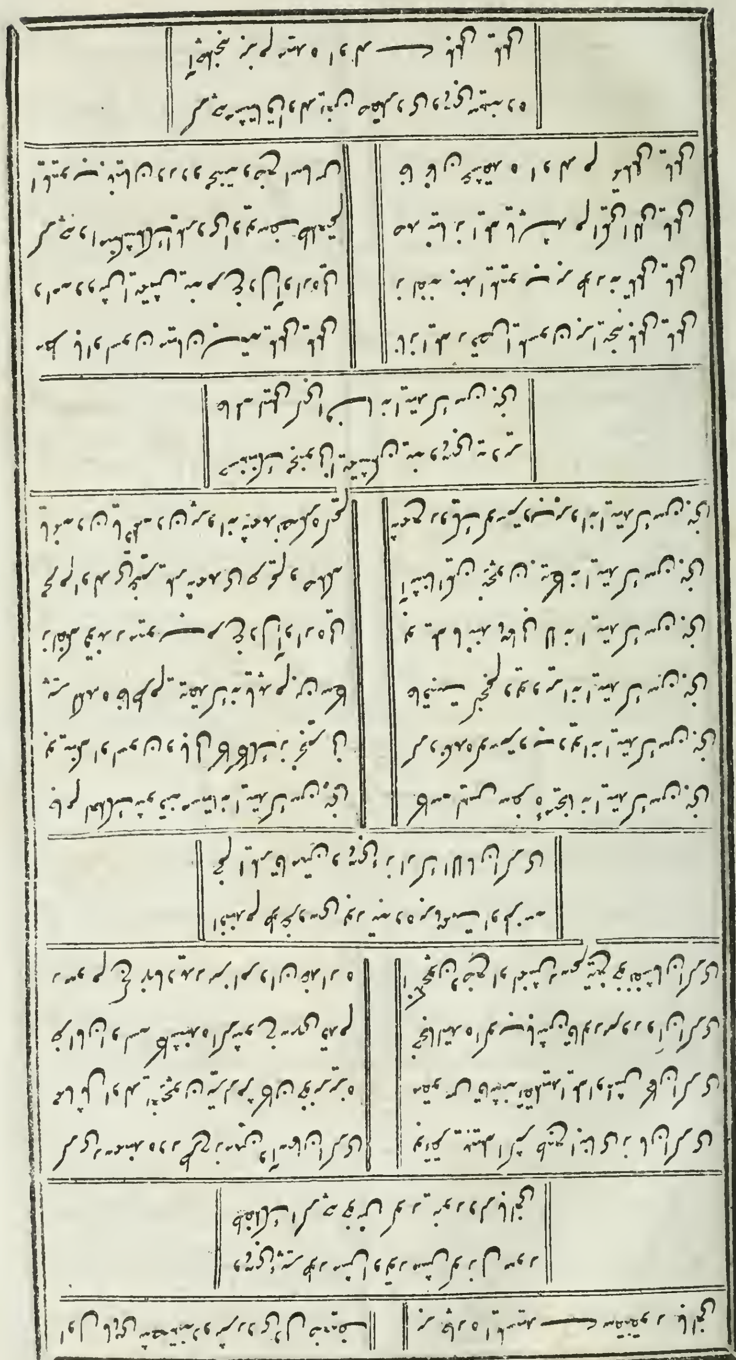
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

نامنی بیلدم اوآفت نکهتک ای دهبی ‖ نازایله دیده وابروسنی اید نجه ایما

❀ دیکر بنام عثمان ❀

مهره حرف هاسی ضم ایتدم تمام ‖ برمه صاحب حیایه چیقدی نام

❀ بنام علی ❀

بی سروبادر فلک کو یا آرراول دلبری ‖ برطرفدن آفتاب وبرطرفدن مشتری

❀ دیکر بنام علی ❀

عقیق اولمق نه ممکندر لب لعلک ایله یکسان ‖ ویررسه قافدن قافه وجوهر دیرینه ارزان

❀ دیکر بنام علی ❀

نام والاسنی صورنجه اکا ‖ چشمی ایله اشارت ایتدی بکا

❀ بنام حسن ❀

عرق فشان کوری نورسه سرخم کاکل ‖ اولور فتادهٔ پایی دونیم اولوب سنبل

❀ بنام حسین ❀

ایتدی لؤلؤ دیوافتاده یم خولیایه ‖ سرحیرتزده می آه اورسم دندان

❀ دیکر بنام حسین ❀

برزم میده او اقدر پرتاب اولورکیم رخلری ‖ بیخود ایلر حسن بی پایانی مهرانوری

❀ بنام قاسم ❀

خوش یراشمشدی قبا اول سیم اندامه ولی ‖ قالمدی دللرده طاقت سیر ایدوب رفتارین آه

❀ دیکر بنام قاسم ❀

فا قاف وعین لام ولام میم ‖ عین ولامک اورته سنده قاسیم

❀ بنام طاهر ❀

شاخ طوبی سروقد کلهکلورسه بریره ‖ هرکورن جانا اولور البت طرفدارک سنک

❀ بنام امین ❀

میان نونهالان چمندن ‖ اوبالاقدی چکسیدم کناره

بنام

❀ بنام حسام ❀

حریم چشممه کاسه خیال سرو قدک ‖ گهر فشانلق ایدر چشم تر صفاسندن

❀ بنام سعید ❀

غایت مهرایله اول عشوه گرک عهدنده ‖ شوق دل اولدی دوبالانه محبتدر بو

❀ بنام اسمعیل ❀

نام دالاسن خیال ایتدکجه جوش شوقله ‖ بای اشک اولمقده بیرون گوشه سندن دیده نک

❀ بنام فخر الدین ❀

زیر زلفنده گوروب عکس رخ جانانی ‖ دل شکسته اولدی امل حفظ خداده اوله دین

❀ بنام اسعد ❀

صانمه کیم رام اولمیه اول سرو قد سیمین بری ‖ فتح ایدر التون سد محکم اسکندری

❀ بنام صادق ❀

نزد جانانه محبتله یقین اولدقجه ‖ بای اخلاصی یوری بص سر قاف قربه

❀ بنام ذهنی ❀

گوشهٔ ابروسن اول مه برطرفدن گوستروب ‖ همینه ایما ایدر رشس لادیو ابرولری

❀ بنام عصمت ❀

رو ینی عرض ایلیوب چشم و دهانک گوسترر ‖ تا واروب دامانه رومال ایده افتاده سی

❀ بنام محمد عزت ❀

ظلام عالمی محو ایتدی بیحد مداحسانی ‖ همان خورشید در سیاره ایچره روی تابانی

❀ بنام رمضان ❀

او ماهک عارضنده سیر ایدنجه زلف شبگونی ‖ دیدم بر مهدر اولکیم برشبی بیک ماهه راجحدر

❀ بنام شعبان ❀

کاغد زرکبی گوردکده اوزرین کمری ‖ بیلدم اول ماهی کهٔ وار بند میاننده برات

❀ بنام نوری ❀

ولیکن تنك و تیره خوابکاهی — کیرر حبسه که پك چوقدر کناهی
سمندر چون اکا آیین و عادت — اصارلرا تسه ده مردانه خدمت
بیلمز قنده در اصلا مقامی — یه هندیدر یه مصریدر یه شامی
قزلباش اولدیغی غایتده روشن — خراسان ملکنی ایتمشدی مسکن
جلادت سایه سن هر سمته صالمش — جهانی قبضهٔ تسخیره آلمش

اکرچه شعله سی دوزخ نشاندر
ولیکن کولکه سی ظل جناندر

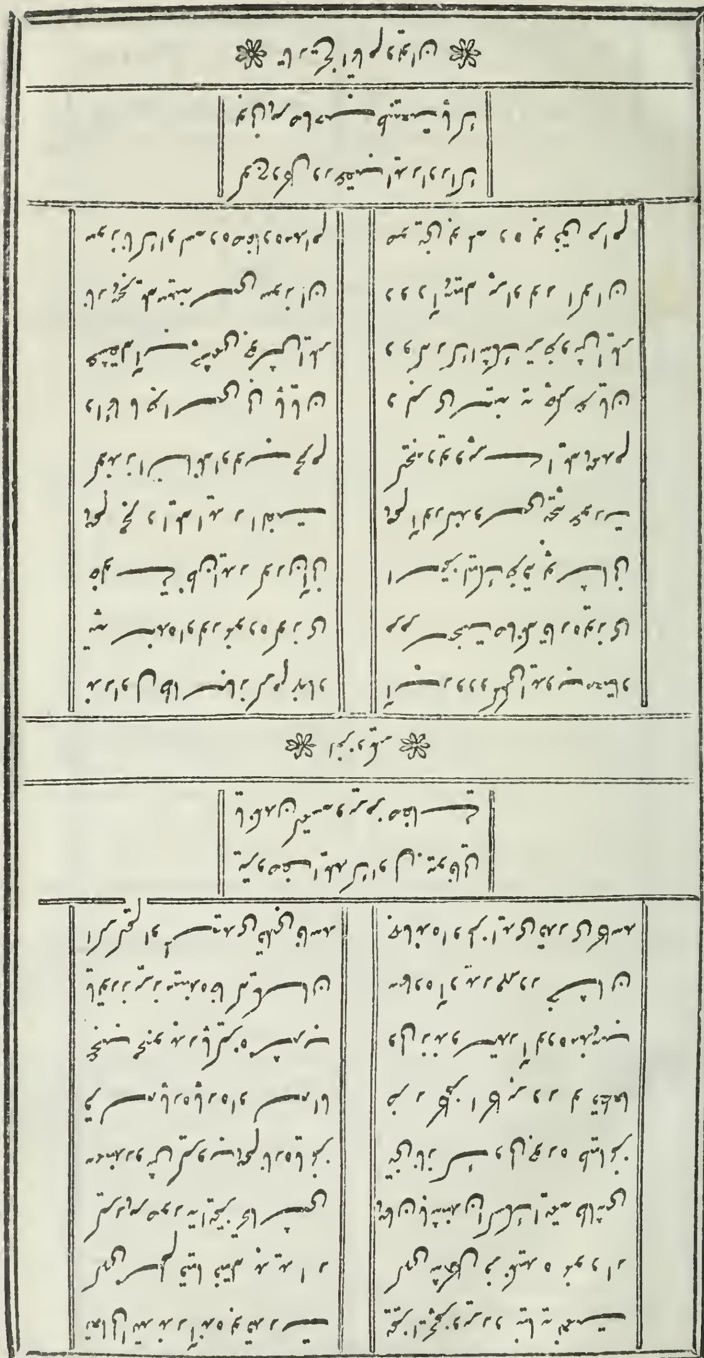
لغز دیکر

ندر اول ساحرا عجوبه نما — ایدر اشکال غریبه پیدا
یعنی هر صورته قابل کورینور — بر پری چهرهٔ خوشدل کورینور
کرچه بر عاشق روشندلدر — طبعی امازنه پك مائلدر
خوب و زشتی آرامز پاك نظر — کیمی بوسه آلوب آغوشه چکر
ینه صوفی کبیدر صاف درون — بر نفس حالن ایدر دیکرکون
برفرنك اوغلانیدر نازکتر — چهره پرداز دکان بر بر
بر سیمین و جلی منظره وار — سینه سنده کورینور جوهری وار
ایله ماهیه اکر عرض جمال — ایکی اوچ پاره اولور شکل هلال
روز روشنده اولور حسنی عیان — شب تاریکده مستور و نهان
ایکم اماندر اول سر عظیم — کاهجه قوش دیلی ایلر تعلیم

ایلین فن اصولی تحصیل
او کتابیله ایدرمش تکمیل

لغز دیکر

ندر کیم اول ایکی یوزلو منافق — نمایان چهره سنده لون عاشق
کزر دنیایی هم بیدست و پادر — مقیم خانهٔ اهل غنادر

[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible] | [illegible]

لطفیهٔ وهبی

بسم الله الرحمن الرحیم

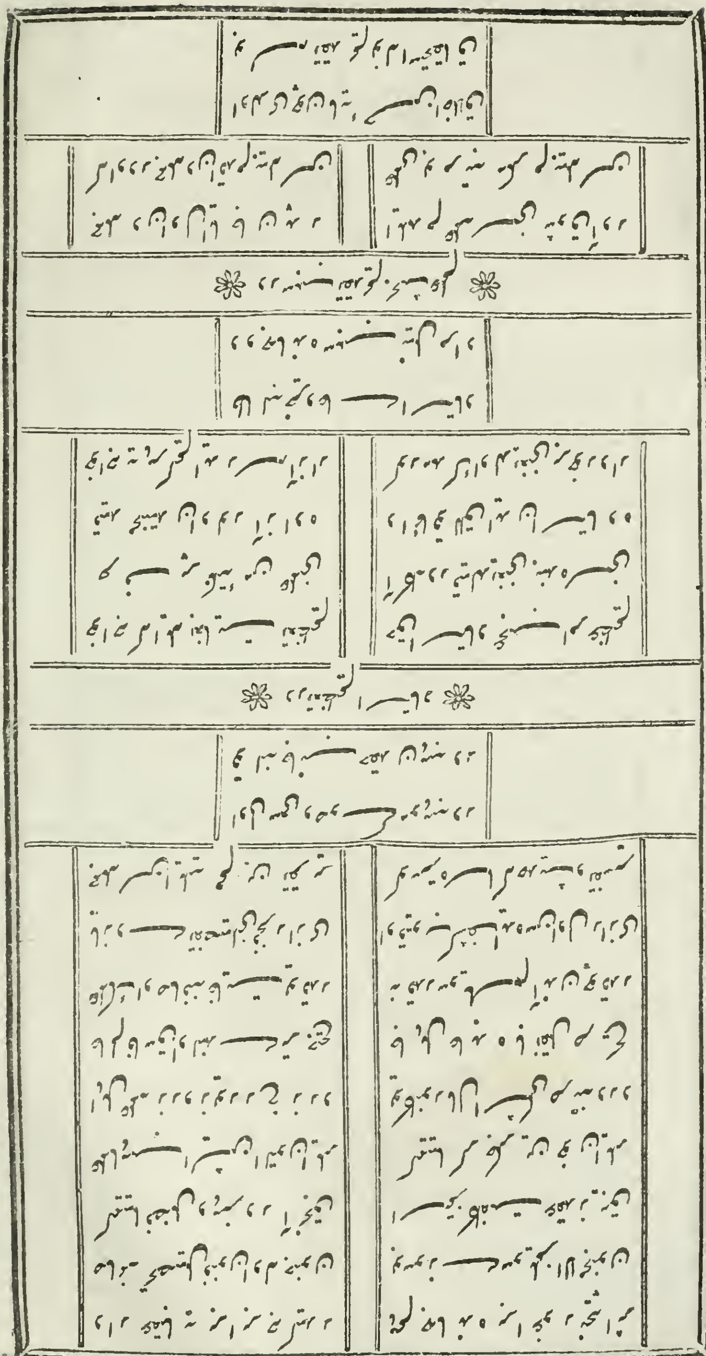
حمد او خلاقه که قیلدی احسان — بر آوج طپراغه شکل انسان
هم ایدوب لایق حسن تقویم — عقلله علمله ایتدی تکریم
شرف نطقله هم اول منان — قیلدی ممتاز گروه حیوان
قابل علم و کتابت ایتدی — صاحب رشد و درایت ایتدی
کرم و نعمتی بی پایاندر — شکری واجب نه اولو یزداندر
ایلیوب لطف و عطاسن اکمال — انبیا ایتدی پیاپی ارسال
قیلدی هم آنلره تنزیل کتاب — امر و نهیله ایدوب نیجه خطاب
ایلدی راه صوابی ارشاد — قالمیه تا که ضلالتده عباد
صکره اول رب کثیر الانعام — ویروب اول سلسله‌یه حسن ختام
ایلدی احمد مختاره رسول — که ایده عالمی حقه موصول
ایلیه دین مبینی تکمیل — کوستره جنته دك طوغرو سبیل
که او در مظهر اخلاق حسن — صورت و سیرتیدر مستحسن
ایلیوب اول دخی چوق سعی بلیغ — قیلدی ایفای رسوم تبلیغ

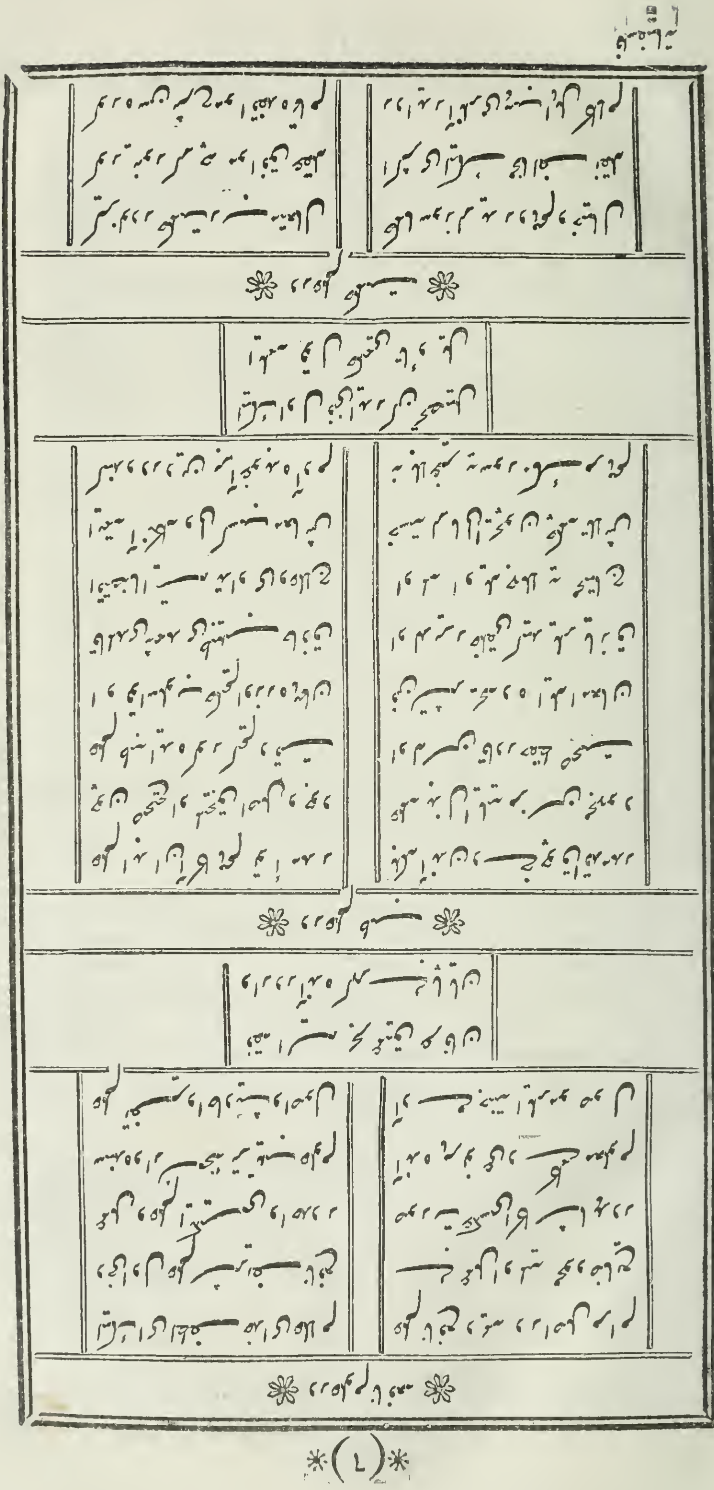
اولدی هادی برایاے امم | طولدی نوریله سراسر عالم

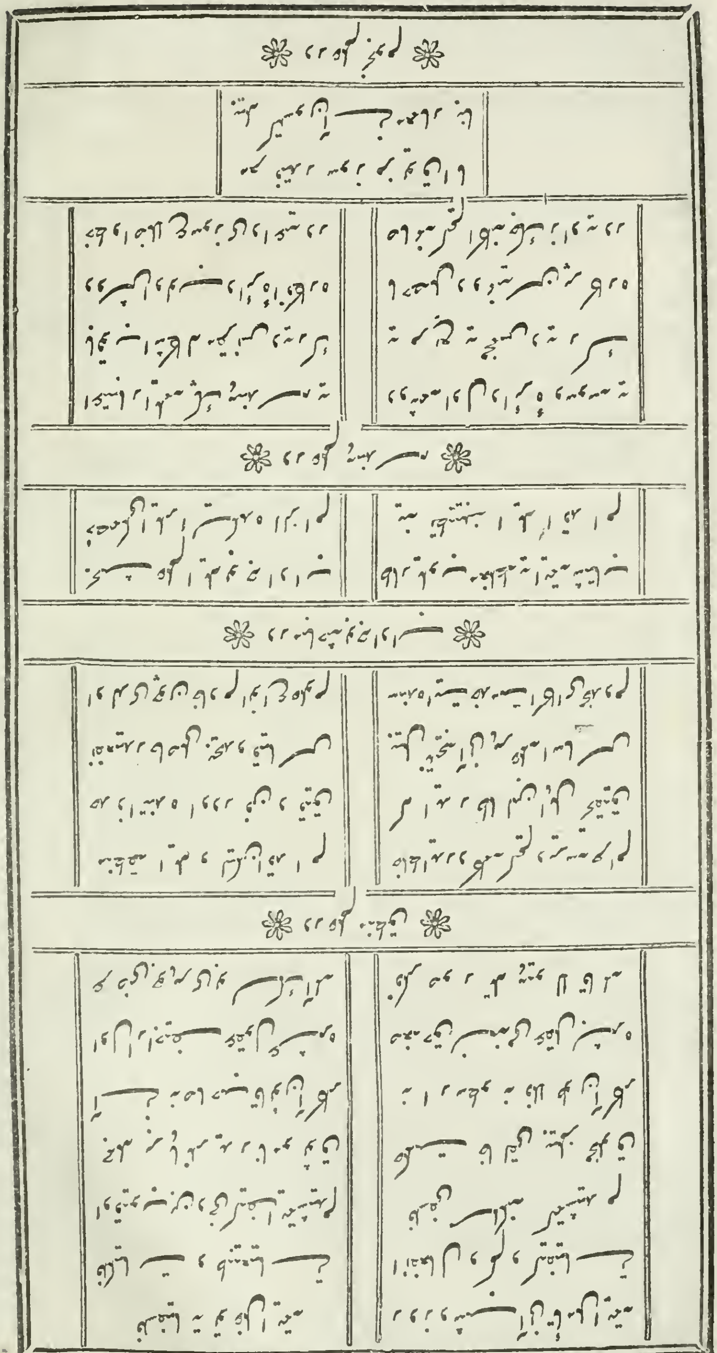
اکاهم سائره اولسون صلوات
بولورز آنلر ایله بزده نجات

❀ درخطاب فرزند خویش ❀

بعد ذا اے ولد آکاهم | جگرم پاره‌سی لطف اللهم
ای گلستان ادبده گل تر | سنبلستان تازه سنبل تر
وی نماپرور فیض جاوید | نخل نورسته گلزار امید
وی گزیده گهر درج شرف | مهر تابنده رخ برج شرف
وی کوزم نوری سرور قلبم | عمرمک واری حضور قلبم
حمد لله که خدای منان | سنی بو بنده یه قیلدی احسان
اولدک ای ماحصل عمر عزیز | پیرلکده بکا حالت انگیز
مهروش ایلیوب اشراق وظهور | دل تاریکمی قیلدک پرنور
وله شکر اوزره بولنسم هرگاه | بکا مطلوب ویردی الله
راضیم شیمه واطوارکدن | حسن اخلاق ورفتارکدن
چون سکا جلب رضادر مجهود | اولسون الله دخی سندن خوشنود
جد بجد مایهٔ نسلک طاهر | اصل ذاتکده نجابت ظاهر
گرچه بو قدر سکا حاجت بنده | لیک وار شوق طبیعت بنده
که محامد ایله ممتاز اوله‌سن | لایق رتبهٔ اعزاز اوله‌سن
اوسببدن بونی ایتدم تحریر | دیه‌سنکم اثر والد پیر
فن اخلاقده چوقدر تألیف | نظم ونثر اوزره اولنمش تصنیف
لیک نابی دقیقه‌دانک | یعنی اول پیر سخن پیرانک
بند خیریه سی در پرستنده | دیمه یازمشمی نیجه مالایعنی
گرچه تفصیل کلام ایتمشدر | باری تحقیق مقام ایتمشدر

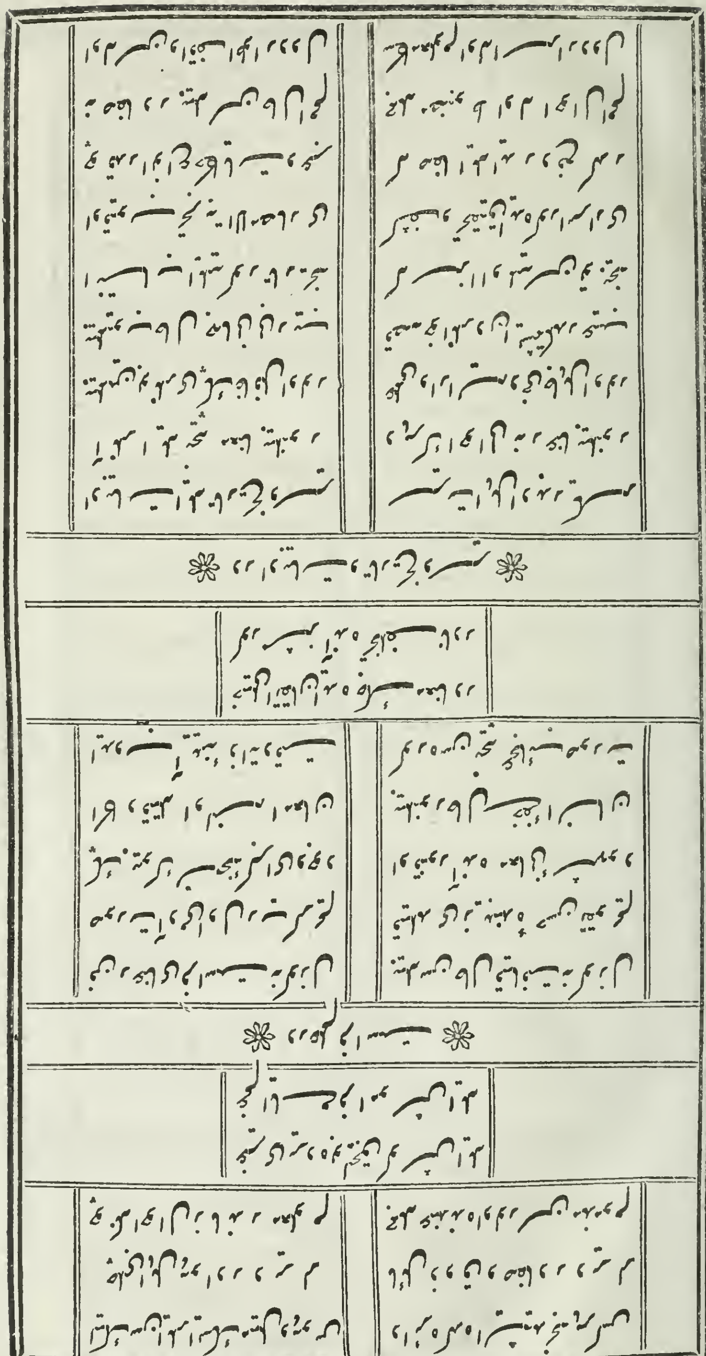

[illegible]

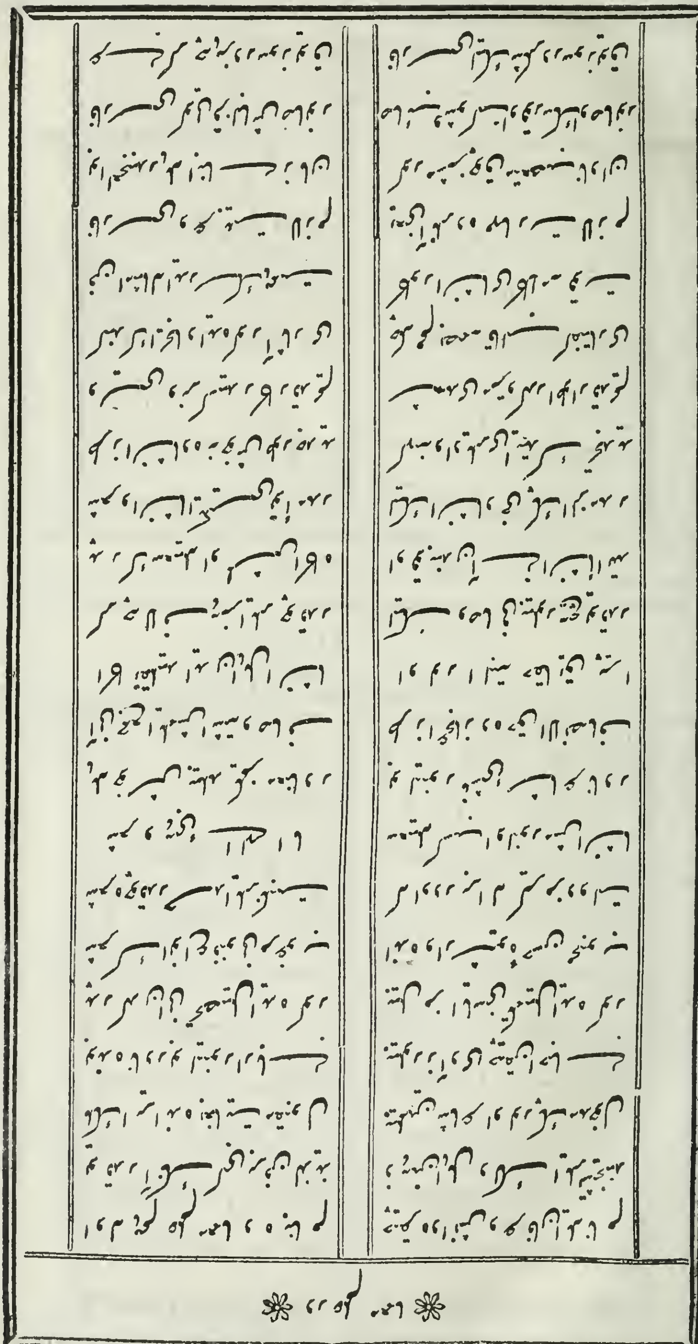
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

اولمه‌سن اویله درونی ساده
اقتدا ایلمه کوراستاده

در حسن خط واملا

صفحهٔ خطده اوقو اسراری — سر لوح وقلم آنده جاری
حسن خطله کورینور کاغد خوب — برقلم قاشلی خط آور محبوب
نه هنر در یازه‌سن احسن خط — حرف آته خال دلارای نقط
بوندن اعلا اوله‌می سینه هنر — دیزه‌سن سلک سطوره کوهر
هم آنکه اولنور کسب معاش — قلم اربابی ایدر آنی تراش
بلی انواع نقوشک کوزلی — حسن خط اولدیغی مشهور دوجلی
سعیکی ایلمه اما مقصور — ساده خط ایلمز اتمام قصور
صرف ذهن ایلمه کور املایه — سنی اول واصل ایدر معنایه
کرچه نحوی اوقدک کافیه‌ده — علم خطه ایو بق شافیه‌ده
تاکه تصحیح ایده‌سن املاسن — بیله‌سن یازدیغنک معناسن
اولیجق خبط وخطا املاده — حسن خطدن نه چیقر معناده
لیک اولمز ایسه املاده غلط — اوقنور اولسه ده خطک اوسط
کتبه آلسه ده جاهل خطاط — تلمیله ایده مز مشق نشاط
خط تعلیق ایله هر خواهشنی — بعضیلر صاغلدی کرچه ایشنی
باقمه اویله یازیجی نقاشه — یازه که تخته یه کاهی طاشه

اولمه‌سن تخته وطاش نقاشی
ایتمه‌لرده سنی تخته باشی

در بازیچهٔ نرد وشطرنج

لعب ولهو ایله چو دنیا مشحون — استمز عاقل اولان غیری اویون
چرخ دون قوردی عجایب دوزنی — الدادرسه لعبی ایله مردوزنی

کوستررکندویی قاموس لغات
سویلیوب نیجه عربجه کلمات

بسط ایدوب کاهجه مخلوط کلام
فارسی خلطنه ایلر اقدام

اکثری بصمه قالب رابطه سز
اصل معناسی غلط ضابطه سز

ایدر الفاظ غریبه آهنك
صانه سن دانقولیدر یا فرهنك

کندوسی تا که ثنا ایلیه لر
مصطلح بر چلبیدر دیه لر

اهل ذوق ایسه صفاسن چیقرر
هر کلامنده خطاسن چیقرر

گرچه خوشدر بیلور ربط کلام
لفظ ومعناده اوله حسن نظام

اصطلاحاته قاپلمه اما
طوغرودن طوغرو کرك حق ادا

❀ در منع استهزا و نمیمه ❀

کیمسه یی ایتمه صاقن استهزا
کورمه حقك قوانی هزله سزا

خوبدر گرچه لطافتله مزاح
اولمیه لیك مؤدی سلاح

کورمشز اولدیغنی هزل وشقا
اصدقایه سبب بغض وشقا

مجلسك مجلس عرفان اولسون
هر کورن شوقله حیران اولسون

یعنی هر لفظك اوله پرمعنی
ارتکاب ایلمه مالا یعنی

کلمسون یمتکه ارباب نفاق
شخص نمام رذیل الاخلاق

کیمسه یی فصل ومذمت ایتمه
اهل غیبت ایله الفت ایتمه

غیرینك ذمن ایدن شخص دنی
بیلکه مدح ایلمز البته سنی

حذر ایتکل او مقوله نکبت
کندو قوللرنکا ایلر نسبت

کورمشز کیم چوغنك افسادی
اولدی انواع شقاقه بادی

نقل مجلس ایدیجی شخص لئیم
شبهه سز ثانی شیطان رجیم

ظاهر حالده وسواس اودر
صورت ناسده نسناس اودر

[illegible]

ناس ایله ایلمه چوق استئناس — اولمه موسوم نشان افلاس

جستجو ایلمه یاران و جلیس — کتب فاخره وش وار می انیس

ناسزا بزمه صاقن گیتمکدن — قدرسک محو و هبا ایتمکدن

گاه احبابه زیارت ایله — لیک اطوارنه دقت ایله

سزیلجک شایبهٔ استثقال
قالقه کور طورمه اوتورمه فی الحال

❀ در منع تصدر ❀

وار دیگنک پردهٔ گوزتمه صدری — پست اولور طالب صدرک قدری

اولمه خانکده دخی صدرنشین — گوشه یه چکمه اولوب فخرآیین

وار ایسه جوهر ذاتکده کمال — جایک اولسه نه ضرر صف نعال

یوغیسه مایهٔ فضل و هنرک — وار میدر فائده صدر اولسه یرک

ذاتکی ایله سزای رغبت
کچورر لر سنی صدره البت

❀ در تواضع ❀

دائما خلقه تواضع گوستر — روی دل طورنی هرکس استر

متواضع اوله نك رب رفیع — رتبه و قدرسنی ایلر ترفیع

❀ در منع کبر شیطانی ❀

کبره عنوان ایدن اهل تلبیس — لایق لعنت اولور چون ابلیس

حضرت آدمک اول اولعین — اولمدی سجده سنه سربزمین

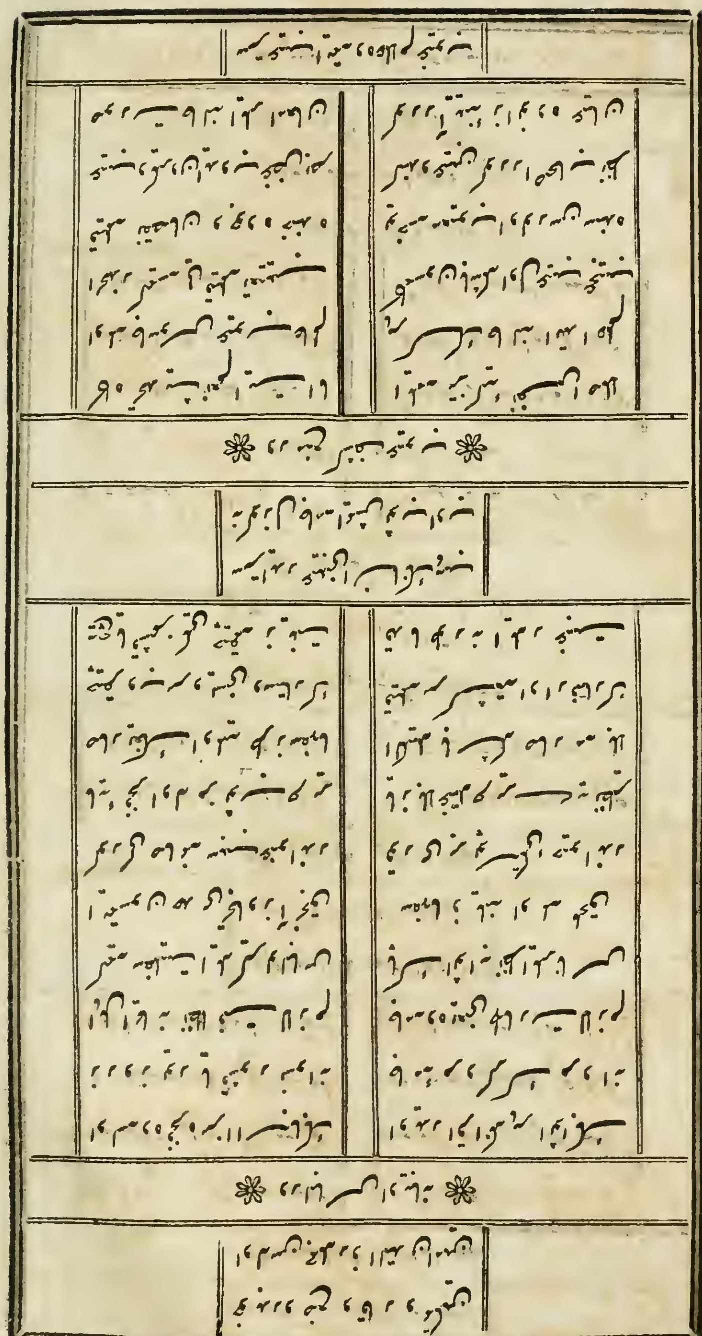
ایلدی عجب و غروره آهنگ — صکره اولادنه اولدی یوزه ونك

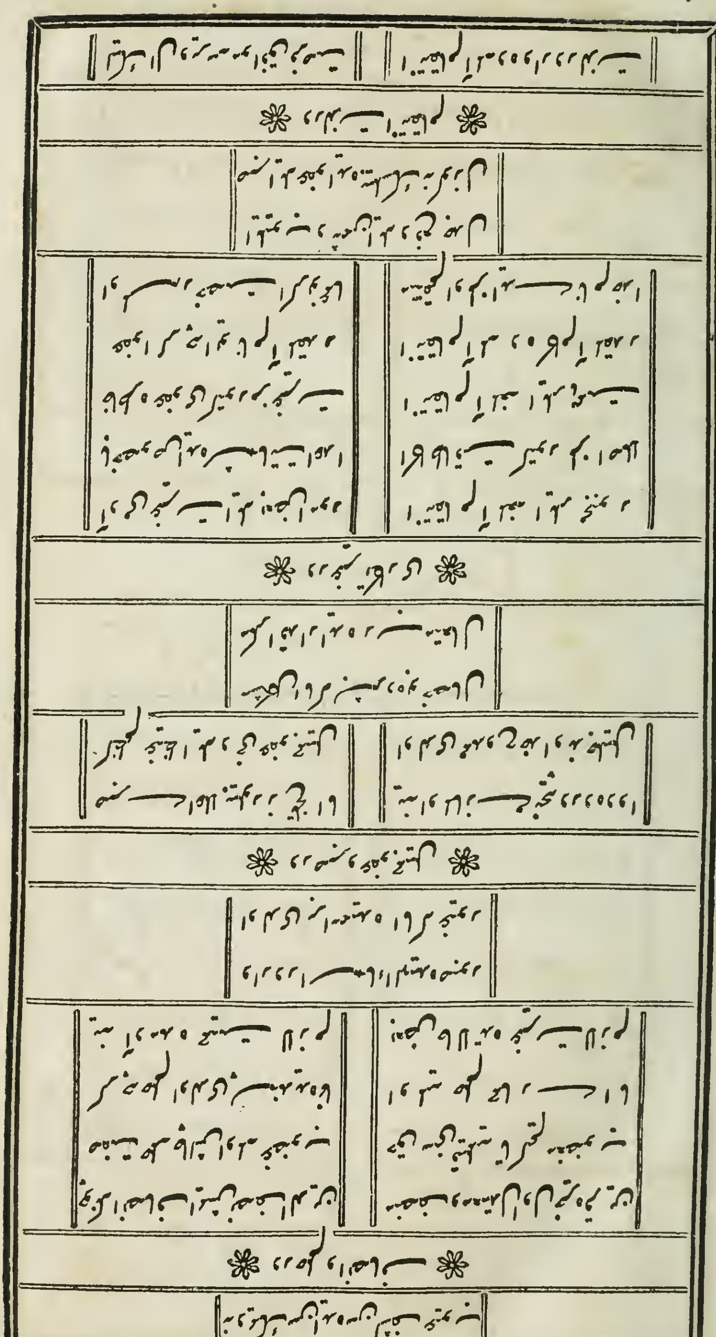
متکبرلر اولور بویله حقیر — کبره راضی دکل اول رب کبیر

لیک هر شخصه تملق ایتمه — طور ذلتله تخلق ایتمه

سکا کبر ایلیه نه کبر ایتمك — صدقه ویرمه کبیدر بی شك

خوبده

اولیجق نائل جاه واقبال	ایدر انجازنی ترک واهمال
عیبدر اویله مواعید دروغ	شمع جاهنده قوماز نور فروغ
صادق الوعد اولور اهل همت	شیمدی اول زمره ده واردر قلت

اوجدیلر قافهٔ هم اصحابے
صانکه عنقادر انک اربابے

❀ درو عد معزولین ❀

وعد معزول ایله اولمه مسرور	بیلکه انجازی ایمش دوراودور

اصلی یوق وعدهٔ محبوبانه
اوممه رنجی کتوررانسانه

❀ در منع از دور ابواب برای طلب رزق ❀

رزق ایچون ایلمه دور ابواب	دراحسان خدانعم الباب
یوزیکی سورداولوردر کاهه	قیل خشوعیله نیازالله
دائما حقه توکل ایله	فیض باری یه توسل ایله
غیره باقمه وارایکن لطف خدا	اکا محتاج بتون شاه وگدا
بیله سن جمله سی عبد عاجز	اولمز رزقکه کیمسه حاجز
ظاهرا غیریسی داولسه سبب	لطف واحسان خدانکدر هب
کرچه اسبابه تشبث لازم	اعتقادک اوله اماجازم
که حقیقتده خدادر رزاق	اوایدر عالمی آنجق ارزاق

غیریسی مانع ومعطی صانمه
ظاهر حاله باقوب الدانمه

❀ در ادای شکر نعمت ❀

شکرین ایفا ایده کور مولانک	قدرنی اکلیه رق احسانک
شکر ایدر نعمتی غایت افزون	کافر نعمت اولور پک ملعون

طوبر مجلسی یاغلی چوره که
بقلوا ایلمنه سوز وار بوره که
قابقجاق کیرلوقلایسزبرالای
آره یرده چکر اتباعه قلاسی
بویله خلقی طوبر صدره کچر
آجی مطبوخ کبی قهوه ایچر
صاویرر بد قوقولو دود سیاه
چبوغندن ایدر آدم اکراه
خاندان اهل ضیافت کچینور
صاحب سفرهٔ نعمت کچینور
اولمه ایله رمضان مضیافی
ذوقی وار می ایده لم انصافی

هر زمان اوملیدر بذل نعم
بویله در قاعدهٔ لطف وکرم

❀ در منع خست ❀

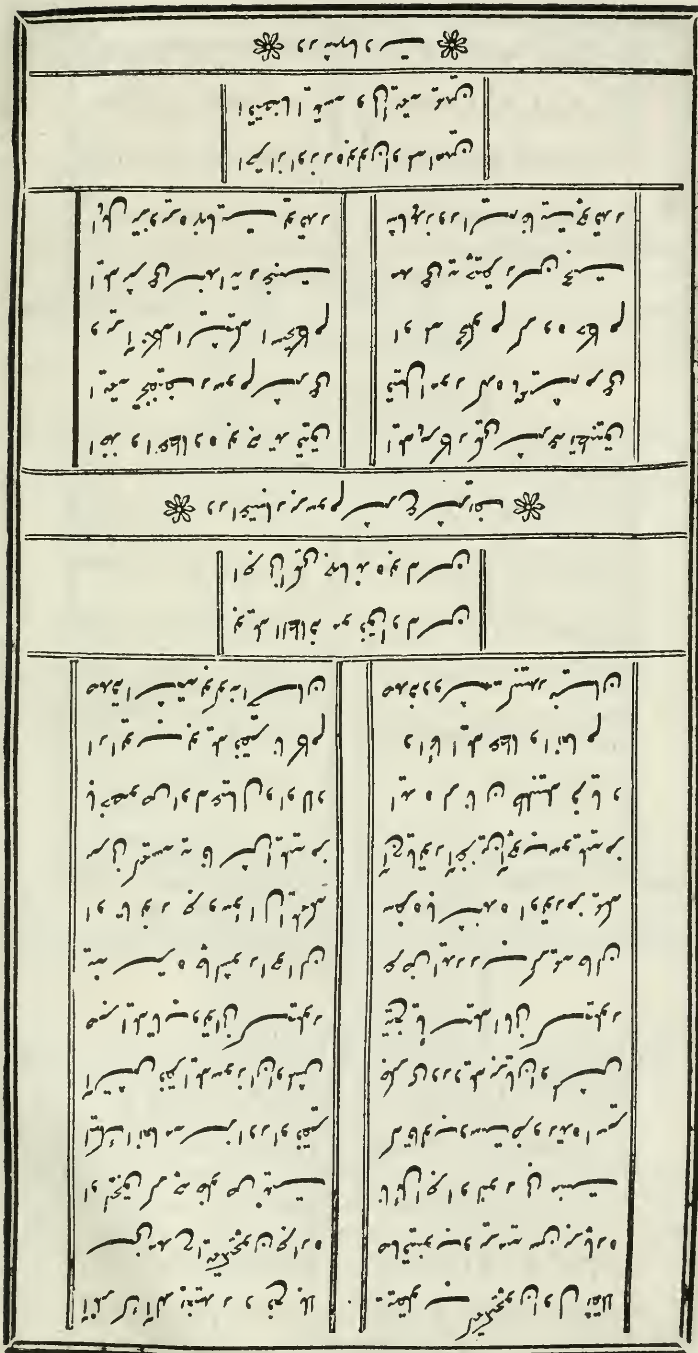
احتراز ایلیه کور خستدن
کندوکی قورتارا وسفلیتدن
نیکنام اولمه ده در مرد کریم
متهم خست ایله شخص لئیم
زنده در تا باید اهل کرم
دخی سطی اولمدی نام حاتم
بخل ایله اولدیغیچون پک مردود
کیرمدی مصحفه نام نمرود
صاحب انعام ایدر جلب قلوب
هم اولور نزد خداده محبوب
سبب عزت اولور جود وعطا
خلقه شیرین کورینور اهل سخا
ظنت اربابی اولان شخص دنی
ظن ایدر کیم اوله مالیله غنی
مال ایسه آدمی ایتمز اغنا
اولا کلمیجک قلبه غنا
چشم حرصی طوبر خاک آنجق
موت ایدر چرکن آنک پاک آنجق
اهل خست هله پک نکبت اولور
خلق ایچنده وقتی بی قیمت اولور
منتج خیر اوله مز آماله
دوستی یوق دشمنه صاقلر مالی
قاریشوب غیریسنک قسمتنه
صانکه صاقلر قزینه عورتنه
ییه جک دوشمز که کبرسه اوشاک
ییه لر عورتی یفعلیه رک
کنج ایکن حرصی ایدن مایهٔ جان
کندوسی پیر اولور حرصی جوان

طاتلو طاتلو یرایجر بی پروا / آجی سوزلرله ایدر استهزا
احتراز ایله او ناکسلردن / لاشه یه قونیجی کرکسلردن
بولیجق اهلنه ایله کرمی / خلقه بیهوده طاغتمه درمی
صدق واخلاص ایله ویر کیم صدقات / مالکه عمرکه کلسون برکات

سکا اول رب کریم ومنان / عشر امثالنی ایلر احسان

❀ در کیفیت جرار واعطای صدقه بفقرای صابرین ❀

لیک وارنیجه حیاسز جرار / اتخاذ ایلمش اول صنعتی کار
کندویه باب سؤالی آچمش / یوزصوین یرلره دوکمش صاچمش
کیمسه دن شرم وتحاشی ایتمز / قپویه دیکمه عصایی کتمز
بعضیسی مکه مدینه عربی / اکثری مصری وشامی حلبی
کیمی سایس کیمیسیدر عکام / صاری نوب شمله بورونمش احرام
کسوت جری تمام اویدرمش / حاجی فشفش دیونام اویدرمش
ظاهرا دیرسه ده شیأ لله / آلور البته اوخواه وناخواه
جرنفع ایتمده درلیل ونهار / یعنی جرار دکلدر جبار
ال اچار اولمسه داخی محتاج / قارنی طوق اولسه ینه کوزلری آچ
بعض اعمی کورنور پایی شکست / طولاشور کاسهٔ دریوزه بدست
طوتدیغن جر ایله تحریم ایلر / بلکه شیخی بوفنی تعلیم ایلر
بدصدا بویله دلنجی یه تمام / خرکدادیر نظر فاسی انجام
بعض جرارده شاعر کچینور / جرا ثقالده ماهر کچینور
طاغیدر خلقه مزخرف تاریخ / اوله رق لایق لوم وتوبیخ
ایشیدن یونس الهیسی صانور / بداداسن کورن آدم اوصانور
سوزلری برچورک اقچه ایتمز / جائزه المسه قالقوب کیتمز

کوزی طوق طوری ایکن اطوارک
آج دعوا جیلق ولمق کارک

❀ در کفالت ❀

بوندن ادنی کورینور حال کفیل — آخرک دینی ایله زار و ذلیل
بی سبب کندو بی مدیون ایلر — عاقل ایتمز بونی مجنون ایلر

بو بلاده متحاشی اشخاص
مالنی نفسنی ایتمزمی خلاص

❀ در منع تولیت وجبایت ❀

دسته اولمه متولی جابی — بهره منداولمازانک اربابی
واقفک شرطنی ایفا ایده مز — جهت اربابنی ارضا ایده مز
اکل ایدر غله و نقد وقفی — ییقلورسه یا په مز بر سقفی
بی تکلف ییه رک مالی کبی — وقفی بر باد ایدر حالی کبی
قوینی دفترلی او جابی نه بلا — رفع اولوب شرم و حجابی نه بلا
سو بسو جمع کرایه طولاشور — جامور ایشلرده کزرپک بولاشور
آنلرک اکثر یدر خانه خراب — ملک عقباده اولور وقف عذاب

ارتکاب ایلمه بو حالاتی
اتقا ایله بیلوب داواتی

❀ در حیا و استغنا ❀

الحذر اولمه گدا چشم و دنی — قلبک اولسون ایله غایتده غنی
بیلورم تجربه ایله اعلا — جالب رزق ایدوکن استغنا
پرده سی صیرقلولاندر منکوب — ستر ایدر عرضنی مرد محجوب
زن طبیعتلر اولور ضربه سزا — دست جریلده در سوط حیا
طبعه البته اولور مایهٔ زین — صفت مادحهٔ ذی النورین

رزقه مانع دیسه لرده قرضا
بی حیالق کبی وارمی منفور

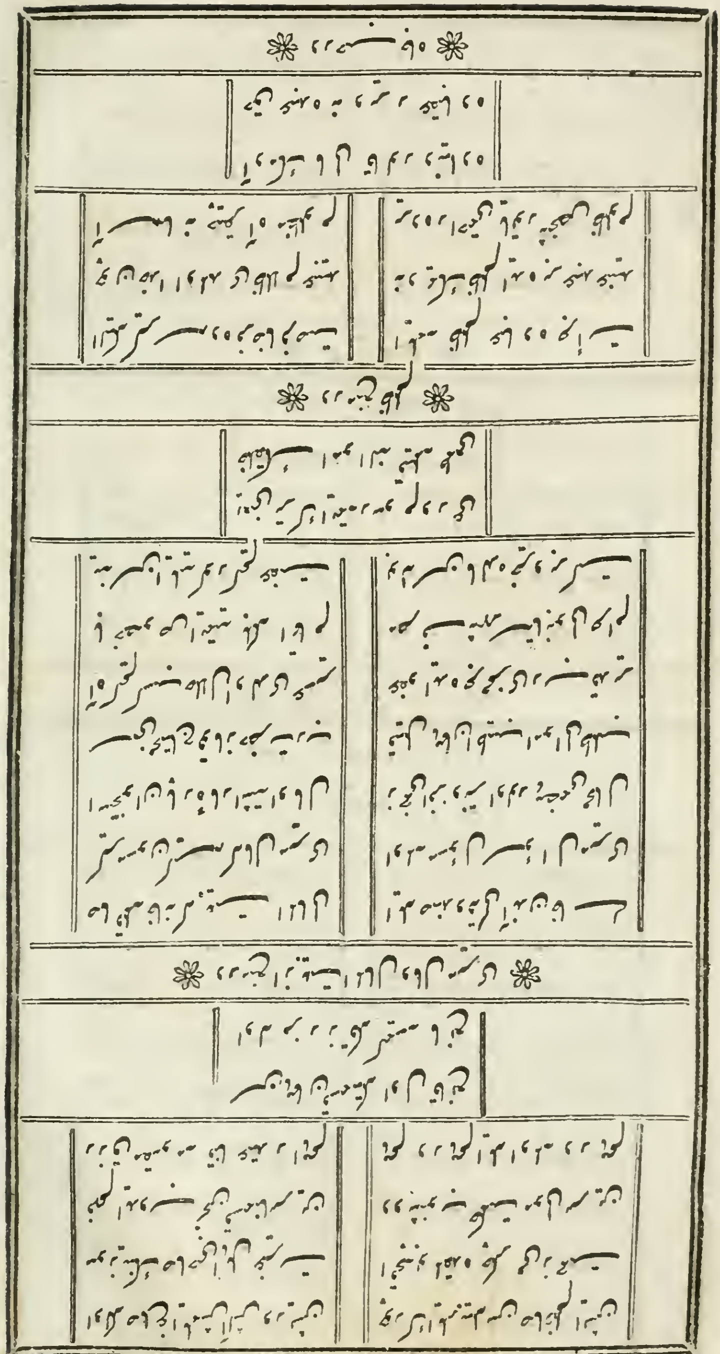
مؤمنک خصلتیدر شرم وحیا
اوادبسزلکی ظن ایتمه حضور

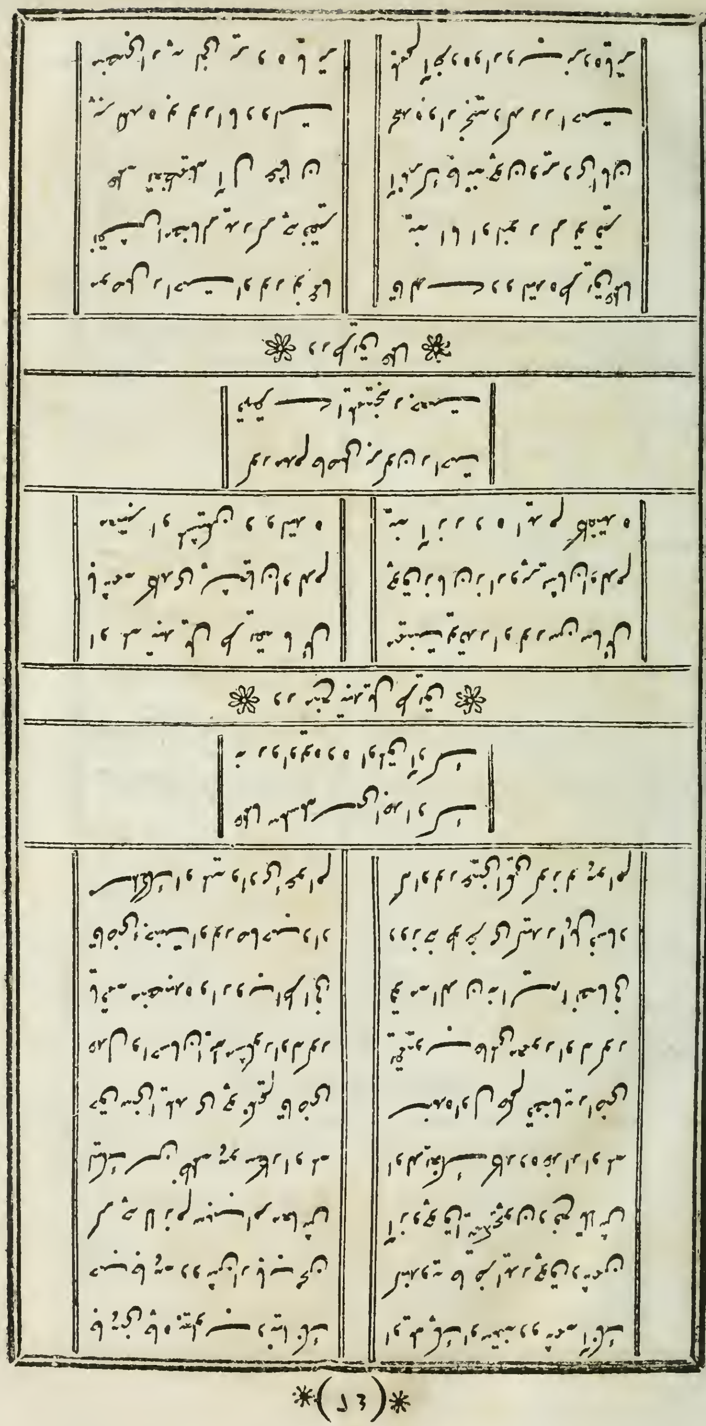
حدذاتنده کیم اولمازسه ادیب
فلکک سله‌سی ایلر تأدیب

درقرض ودیون

آدمی عالمه ایلر رسوا — بیحیالر ایله اخذ واعطا
ایله دادوستد کره وقت — اولمه افتادهٔ دام محنت
سنی بیهوده طولاندرمیه لر — کوکلکی صکره بولاندرمیه لر
قرض مقراض محبتدربیل — قاطع رشتهٔ الفتدربیل
ایتمه احبابکه داسخی اقراض — کسمه‌سون آره کزی اول مقراض
اولا اولسه دخی مستحسن — صکره چرکن کورینور قرض حسن
اقتضا ایتسه ده سن آلسک قرض — وعده‌سی بوقدر اداسن بیل فرض
یوق رباده هله خیر وبرکت — اویله مرداراینه اولسون لعنت
مالک اولسه نه قدر بیپایان — بولور ارباب‌له کسر ونقصان
سن دخی کیمسه‌یه ایتمه دینی — شانکه ویرمه اوکونه شینی
الامان دینه هوسکار اولمه — سجن محنتده کرفتار اولمه
ربح فاحشله چکوب خسرانی — ایتمه ایل مالی‌ایله عنوانی
ردی مدیونده قالمز رونق — مبتلا ایلمسون کیمسه‌یی حق
اودمرم کیم سنی حفظ ایده خدا — اقتضا ایتسه ضرورت اما
کلفت دینه ده اولسک مجبور — قیلمه وقتیله اداسنده قصور
صاقن اول باره تحمل ایتمه — هیچ اداسنده تکاسل ایتمه
آلیجق نیتک اولدقده ادا — سکا امداد ایدر البته خدا
اهل دینه یاقشور اول خصلت — که ایده دینن ادایه همت

اولکه

اولسه ده کاه دوچار تغریب
ینه ترجه کتوررلرنه غریب

❀ در طریق خواجکانی ❀

خواجکانلق دیمشس اول نابی — تهمدی سد ایلدیلر اولبابی
کثرتی مانع اولوب عزتنه — سبب اولدی چوغنک ذاتنه
صدقه منصبی اهل سائل — صاحب اقبالیده ظل زائل
اکثری دائره سن بسلیه مز — دفتری اولسه ده چالوب بیه مز
سروسامانی خراسانیدر — مفخرے خواجهٔ دیوانیدر
آچلغندن آتنی صاتسه مثال — قالسه راجل ینه دیرنجن رجال
بعضی مائل اولوب عنوانه — چالیجق عید ده مهترخانه
فخرایدرخیلی معنون کورینور — سیرایدن خلقه مطنطن کورینور
پک بیوک غلغله ایلر اظهار — ایشیدن اولدی صانور دفتردار
اولسه مصرف عید یله ملول — دوردن خوشجه کلور صوت طبول
باشنه کیدیکید رقوری قفس — متواتر اولان ایرادی نفس
مال صرافله در عنوانے — ویره سی اوستی ایله ارکانی
آتله رختله پرکوکبه در — اصلی یوق برقوری بوش دبدبه در
مایهٔ دینه ضرورسے محتاج — بورجه کیرمزسه نه چاره قالورآج
کلیجک وقت ادای دینی — خستهیم دیرقپایوب مابینی
بقاسینه دیکلورسه قره بیت — دیه مزچیق یقلوب کیت برهایت
خواه وناخواه مدارا ایلر — دینه وعده تمنا ایلر
دیرکه یقلشدی یله توجیهات — بوبلادن بولورزغیری نجات
یا عطیه آلورزیا منصب — ویره لربلکه براعلا منصب
بویله لافیله کچراوقاتے — کوزه درلیلهٔ توجیهاتے

[illegible]

آرایان اهل امانت بوله مز / کیمسه ارباب صداقت بوله مز
ازمایشن ایله اولدی معلوم / صدق واخلاص اثریدر معدوم
اکثر ابنای زماندر حاسد / ظاهره باقمه درونی فاسد
کذبه حمل ایتمه کلامم قطعا / یار صادق بوله مزسن اصلا
اعتبار ایتمه مداهن سوزینه / پاک ایشدرتوکرسک یوزینه
خلقی باشدن چیقر رهبر اوکرده / پک ملوث اولور اویله مکروه
نیجه غافللری مغرور ایده رک / اصلی یوق مدحله مسرور ایده رک
چاره سزدرده دوچار ایتمشلر / یوب ایچوب طاغیلوب گیتمشلر
اغلادر آدمی یوزه کولیجی / سرخوشک گریه سیدر مکر سیجی
ایلیوب دقت ایله ذهنکی تیز / دوستدن دشمنی ایله تمییز
پک خطردر اوفهم ایله که سن / کورینه دوست یوزندن دشمن
دشمنی دوست اولور صانمه صاقن / عرض اخلاصنه الدانمه صاقن
خواب خرگوشنه اولمه مغرور / صوا دیور دشمن اویومز مشهور
اوکون دوستی ایله یار اولمه / بیوفانا کسه غمخوار اولمه
کیمسه یه ایتمه عداوت اظهار / شاید اول دوستک اولور آخرکار

حالک آکلمه دخی دوستکه سن / کیده رک بلکه اولورسن دشمن

❁ درمنع از کشف راز ❁

غنچه وش رازکی صاقله مکنون / کل کبی ایتمه صاقن کشف درون
چاتلادر سرکی خلقه احباب / دوکیلور شیشهٔ اشکسته دن آب
چالشوب سن اوله کور مردکتوم / صاقله اسرارینی خلقک مکتوم
عیبدر آدمه کشف اسرار / ارتکاب ایتمز آنی صاحب عار
سنی بر کیمسه بیلوب یعنی امین / ویره رک دقت ایله بلکه یمین

[illegible]

[illegible]

اولسه ده مائل حسن ممتاز   اولمز ارباب نظافت بچه باز
نه لوزلر خدمه اولسه تمیز   حیز ناپاکدن ایله پرهیز
چوقدر اوبله یغن یولدرمشن   چهره سن دوزکون ایله صولدرمش
بر جوانسال خط آور کچینور   پیر پرورده سی دلبر کچینور
کوستر شیوهٔ خیزانه سنی   اکدیرر همشیره و آنه سنی
بزه لازم دکل اول کونه لعین   غیری یرلرده طاغتسون تعیین
ابن خلدون حقایق پرور   یعنی اول صاحب عنوان عبر
درده تقسیم ایدوب خدامی   بیلدیرر لایق استخدامی
بری هم عاقل وهم صادقدر   اعتبار ونظره لایقدر
آنی هر برآراین صاحبه بولور   پادشهلر دخی کوچ مالک اولور
بر سی هم خائن وهم احمقدر   جمله سندن بهله بوآچقدر
بریسی صادق احمقدر هم   آنیده ایتمه دیمش مستخدم
بریده خائن اولور عاقل اولور   حسن وقبحی ینه عقلیله بولور
اختیار ایت آنی استخدامه   بویله تحریر ایدر اول علامه
هرنه ایسه ایدوب امعان نظر   ارتکاب ایتملیدر اهون شر
ایلمه ارناودی استخدام   کلخنید ریری اولسون حمام
پاک ظن ایتمه عربکیرلیلری   اوملوث یقه سی کیرلیلری
هوس ایتمه خدمه چوقلغنه   طورسه لرده بوغازی طوقلغنه
ایتمه خداسی اموره محرم   ایر یلورده یاپشور دشمنه هم
استمالتله کولوب یوزلرینه   اعتماد ایلمه چوق سوزلرینه
بک خطادر اناعورت سوکمه   طار یلورسک قپودن سوردوکمه
کتخدا عقلنه اولمه محتاج   اچسونلر کوزیکی سن کوزک آچ
مصرفه ایتمه وکیل خرجی امین   چوغنی خائنده رایدر صکره یمین

هرد

کوزی باغلو قوشه بکزر اکثر — مرغ عقلن اوچوروب قوش بسلر
کزدیرر الده قناریه قفسی — قفسیلور شو قله قوش کبی سسی
یم ددکر قوشلره دانه صاچر — دانهٔ عقلنی یابانه صاچر
طوتدیغن یملیوب ایتمز محتاج — براغور یوریارین لانه ده آج
قوشی قوشیله صانور کیم ایده صید — صکره بردامه دوشر اول لاقید
بو قدر انصافی نیجه انسانک — قوشجه جانینه قیوب حیوانک
قفسه بلبلی محبوس ایلر — بوی کالدک آنی مأیوس ایلر
بسلسه قوش سودیکی ایله فرضا — ینه بیچاره ایدر واویلا
عندلیب ایده قفسده فریاد — نه روادر ایشیدنلر اوله شاد
آنلر ارباب هوا زمره سیدر — عقلی اوچمش سفها زمره سیدر
سر بام اوزره ده چیقسه قوشباز — اوله مز حاصلی بالا پرواز
بلبلی کوش ایده کور کلشنده — غنچهٔ طبعک اوله پرخنده

صانمه کیم قوش دیلینک لذتی وار
طوطیدر شاعر شیرین گفتار

❀ در منع شکوفه کاری ❀

بو یله بیهوده عمللر چوقدر — مبتلا سینه نهایت یوقدر
وار نیجه تازه آچلمش چلبی — لاله جیلکله طاقنمش لقبی
ایلیوب طرح شکوفه فکرین — صاقسی صایقله اونوتمش ذکرین
دیکمکه سوکمکه عقلن ویرمش — صانه سن قعر زمینه کیرمش
باغبان کاریدر اوکندوکی چک — دیمسونلر سکا کیم بونه چیچک
دهنک قیلمه صوغان بخشنه باز — ایتمسونلر سکا بیک درلو پیاز
نو بهار اولسه چیقوب کلزاره — قیل تماشا آچیلان ازهاره
صنع باری یه بوجه دقت — سنبل وکللری سیر ایت قت قت

باغ عرفانده سنبل اوله گور / سن و گلشنده آچیل گل اوله گور
دیه لر اشته بو سنبل زاده / تازه گلدر چمن اجداده
دیلرم حقدن ایا نجل نجیب / باغمزده اوله سن سنبل طیب
فضلمله شهرت جدک بوله سن / ثانی شارح اشباه اوله سن

سنی معمور و معمر ایده حق / لطف و انعامنه مظهر ایده حق

❀ خاتمه ❀

خوش بیلورسنکه ایا نجل خبیر / بونی بر هفته ده ایتدم تحریر
باخصوص اولمشیدم پک خسته / نوله یازدم سه شکسته بسته
حال بیمارده کلمسی معلوم / اولدی بویله هذیان محموم
ویرمدم حسن انتظام ترتیب / عین تسویدی بو اسلوب غریب
شاعرانه یازیلوب بعض نکات / موجب ضحک ضروری کلمات
ایلدم نیت تنشیط قلوب / پسندنامه‌م اوله تاکیم مرغوب
وار ایسه سهو و خطا و هذیان / اودرم اوله قرین غفران
ایتمدم حاصلی تطویل کلام / بوده آنجق بکا اقصای مرام
که بیلوب تخلیه و تحلیه یی / ویره سن ذاتکه خوش تربیه یی
بوله سن رونق خلق حسنی / هر گورن ایلیه تحسین سنی
خالقک سودیکیدر شخص خلوق / اکا ایتمزمی محبت مخلوق
اوقویک جان ایله احیای علوم / حسن خلق آنده سراپا معلوم
ایله اخلاق علاسییه نظر / بول نصیر یده کی معنایه ظفر
وار بو فنده کتب نامعدود / اکثرین بزده بولورسن موجود
لیک بو پیر جوان طبع و حقیر / پیرو سائق تقدیر قدیر
دوراید وب خیلی زمان دنیایی / آکلدم نیجه خفی معنایی

٥.١١